

ΔΙΟΓΕΝΟΥΣ ΛΑΕΡΤΙΟΥ

DIOGENIS LAERTII

ΒΙΩΝ ΚΑΙ ΓΝΩΜΩΝ ΤΩΝ ΕΝ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ
ΕΥΔΟΚΙΜΗΣΑΝΤΩΝ ΤΩΝ ΕΙΣ ΔΕΚΑ
ΤΟ ΔΕΥΤΕΡΟΝ.

VITÆ ET PLACITA CLARORUM PHILOSO-
PHORUM DECEM LIBRIS COMPREHENSA.
LIBER SECUNDUS.

ΚΕΦ. Α.

CAP. I.

ΑΝΑΞΙΜΑΝΔΡΟΣ.

ANAXIMANDER.

1. Ἀναξίμανδρος Πραξιάδου Μιλήσιος οὗτος ἔφασκεν ἰ
ἀρχὴν καὶ στοιχείον τὸ ἀπειρον, οὐ διορίζων ἀέρα ἢ 2
ὕδωρ ἢ ἄλλο τι· καὶ τὰ μὲν μέρη μεταβάλλειν, τὸ δὲ
πᾶν ἀμετάβλητον εἶναι· μέσῃν τε τὴν γῆν κεῖσθαι,
κέντρον τάζειν ἐπέχουσιν οὖσαν σφαιροειδῆ· τὴν τε
σελήνην ψευδοφαῖ, καὶ ἀπὸ ἡλίου φωτίζεσθαι· ἀλλὰ
καὶ τὸν ἥλιον οὐκ ἐλάττωνα τῆς γῆς, καὶ καθαρώτατον
πῦρ. Εὗρε δὲ καὶ γνώμονα πρῶτος καὶ ἔστησεν ἐπὶ 3
10 τῶν σκιοθήρων ἐν Λακεδαίμονι, καθά φησι Φαβωρίνος
ἐν παντοδαπῇ ἱστορίᾳ, τροπὰς τε καὶ ἡμερίας σημαι-
νοντα, καὶ ὠροσκοπία κατεσκεύασε. (2) καὶ γῆς καὶ
θαλάσσης περίμετρον πρῶτος ἔγραψεν· ἀλλὰ καὶ σφαί-
ραν κατεσκεύασε. τῶν δὲ ἀρεσκόντων αὐτῷ πεποιή-
15 ται κεφαλαιώδη τὴν ἔκθεσιν, ἣν ποὺ περιέτυχεν καὶ Ἀπολ-
λόδωρος ὁ Ἀθηναῖος. Ὅς καὶ φησιν αὐτὸν ἐν τοῖς 4
χρονικοῖς τῷ δευτέρῳ εἶναι τῆς πεντηχοστῆς ὁγδόης
Ὀλυμπιάδος ἐτῶν εἶναι ἐξήκοντα τεσσάρων· καὶ μετ'
ὀλίγον τελευτῆσαι, ἀκμάσαντά πη μάλιστα κατὰ Πο-
20 λυκράτην τὸν Σάμου τύραννον. τούτου φασὶν ἄδοντος
καταγελάσαι τὰ παιδάρια· τὸν δὲ μαθόντα φάναι, «βέλ-
τιον οὖν ἡμῖν ἀστέον διὰ τὰ παιδάρια.» Γέγονε δὲ 5
καὶ ἄλλος Ἀναξίμανδρος ἱστορικός, καὶ αὐτὸς Μιλή-
σιος, τῇ Ἰᾷδι γεγραφώς.

1. Anaximandro Milesio Praxiades pater fuit. Hic do-
cuit, principium et elementum esse id quid infinitum est,
non tamen definiens aera aut aquam aut aliud quippiam :
partes quidem ejus immutari, totum vero esse immutabile.
Durare medio loco terram centri instar constitutam, glo-
bosamque esse. Lunam falso lucere lumine, splendorem-
que a sole mutuari. Solem terræ æquare magnitudinem, et
esse purissimum ignem. Primus autem gnomonem invenit,
ipsumque Lacedæmone in loco captandæ umbræ idoneo
statuit, ut ait Favorinus in Omnigena historia : eo conver-
siones solis et æquinoctia notantur. Horoscopia quoque
fabricatus est, (2) ac primus terræ marisque circuitus de-
scripsit, et sphaeram insuper construxit. Placitorum suo-
rum compendium per capita composuit, quod venit in
manus et aliis et Apollodorō Atheniensi. Qui illum in Chro-
nicis ait secundo anno quinquagesimæ octavæ Olympiadis
annum egisse ætatis sexagesimum quartum, ac paulo post
obiisse diem : floruisse autem maxime sub Polycrate Sa-
miorum tyranno. Aiunt eum canentem a pueris irrisum,
eoque comperto dixisse, Canendum ergo puerorum causa
modulatus. Fuit et alius Anaximander historicus, qui et
ipse Milesius Ionice scripsit.

ΚΕΦ. Β'.

CAP. II.

ΑΝΑΞΙΜΕΝΗΣ.

ANAXIMENES.

3. Ἀναξίμενης Εὐρυστράτου Μιλήσιος ἤκουσεν Ἀνα- 1
ξίμανδρου· ἐνιοὶ δὲ καὶ Παρμενίδου φασὶν ἀκοῦσαι αὐ-
τόν. οὗτος ἀρχὴν ἀέρα εἶπε καὶ τὸ ἀπειρον· κινεῖσθαι
δὲ τὰ ἀστρα οὐχ ὑπὲρ γῆν, ἀλλὰ περὶ γῆν· κέχρηται
30 τε γλώσση Ἰᾷδι ἀπλή καὶ ἀπερίττω. καὶ γεγένηται
μὲν, καθά φησιν Ἀπολλόδωρος, τῇ ἐξηχοστῇ τρίτῃ
Ὀλυμπιάδι, ἐτελεύτησε δὲ περὶ τὴν Σάρδεων ἄλωσιν.
Γεγονάσι δὲ καὶ ἄλλοι δύο, Λαμψακηνοί, ῥήτωρ καὶ 2
ἱστορικός, δὲ ἀδελφῆς υἱὸς ἦν τοῦ ῥήτορος τοῦ τῆς Ἀλε-
35 ξάνδρου πράξεις γεγραφότος. Οὗτος δὲ ὁ φιλόσοφος 3
καὶ ἐπέστειλεν ὧδε·

3. Anaximenes Eurystrati filius, Milesius, Anaximandri
auditor fuit : quidam et Parmenidem audivisse asserunt.
Hic principium dixit aerem et infinitum : moveri sidera non
supra terram, sed circa terram. Usus est autem Ionica ora-
tione simplici et minime fucata. Sexagesima tertia Olym-
piade vixisse, atque eo anno quo Sardes captæ sunt, obiisse
diem Apollodoros tradit. Fuerunt et alii duo, Lampsace-
ni, ejus nominis, orator unus, alter historicus, qui ex ora-
toris sorore natus est, ejus qui Alexandri gesta conscripsit.
Exstat philosophi Anaximenis epistola hujusmodi :

Ἀναξιμένης Πυθαγόρη.

4. Θαλῆς Ἐξαμίου ἐπὶ γήρῳ οὐκ εὐπότῳ οἶχεται· εὐφρόνης, ὥς περ ἐώθει, ἅμα τῇ ἀμυιπόλῳ προΐων ἐκ τοῦ αὐλίου τὰ ἀστρα ἐθεῖτο· καὶ — οὐ γὰρ ἐς μνήμην ἔθετο — θεγόμενος ἐς τὸ κρημνῶδες ἐκβάς καταπίπτει. Μιλησίοισι μὲν νυν δ' αἰθερολόγος ἐν τοῖσιδε κεῖται τέλει. ἡμέες δὲ οἱ λεσχηνευταὶ αὐτοὶ τε μεμνώμεθα τοῦ ἀνδρός, οἷ τε ἡμέων παῖδες τε καὶ λεσχηνεῦται, ἐπιδοξιοίμεθα δ' ἔτι τοῖς ἐκείνου λόγοις. ἀρχὴ 10 μέντοι παντὸς τοῦ λόγου Θαλῆ ἀνακείσθω.

Καὶ πάλιν·

Ἀναξιμένης Πυθαγόρη.

5. Εὐβουλότατος ἦς ἡμέων, μεταναστὰς ἐκ Σάμου ἐς Κρότωνα, ἐνθάδε εἰρηνεῖς. οἱ δὲ Αἰακὸς παῖδες ἅλαστα 15 κακὰ ἔρδουσι καὶ Μιλησίου οὐκ ἐπιλείπουσι αἰσυνῆται. δεινὸς δὲ ἡμῖν καὶ ὁ Μήδων βασιλεὺς, οὐκ ἦν γε ἐθέλωμεν δασμοφορέειν· ἀλλὰ μέλλουσι δὴ ἀμφὶ τῆς ἐλευθερίας ἀπάντων Ἴωνες Μήδοις κατίστασθαι ἐς πόλεμον· καταστᾶσι δὲ οὐκέτι ἐλπίς ἡμῖν σωτηρίας. κῶς 20 ἂν οὖν Ἀναξιμένης ἐν θυμῷ ἔτι ἔχοι αἰθερολογεῖν, ἐν δέματι ἐὼν ὀλέθρου ἢ δουλοσύνης; σὺ δὲ εἴ καταθύμιος μὲν Κροτωνιήτῃσι, καταθύμιος δὲ καὶ τοῖσι ἄλλοις Ἰταλιώτῃσι· φοιτέουσι δὲ τοὶ λεσχηνευταὶ καὶ ἐκ Σικελίης.

ΚΕΦ. Ι'

ΑΝΑΞΑΓΟΡΑΣ.

25

6. Ἀναξαγόρας Ἡγησιβούλου ἢ Εὐβούλου Κλαζομῆνος. οὗτος ἤκουσεν Ἀναξιμένους, καὶ πρῶτος τῇ ὕλῃ νῦν ἐπέστησεν, ἀρξάμενος οὕτω τοῦ συγγράμματος, ὃ ἐστὶν ἡδέως καὶ μεγαλοφρόνως ἡρμηνευμένον. 30 « Πάντα χρήματα ἦν ἑμῶν· εἴτα ὁ νοὺς ἐλθὼν αὐτὰ διεκόσμησε. » παρὸ καὶ Νοῦς ἐπεκλήθη. καὶ φησι περὶ αὐτοῦ Τίμων ἐν τοῖς Σίλλοις οὕτω·

Καὶ ποῦ Ἀναξαγόρην φάσ', ἔμμεναι ἄλκιμον ἥρω, 35 Νοῦν, ὅτι δὴ νόος αὐτῷ, δὲ ἑξαπίνης ἐπαγείρας πάντα συνεσφῆκωσεν ἑμῶ τετραγαγμένα πρόσθεν.

Οὗτος εὐγενεὶς καὶ πλούτῳ διαφέρων ἦν, ἀλλὰ καὶ μεγαλοφροσύνη, ὅς γε τὰ πατρίᾳ παρεχώρησε τοῖς οἰκείοις. (7) αἰτιαθεὶς γὰρ ὑπ' αὐτῶν ὡς ἀμελῶν, « τί οὖν, » ἔφη, « οὐχ ὑμεῖς ἐπιμελεῖσθε; » καὶ τέλος ἀπέστη 40 καὶ περὶ τὴν τῶν φυσικῶν θεωρίαν ἦν, οὐ φροντίζων τῶν πολιτικῶν. ὅτε καὶ πρὸς τὸν εἰπόντα, « οὐδὲν σοι μέλει τῆς πατρίδος; » « εὐφῆμαι, » ἔφη, « ἐμοὶ γὰρ καὶ σφόδρα μέλει τῆς πατρίδος, » δειξάς τὸν οὐρανόν. Ἀέ- 3 γεται δὲ κατὰ τὴν Ξέρξου διάβασιν εἰχόσιν ἑτῶν εἶναι, 45 βεβιωκέναι δὲ ἑβδομήκοντα δύο. φησὶ δ' Ἀπολλόδωρος ἐν τοῖς χρονικοῖς γεγενῆσθαι αὐτὸν τῇ ἑβδομηκοστῇ

Anaximenes Pythagoræ.

4. Thales Examii filius in senectute haud feliciter decessit. Is quum, ut consueverat, una cum ancillula sidera inspecturus atrio domus exiisset, immemor ut sese loci situs haberet, dum totus est in contemplandis sideribus, in præceps cecidit. Milesiis igitur suus siderum observator hoc fine occubuit. Verum nos qui literarum amore tenemur, et ipsi tanti viri memoriam colamus, et filii sodalesque nostri, ejusque adhuc sermonibus nos inter nos excipiamus. Initium tamen 4 tui sermonis Thaleti tribuitor.

Rursum alia ad eundem :

Anaximenes Pythagoræ.

5. Consultius nobis egisti, qui ex Samo Crotonem commigrasti, ubi quietus vivis. Nam quum Æacidae infanda mala patrant, tum Milesiis tyranni usque dominantur. Medorum item rex nobis acriter imminet, nisi velimus esse tributarii : sed Iones mox pro communi libertate bellum sunt suscepturi cum Persis : quo suscepto nulla nobis spes salutis est reliqua. Quonam igitur animo possit Anaximenes cælo observando dare operam, dum timet mortem aut servitutem ? Tu contra gratus acceptusque es quum Crotonialis, tum reliquis Italiotis, venitque ad te studiosorum frequentia etiam ex Sicilia.

CAP. III.

ANAXAGORAS.

6. Anaxagoras Hegesibulo sive Eubulo patre, Clazomenius, Anaximenis fuit auditor. Primus materiæ, quam ὕλην appellant, mentem præfecit, principium operis suavi et magnifica oratione scripti hoc faciens : « Confusa erant 4 « omnia : deinde accessit mens eaque composuit. » quomobrem et mens Νοῦς cognominatus est. De eo Timon in Sillis loquitur in hunc modum :

Fertur Anaxagoras quondam, fortissimus heros, Mens dictus (quia mente potens), exortus in unum composuisse cito, fuerant quæ incondita quondam.

Hic non modo generis gloria et opibus, verum animi quoque magnitudine clarissimus fuit : quippe qui universum patri- 2 monium suis sponte concessit. (7) Nam insinulatus ab iis, quod opes negligentia minueret, « Quin vos, inquit, ista curatis? » ac tandem his omissis in contemplanda rerum natura totus erat, a reipublicæ negotiis alienus : adeo ut cui- dam se ita compellanti, Nullane tibi patriæ cura est? dixerit, « Bona verba! mihi vero patriæ cura, et quidem summa est, » digitum in cælum intendens. Fertur in Xerxis transitu annum ætatis vicesimum egisse, vixisseque annos septuaginta duos. Apollodorus in Chronicis floruisse eum septuagesima Olym-

᾽Ολυμπιάδι, τεθνηκέναι δὲ τῷ πρώτῳ ἔτει τῆς ὀγδοή-
κοστῆς ὀγδόης. ἤρξατο δὲ φιλοσοφεῖν Ἀθήνησιν ἐπὶ Καλ-
λιάδου, ἐτῶν εἰκοσιν ὄν, ὥς φησι Δημήτριος ὁ Φαληρεὺς
ἐν τῇ τῶν ἀρχόντων ἀναγραφῇ· ἔθθα καὶ φασιν αὐτὸν
5 ἔτη διατρίψαι τριάκοντα. (8) Οὗτος ἔλεγε τὸν ἥλιον
μύδρον εἶναι διάπυρον καὶ μεῖζω τῆς Πελοποννήσου·
οἱ δὲ φασι Τάνταλον. τὴν δὲ σελήνην οἰκήσεις ἔχειν,
ἀλλὰ καὶ λόφους καὶ φάραγγας. ἀρχὰς δὲ τὰς ὁμοιο-
μερείας· καθάπερ γὰρ ἐκ τῶν ψηφμάτων λεγομένων
10 τῶν χρυσὸν συνεστάναι, οὕτως ἐκ τῶν ὁμοιομερῶν μι-
κρῶν σωμάτων τὸ πᾶν συγκεκρίσθαι. καὶ νοῦν μὲν
ἀρχὴν κινήσεως· τῶν δὲ σωμάτων τὰ μὲν βαρέα τὸν
κάτω τόπον, ὡς τὴν γῆν· τὰ δὲ κοῦφα τὸν ἄνω ἐπισχεῖν,
ὡς τὸ πῦρ· ὕδωρ δὲ καὶ ἀέρα τὸν μέσον. οὕτω γὰρ ἐπὶ
15 τῆς γῆς πλατείας οὐσας τὴν θάλασσαν ὑποστήναι, δια-
κρισθέντων ὑπὸ τοῦ ἡλίου τῶν ὑγρῶν. (9) τὰ δ' ἄστρα
κατ' ἀρχὰς μὲν θολοειδῶς ἐνεγθῆναι, οἷστε κατὰ κορυ-
φὴν τῆς γῆς τὸν αἰε φαινόμενον εἶναι πόλον, ὕστερον δὲ
τὴν ἑγκλισιν λαβεῖν. καὶ τὸν γαλαξίαν ἀνάκλασιν εἶ-
20 ναι τῶν ὑπὸ φωτὸς ἡλιακοῦ μὴ καταλαμνομένων ἀστρον.
τοὺς δὲ κομήτας σύνοδον πλανητῶν φλόγας ἀφίεντων·
τούς τε διάττοντας οἷον σπινθήρας ἀπὸ τοῦ ἀέρος ἀπο-
πάλλεσθαι. ἀνέμους γίνεσθαι λεπτυνομένου τοῦ ἀέρος
ὑπὸ τοῦ ἡλίου. βροντὰς σύγκρουσιν νεφῶν· ἀστραπαὺς
25 ἔκτριψιν νεφῶν· σεισμὸν ὑπονόστησιν ἀέρος εἰς γῆν.
ζῷα γενέσθαι ἐξ ὑγροῦ καὶ θερμοῦ καὶ γειώδους, ὕστε-
ρον δὲ ἐξ ἀλλήλων· καὶ ἄρρενα μὲν ἀπὸ τῶν δεξιῶν,
θῆλεα δὲ ἀπὸ τῶν ἀριστερῶν. (10) Φασὶ δ' αὐτὸν
προειπεῖν τὴν περὶ Αἰγὸς ποταμὸν γενομένην τοῦ λίθου
30 πτώσιν, ὃν εἶπεν ἐκ τοῦ ἡλίου πεσεῖσθαι. θθεν καὶ
Εὐριπίδην, μαθητὴν ὄντα αὐτοῦ, χρυσέαν βῶλον εἰπεῖν
τὸν ἥλιον ἐν τῷ Φαέθοντι. ἀλλὰ καὶ εἰς Ὀλυμπίαν ἐλ-
θόντα ἐν δερματίνῳ καθίσαι, ὡς μέλλοντος ὕσιν· καὶ
γενέσθαι. πρὸς τε τὸν εἰπόντα, εἰ τὰ ἐν Λαμψάκῳ
35 ὄρη ἔσται ποτὲ θάλαττα, φασὶν εἰπεῖν, « ἐάν γε ὁ
χρόνος μὴ ἐπιλίπη. » Ἐρωτηθεὶς ποτε εἰς τί γεγένη-
ται, « εἰς θεωρίαν, ἔφη, ἡλίου καὶ σελήνης καὶ οὐρα-
νοῦ. » πρὸς τὸν εἰπόντα, « ἐστερήθης Ἀθηναίων, » « οὐ
μὲν οὖν, ἔφη, ἀλλ' ἐκείνῳ ἐμοῦ. » ἰδὼν τὸν Μαισώ-
40 λου τάφον ἔφη, « τάφος πολυτελὴς λελιθωμένης ἐστὶν
οὐσίας εἰδωλον. » (11) πρὸς τὸν δυσφοροῦντα ὅτι ἐπὶ
ξένης τελευτᾷ, « πανταχόθεν, ἔφη, ὁμοία ἐστὶν ἡ εἰς
ἄδου κατάβασις. » Δοκεῖ δὲ πρῶτος, καθά φησι Φα-
5 ἑωρίνης ἐν παντοδαπῇ ἱστορίᾳ, τὴν Ὀμήρου ποιήσιν
ἀπορρήσασθαι εἶναι περὶ ἀρετῆς καὶ δικαιοσύνης· ἐπὶ
πλέον δὲ προστῆναι τοῦ λόγου Μητροδόρου τὸν Λαμ-
ψακηνόν, γινώσκον ὄντα αὐτοῦ, ὃν καὶ πρῶτον σπου-
δάσαι τοῦ ποιητοῦ περὶ τὴν φυσικὴν πραγματείαν.
Πρῶτος δὲ Ἀναξαγόρας καὶ βιβλίον ἐξέδωκε συγγρα-
6 φῆς. φησὶ δὲ Σειληνὸς ἐν τῇ πρώτῃ τῶν ἱστοριῶν
ἐπὶ ἀρχόντος Λυσ * μύλον λίθον ἐξ οὐρανοῦ πεσεῖν·
(12) τὸν δὲ Ἀναξαγόραν εἰπεῖν ὡς ὅλος ὁ οὐρανὸς ἐκ λί-
θων συγκείτο· τῇ σφοδρᾷ δὲ περιδινήσει συνεστάναι
καὶ ἀνεθέντα κατενεγθῆσθαι. Περὶ δὲ τῆς δίκης

piade, septuagesimaeque octavae primo anno obiisse refert.
Philosophari Athenis coeperat Calliada archonte, vicesimo
aetatis anno, ut Demetrius Phalereus in Descriptione arch-
ontum refert : ubi et triginta annos commoratum tradunt.

(8) Dicebat solem esse massam ignis candentis et Peloponneso
majorem. Alii hoc ad Tantalum referunt. Lunam habita-
cula in se habere et colles et valles. Principia esse ὁμοιομε-
ρείας (*particulas similes inter se*) ut enim ex ramentis
aurum constare, ita ex tenuibus corporibus inter se simi-
libus universum conflatum esse. Mentemque initium esse
motus : et gravia corpora inferiorem locum, ut terram ;
levia superiorem obtinuisse, ut ignem : medium aeri atque
humori distributum. Ita enim super terrae latitudinem
mare subsistere, humoribus a sole in vaporem conversis.
(9) Sidera principio quidem in formam tholi ferri solita,
itaque secundum terrae verticem eum qui semper apparet
polum versari, postea vero inclinationem accepisse. La-
cteum orbem reflexum esse astrorum solis radiis non illu-
stratorum. Cometas errantium stellarum esse concursum,
flammas ex se emittentium ; stellas discurrentes veluti scin-
tillas ab aere vibrari. Ventos fieri, quum aer a sole tenua-
tur. Tonitrua nubium esse collisionem, fulgura con-
fricationem nubium, terrae motum subreptionem aeris in
terram. Animantes primo ex humore et calore terraeque
manasse, postea ex se invicem natas esse, mares a dextris,
feminasque a sinistris partibus. (10) Aiunt illum praedixisse
eum qui circa Aegros fluvium contigit lapidis lapsum, quem
ex sole casurum dixerit : eaque ratione inductum Euripi-
dem ipsius discipulum solem in Phaethonte fabula « auream
glebam » appellasse. Profectum quoque in Olympiam se-
reno caelo sedisse pellicea indutum veste, quasi brevi eru-
ptura pluvia ; sicque contigisse. Percontanti an Lampsaceni
montes mare essent aliquando futuri ; dixisse ferunt, Ita
sane, nisi tempus defecerit. Rogatus cuius rei causa natus
esset, Contemplandi, inquit, solis et lunae et caeli. Dicenti
cuidam, Atheniensibus privatus es, Non ego illis, ait, sed
illi me. Quum vidisset Mausoli sepulcrum, Pretiosum sepul-
chrum, inquit, est imago divitiarum in lapides conversarum.
(11) Indignanti cuidam ac moleste ferenti quod in alieno
solo moreretur, In omni loco, inquit, idem est ad inferos
descensus. Videtur autem, ut Favorinus in Omnigena
historia testatur, primus Homeri carminum argumentum
esse dixisse virtutem et justitiam : eamque rationem pluri-
bus exposuisse Metrodorum Lampsacenum, ejus familiarem,
qui etiam primus operam dederit illustrandis iis quae in
Homericis poesi pertinent ad rerum naturalium cognitionem.
8 Primus autem Anaxagoras librum a se scriptum edidit. Si-
lenus in primo libro Historiarum auctor est, archonte Lys...
molarem cecidisse de caelo lapidem, (12) Anaxagoramque
tuum dixisse, caelum omne ex lapidibus esse compositum,
sed veloci circumrotatione constare, quae si remittat, rui-
9 turum. De ejus accusatione varia fama est.. Nam in Suc-

αὐτοῦ διάφορα λέγεται. Σωτίων μὲν γὰρ φησιν ἐν τῇ
 διαδοχῇ τῶν φιλοσόφων ὑπὸ Κλέωνος αὐτὸν ἀσεβείας
 κριθῆναι, διότι τὸν ἥλιον μύδρον ἔλεγε διάπυρον·
 ἀπολογησαμένου δὲ ὑπὲρ αὐτοῦ Περικλέους τοῦ μαθη-
 5 τοῦ, πέντε ταλάντοις ζημιωθῆναι καὶ φυγαδευθῆναι.
 Σάτυρος δ' ἐν τοῖς βίοις ὑπὸ Θουκυδίδου φησὶν εἰσα-
 χθῆναι τὴν δίκην, ἀντιπολιτευομένου τῷ Περικλεῖ· καὶ
 οὐ μόνον ἀσεβείας, ἀλλὰ καὶ μηδισμοῦ· καὶ ἀπόντα
 καταδικασθῆναι θανάτου. (13) ὅτε καὶ ἀμφοτέρων αὐτῶ
 10 προσαγγεληθέντων, τῆς τε καταδίκης καὶ τῆς τῶν παί-
 δων τελευτῆς, εἰπεῖν περὶ μὲν τῆς καταδίκης, ὅτι ἄρα
 « κακείνων καμὸς πάλοι ἢ φύσις κατεψηφίσατο » περὶ
 δὲ τῶν παίδων, ὅτι « ἤδεν αὐτοὺς θνητοὺς γεννήσας. »
 οἱ δ' εἰς Σόλωνα τοῦτ' ἀναφέρουσιν· ἄλλοι εἰς Ξενοφῶντα.
 15 τοῦτον δὲ καὶ θάψαι ταῖς ἰδίαις χερσὶν αὐτοὺς Δημή-
 τριος φησὶν ὁ Φαληρεὺς ἐν τῷ περὶ γῆρας. Ἐρμιπ-
 πος δ' ἐν τοῖς βίοις φησὶν ὅτι καθεῖρ/θη ἐν τῷ δεσμο-
 τηρίῳ τεθνηζόμενος. Περικλῆς δὲ παρελθὼν εἶπεν εἰ-
 20 τι ἔχουσιν ἐγκαλεῖν αὐτῷ κατὰ τὸν βίον· οὐδὲν δὲ εἰ-
 πόντων, « καὶ μὴ ἐγώ, » ἔφη, « τοῦτου μαθητῆς εἰμι· μὴ
 οὖν διαβολαῖς ἐπαρθέντες ἀποκτείνητε τὸν ἄνθρωπον,
 ἀλλ' ἐμοὶ πεισθέντες ἄφετε. » καὶ ἀφείθη· οὐκ ἐνεγκὼν
 δὲ τὴν ὕβριν ἑαυτὸν ἐξήγαγεν. (14) Ἱερώνυμος δ' ἐν
 τῷ δευτέρῳ τῶν σποράδην ὑπομνημάτων φησὶν ὅτι ὁ
 25 Περικλῆς παρήγαγεν αὐτὸν ἐπὶ τὸ δικαστήριον, διερ-
 ρυκτότα καὶ λεπτόν ὑπὸ νόσου, ὥστε ἔλεω μᾶλλον ἢ
 κρίσει ἀφειθῆναι. καὶ τὰ μὲν περὶ τῆς δίκης αὐτοῦ
 τοσαῦτα. ἔδοξε δὲ πῶς καὶ Δημοκρίτῳ ἀπεχθῶς
 ἐσχηκέναι, ἀποτυχῶν τῆς πρὸς αὐτὸν κοινολογίας. Καὶ
 30 τέλος ἀποσχώρησας εἰς Ἀμύψακον αὐτόθι κατέστρεψεν.
 ὅτε καὶ τῶν ἀρχόντων τῆς πόλεως ἀξιούντων τί βούλεται
 αὐτῷ γενέσθαι, φάναι, « τοὺς παῖδας ἐν ᾧ ἂν ἀποθάνῃ
 μὴν κατ' ἔτος παίζειν συγχαρεῖν. » (15) καὶ φυλάττε-
 35 ται τὸ ἔθος ἔτι καὶ νῦν. τελευτήσαντα δὲ αὐτὸν ἔθαψαν
 ἐντίμως οἱ Ἀμψακηνοὶ καὶ ἐπέγραψαν·

Ἐνθάδε, πλείστον ἀληθείης ἐπὶ τέρμα περήσας
 οὐρανίου κόσμου, κεῖται Ἀναξαγόρας.

ἔστι καὶ ἡμῶν εἰς αὐτόν·

Ἡέλιον πυρόντα μύδρον ποτ' ἔφασκεν ὑπάρχειν,
 40 καὶ διὰ τοῦτο θανεῖν μέλλεν Ἀναξαγόρας·
 ἀλλ' ὁ φίλος Περικλῆς μὲν ἐρύσατο τοῦτον, ὁ δ'
 ἐξάγαγεν βιότου μαλθακὴν σοφίης. [αὐτὸν

Γεγόνασι δὲ καὶ ἄλλοι τρεῖς Ἀναξαγόραι, ὧν ἐν οὐδενὶ ἱ
 πάντα· ἀλλ' ὁ μὲν ἦν ῥήτωρ Ἰσοκράτης· ὁ δ' ἀνδριαν-
 45 τοποιός, οὗ μέμνηται Ἀντίγονος· ἄλλος γραμματικὸς
 Ζηνοδότος.

cessione philosophorum tradit Sotion a Cleone impietatis
 accusatum, quod solem dixerit esse massam ignis canden-
 tis : defensum autem a Pericle discipulo, quinque talentis
 mulctatum exilioque damnatum fuisse. Sed Satyrus in
 Vitis, a Thucydide accusatum, qui contraria Pericli in
 reipublicæ administratione sentiret ; neque impietatis modo,
 verum et proditionis : absentemque capitis damnatum. (13)
 Et quum illi renuntiata esset et damnatio sua et filiorum
 mors, de condemnatione dixit : Olim natura et illos (*judices*)
 et me mortis damnavit : de filiis, Sciebam me genuisse
 mortales. Alii hoc ad Solonem referunt, alii ad Xenophon-
 tem. Hunc autem manibus etiam propriis sepelisse liberos
 Demetrius Phalereus in libro de Senectute testatur. Her-
 mippus in Vitis in carcerem conjectum ad supplicium tra-
 dit : quo facto Pericles prodiit ad populum quæsitivque
 ecquid haberent in ejus vita quod criminarentur ; quum
 nihil illi respondissent, Atqui ego, inquit, discipulus istius
 sum : nolite igitur iniquis calumniis inducti illum perdere,
 verum mihi illum condonate. Et absolutus est. Hanc tamen
 ille injuriam ægre tulit, ac sponte discessit. (14) Verum
 Hieronymus in secundo Miscellaneorum commentariorum
 Periclem asserit illum adduxisse in judicium tabescentem
 et præ ægritudine confectum macie, misericordique judi-
 cum potius quam quod innocens fuerit inventus, dimis-
 sum esse. Ac de ipsius damnatione hactenus. Nec defuere
 qui existimarent illum Democrito infestum fuisse, quod ab
 illo non fuerit admissus in colloquium. Denique Lampsacum
 profectus illic diem suum obiit. Ubi rogantibus eum prin-
 cipibus civitatis quid fieri ipsi mandaret, jussisse ferunt,
 ut pueris quotannis quo mense defecisset ludere permitte-
 retur. (15) Ac servari hodieque eam consuetudinem. De-
 functo Lampsaceni honorifice justa persolverunt, ejusque
 tumulo epigramma inscripserunt :

Hic situs est, uni cui stellantis plaga cœli
 eximie patuit, magnus Anaxagoras.

Est et nostrum in eundem :

Ignis candentis massam esse Hyperiona dixit
 quondam, et ob id morti nexus Anaxagoras.

Hunc tamen incolumem Pericles servavit : at ille
 vita se eduxit mollitie sophiæ.

Fuere et tres alii eodem nomine, in quorum nullo fuere
 omnia : primus orator ex Isocratis discipulis : statuarius
 alter, cujus meminit Antigonus : tertius grammaticus, Ze-
 nodoti discipulus.

ΚΕΦ. Δ'.

CAP. IV.

ΑΡΧΕΛΑΟΣ.

ARCHELAUS.

16. Ἀρχέλαος Ἀθηναῖος ἢ Μιλήσιος, πατὴρ Ἀπολ-
 1 λοδώρου, ὡς δέ τινες, Μύδωνος, μαθητὴς Ἀναξαγόρου,
 2 διδάσκαλος Σωκράτους. Οὗτος πρῶτος ἐκ τῆς Ἰωνίας
 3 τὴν φυσικὴν φιλοσοφίαν μετέγαγεν Ἀθήνας· καὶ ἐκλήθη
 4 φυσικός, παρὰ καὶ ἔλθεν ἐν αὐτῷ ἡ φυσικὴ φιλοσο-
 5 φία, Σωκράτους τὴν ἠθικὴν εἰσαγαγόντος. ἔοικε δὲ
 6 καὶ οὗτος ἄψασθαι τῆς ἠθικῆς. καὶ γὰρ περὶ νόμων
 7 πεφιλοσόφηκε καὶ καλῶν καὶ δικαίων· παρ' οὗ λαβὼν
 8 Σωκράτης τῷ αὐξῆσαι αὐτὸς εὐρεῖν ὑπελήφθη. Ἔλεγε
 9 δὲ δύο αἰτίαι εἶναι γενέσεως, θερμὸν καὶ ὑγρὸν· καὶ τὰ
 10 ζῶα ἀπὸ τῆς ἰλῦος γεννηθῆναι· καὶ τὸ δίκαιον εἶναι καὶ
 11 τὸ αἰσχρὸν οὐ φύσει, ἀλλὰ νόμῳ. (17) δὲ λόγος αὐτῷ
 12 οὕτως ἔχει. τηκόμενον φησι τὸ ὕδωρ ὑπὸ τοῦ θερμοῦ,
 13 καθὼ μὲν εἰς τὸ πυρῶδες συνίσταται, ποιεῖν γῆν· καθὼ
 14 δὲ περιρρεῖ, ἀέρα γεννᾷ. ὅθεν ἡ μὲν ὑπὸ τοῦ ἀέρος,
 15 ὁ δὲ ὑπὸ τῆς τοῦ πυρὸς περιφορᾶς κρατεῖται. γεννᾶ-
 16 σθαι δὲ φησι τὰ ζῶα ἐκ θερμῆς τῆς γῆς καὶ ἰλὸν παρα-
 17 πλησίαν γάλακτι οἷον τροφὴν ἀνείσσης· οὕτω δὲ καὶ
 18 τοὺς ἀνθρώπους ποιῆσαι. πρῶτος δὲ εἶπε φωνῆς γένεσιν
 19 τὴν τοῦ ἀέρος πλῆξιν. τὴν δὲ θάλατταν ἐν τοῖς κοίλοις
 20 διὰ τῆς γῆς ἡθουμένην συνεστάναι. μέγιστον τῶν
 21 ἄστρον τὸν ἥλιον, καὶ τὸ πᾶν ἄπειρον. Γεγόνاسι δὲ
 22 καὶ ἄλλοι τρεῖς Ἀρχέλαοι· ὁ χωρογράφος τῆς ὑπὸ Ἀλε-
 23 ξάνδρου πατηθείσης γῆς, ὁ τὰ ἰδιοφυῆ ποιήσας, ἄλλος
 24 τεχνογράφος ῥήτωρ.

16. Archelaus Atheniensis sive Milesius patrem habuit
 Apollodorum, sive, ut quidam scripsere, Mydonem, Anaxa-
 goræque discipulus et Socratis magister fuit. Primus hic
 ex Ionia physicam philosophiam Athenas invexit et appella-
 tus est Physicus, quod in eum naturalis philosophia de-
 siderit, Socrate morale introducente. Quanquam ne hic
 quidem Ethicæ rudis fuisse videatur : namque de legibus
 philosophatus est et de honesto et æquo. Porro Socrates,
 quod hæc ab illo sumppta auxerit, ipse invenisse putatus est.
 Duas esse generationis causas asserebat, calorem et humo-
 rem : animalia de limo nata : justumque et turpe non natura
 constare, sed lege et moribus. (17) Hac autem ratione nite-
 batur : liquentem calore aquam, ubi ignis inflammatur ar-
 dore, terram efficere ; ubi vero circumfluit, aerem gignere :
 atque ideo illam quidem ab aere, hunc autem ab ignis levi
 facilique motu contineri. Gigni vero animalia ex terræ
 calore, quæ limum lacti simillimum velut escam eliquaverit :
 sic etiam homines natos. Primus vocem aeris percus-
 sum definivit. Mare in concavis per humum veluti cola-
 tum consistere dixit : maximumque siderum solem, et uni-
 versum infinitum appellavit. Fuerunt et tres alii ejusdem
 nominis : primus chorographus, qui omnem ab Alexandro
 peragratam terram descripsit : alius, qui singularia naturæ
 versibus exposuit : tertius orator, qui et artem oratoriam
 scripsit.

ΚΕΦ. Ε.

CAP. V.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ.

SOCRATES.

18. Σωκράτης Σωφρονίσκου μὲν ἦν υἱὸς λιθουργοῦ καὶ
 1 Φαιναρέτης μαίας, ὡς καὶ Πλάτων ἐν Θεαιτήτῳ φησίν,
 2 Ἀθηναῖος, τῶν δῆμων Ἀλωπεκῆθεν. Ἐδόκει δὲ συμ-
 3 ποιεῖν Εὐριπίδῃ· ὅθεν Μνησίμαχος οὕτω φησί,

Φρύγες ἐστὶ καινὸν ὄρῳμα τοῦτ' Εὐριπίδου,
 — — — ὃ καὶ Σωκράτης
 τὰ φρύγαν' ὑποτίθησι.

καὶ πάλιν, « Εὐριπίδας σωκρατογόμους. » καὶ Καλ-
 35 λίας Πεδήταις·

A. Τί δὴ σὺ σεμνὴ καὶ φρονεῖς οὕτω μέγα;
 B. Ἐξεστι γάρ μοι· Σωκράτης γὰρ αἷτιος.

Ἀριστοφάνης Νεφέλαις·

Εὐριπίδῃ δ' ὁ τὰς τραγῳδίας ποιῶν
 40 τὰς περιπαλοῦσας οὕτως ἐστὶ, τὰς σοφάς.

19. Ἀκούσας δὲ Ἀναξαγόρου κατὰ τινας, ἀλλὰ καὶ
 2 Δάμωνος, ὡς Ἀλέξανδρος ἐν Διαδοχαῖς, μετὰ τὴν

18. Socrates Sophronisco patre lapidario, matre Phaen-
 areta obstetrice natus, quemadmodum Plato quoque in Theæ-
 teto meminit, Atheniensis patria, pago Alopecensis fuit. Cre-
 debatur Euripidem in scribendis carminibus adjutare.
 Unde Mnesimachus ait :

Phryges hæc nova est Euripidis tragoedia,
 — — — cui Socrates
 sarmenta subjicit.

et rursus : « Euripides Socratica compagine exstructos. »
 Et Callias Captivis :

A. Quid tu ferocis, tantos fersque spiritus?
 B. Enimvero copia est mihi : causa est Socrates.

Aristophanes Nubibus :

Euripidi qui scribit hic est fabulas
 loquacitati plenas et sapientiae.

19. Quum igitur Anaxagoræ secundum quosdam auditor
 fuisset, et Damonis, ut Alexander in Successionibus ait,

ἐκείνου καταδίκην δίκηκουσεν Ἀρχελαῦ τοῦ φυσικοῦ· οὗ καὶ παιδικὰ γενέσθαι φησὶν Ἀριστοξένος. Δούρις δὲ καὶ δουλεύσαι αὐτὸν καὶ ἐργάσασθαι λίθους· εἶναι τε αὐτοῦ καὶ τὰς ἐν ἀκροπόλει Χάριτας ἐνιοί φασιν, ἔνδε-
6 δυμένους οὖσας. ὅθεν καὶ Τίμωνα ἐν τοῖς Σίλλοις εἰπεῖν·

Ἐκ δ' ἄρα τῶν ἀπέκλινε λιθοζόος, ἔννομολέσχης,
Ἑλλήνων ἐπαιδός, ἀκριβολόγους ἀποφήνας,
μυκτὴρ ῥητορόμυκτος, ὑπαττικὸς εἰρωνευτής.

10 ἦν γὰρ καὶ ἐν τοῖς ῥητορικοῖς δεινός, ὥς φησι καὶ Ἰδο-
μενέος· ἀλλὰ καὶ οἱ τριακόντα αὐτὸν ἐκώλυσαν τέχνας
διδάσκειν λόγων, ὥς φησι Ξενοφῶν. (20) καὶ Ἀρι-
στοφάνης αὐτὸν κοιμῶδε ὡς τὸν ἥττω λόγον κρεῖττω
ποιῶντα. καὶ γὰρ πρῶτος, ὥς φησι Φαβωρίνος ἐν
15 παντοδαπῇ ἱστορίᾳ, μετὰ τοῦ μαθητοῦ Αἰσχίνου ῥητο-
ρεῖν ἐδίδασκε· λέγει δὲ τοῦτο καὶ Ἰδομενέος ἐν τῇ
περὶ τῶν Σωκρατικῶν. καὶ πρῶτος περὶ βίου διε-
λέχθη καὶ πρῶτος φιλοσόφῳ καταδικασθεὶς ἐτελεύτα.
φησὶ δ' αὐτὸν Ἀριστοξένος ὁ Σπινθάρου καὶ χρηματί-
20 σασθαι· τιθέντα γοῦν τὸ βαλλόμενον κέρμα ἀθροίζειν·
εἴτ' ἀναλώσαντα πάλιν τιθέναι. Κρίτωνα δ' ἀναστῆσαι
αὐτὸν ἀπὸ τοῦ ἐργαστηρίου καὶ παιδεῦσαι τῆς κατὰ
ψυχὴν χάριτος ἐρασθέντα Δημήτριος φησὶν ὁ Βυζάν-
τιος. (21) Γινόντα δὲ τὴν φυσικὴν θεωρίαν μὴδὲν εἶναι
25 πρὸς ἡμᾶς, τὰ ἡθικὰ φιλοσοφεῖν ἐπὶ τε τῶν ἐργαστη-
ρίων καὶ ἐν τῇ ἀγορᾷ· κακεῖνα δὲ φάσκεν ζητεῖν,

Ὅ, ττι τοι ἐν μεγάροισι κακὸν τ' ἀγαθὸν τε τέτυκται.

πολλάκις δὲ βιαίτερον ἐν ταῖς ζητήσεσι διαλεγόμενον
κονδύλιζεσθαι καὶ παρατίλλεσθαι, τὸ πλεόν τε γελα-
30 σθαι καταφρονούμενον· καὶ πάντα ταῦτα φέρειν ἀνεί-
κάκως. ὅθεν καὶ λακτισθέντα, ἐπειδὴ ἠνέσχετο, τινὸς
θαυμάσαντος, εἰπεῖν, « εἰ δέ με ὄνος ἐλάττισε, δίκην
ἂν αὐτῷ ἐλάγχανον; » καὶ ταῦτα μὲν ὁ Δημήτριος.
(22) Ἀποδημίας δὲ οὐκ ἐδεήθη, καθάπερ οἱ πλείους,
35 πλὴν εἰ μὴ στρατεύεσθαι ἔδει. τὸ δὲ λοιπὸν αὐτόθι
μένων φιλονεικότερον συνεζήτητε τοῖς προσδιαλεγόμενοις,
οὐχ ὥστε ἀφελέσθαι τὴν δόξαν αὐτούς, ἀλλ' ὥστε τὸ
ἀληθὲς ἐκμαθεῖν πειρᾶσθαι. φασὶ δ' Εὐριπίδην αὐτῷ
δόντα τὸ τοῦ Ἡρακλείτου σύγγραμμα ἐρέσθαι, « τί
40 δοκεῖ; » τὸν δὲ φάναι, « ἃ μὲν συνῆκα, γένναϊα· οἷ-
μαι δὲ καὶ ἃ μὴ συνῆκα· πλὴν Δηλίου γέ τινος δεῖται
κολυμβήτοῦ. » ἐπεμελεῖτο δὲ καὶ σωμαστικής, καὶ ἦν
εὐέχτης. ἐστρατεύσατο γοῦν εἰς Ἀμρίπολιν· καὶ Ξε-
νοφῶντα ἀφ' Ἰππου πεσόντα ἐν τῇ κατὰ Δῆλιον μάχῃ
45 διέσωσεν ὑπολαβών· (23) ὅτε καὶ πάντων φευγόντων
Ἀθηναίων αὐτὸς ἡρέμα ἀνεχώρει, παρεπιστρεφόμενος
ἡσυχῇ καὶ τηρῶν ἀμύνασθαι εἰ τίς οἱ ἐπέλθοι. ἐστρα-
τεύσατο δὲ καὶ εἰς Ποτίδαιαν διὰ θαλάττης· πεζῇ γὰρ
οὐκ ἐνῆν τοῦ πολέμου κωλύοντος. ὅτε καὶ μεῖναι διὰ
50 νυκτὸς ὅλης ἐφ' ἑνὸς σχήματος αὐτὸν φασι, καὶ ἀρι-
στεύσαντα αὐτόθι παραχωρῆσαι Ἀλκιβιάδῃ τοῦ ἀρι-
στείου· οὗ καὶ ἐρασθῆναι φησὶν αὐτὸν Ἀρίστιππος ἐν
τέταρτῳ περὶ παλαιᾶς τρυφῆς. Ἴων δὲ ὁ Χίος καὶ

post illius damnationem ad Archelaum se physicum contulit,
cui etiam in deliciis fuisse scribit Aristoxenus. Porro Duris
serviisse illum ait et sculpsisse lapides : opus illius esse Gra-
tias quæ sunt in arce, vestitas, nonnulli asserunt. Unde
et Timonem in Sillis hæc scripsisse :

Fluxit ab his legumque loquax lapidumque politor,
Græcorum vates, argutorumque magister,
5 derisor, rhetorque subatticus et simulator.

Erat quippe in oratoria, sicut etiam Idomeneus refert,
promptus atque acer : sed eum triginta tyranni dicendi
artem, ut ait Xenophon, docere vetuerunt. (20) Exagitur
ab Aristophane, ut qui deteriore causam superiorem facerel.
Primus quippe, ut Favorinus in Omnigena scribit
historia, cum Æschine discipulo artem dicendi docuit, Ido-
meneo id ipsum in libris quos de Socraticis scripsit asse-
rente : primusque de vitæ ratione disseruit, ac primus phi-
losophorum damnatus obiit. Dicit autem Aristoxenus Spin-
thari filius eum et rem pecuniariam fecisse : posita enim
fœnori pecunia nummulos collegisse : mox his consumptis
iterum sortem posuisse. Ceterum Critonem excitasse
eum ex officina et liberaliter instituisse, admiratum ejus
animi dotes et lepidum ingenium, scribit Demetrius Byran-
tinus. (21) Animadvertens autem naturalis speculationis
fructum nullum esse, eamque non pertinere ad hominem,
6 invexit Ethicen, deque illa et in officinis et in foro dissere-
bat, ea se querere dictitans,

Quæque domi mala, quæ bona cunque gerantur

Sæpe vero in quæstionibus disputans pugnis cædi pervelli-
que solebat, plerumque autem ridebatur habebaturque de-
spectui : quæ tamen omnia ferebat æquo animo. Unde et
quum fuisset a quodam calce percussus, admirantibus illius
tolerantiam dixit, Quid enim, si me asinus calce impetiis-
set, num illi diem didissem? Hæc Demetrius. (22) Pere-
grinatione vero illi opus non fuit, quemadmodum plurimis,
nisi in quantum militandum erat : sed semper eodem in loco
manens, contentius cum familiaribus ac studiosis dispu-
tabat, nitebaturque non tam illos ex sententia refel-
lere, quam ipse quid verum esset, invenire. Fertur,
quum Euripides ei legendum Heracliti opusculum dedis-
set, rogaretque quid ipsi videretur, dixisse, Ea qui-
dem quæ intellexi, præclara sunt : puto item et quæ non
intellexi : ceterum Delio opus est natatore. Cura illi
fuit etiam corporis exercitationis, eratque valido corpore.
In Amphipolin quidem armatus militiam sequutus est, atque
prelio commisso circa Delium lapsum equo Xenophontem
apprehendit atque servavit : (23) quum etiam, Atheniensibus
omnibus in fugam conversis, ipse lento gradu discedebat,
subinde placide retrospectans intentusque, si quis adoriretur,
ad vim vi propulsandam. Militavit et in Potidæam per
mare : nam pedibus tum minime licebat, obsistente bello : quo
tempore nocte tota eum in uno habitu perstitisse narrat ; et
quum in ea expeditione fortissime pugnasset ac vicisset,
præmium fortitudinis ultro Alcibiadi concessisse ; quem a
Socrate amatum Aristippus in quarto de antiquorum Luxu

νέον ὄντα εἰς Σάμον σὺν Ἀρχελάῳ ἀποδημῆσαι· καὶ Πυθώδε ἐλθεῖν Ἀριστοτέλους φησίν· ἀλλὰ καὶ εἰς Ἴσθμόν, ὡς Φαβωρίνος ἐν τῷ πρώτῳ τῶν ἀπομνημονευμάτων. (24) Ἦν δὲ καὶ ἰσχυρογνώμων καὶ δημοκρατικός, 5 ὡς δῆλον ἔκ τε τοῦ μὴ εἶσαι τοῖς περὶ Κριτίαν, κελύουσιν Λέοντα τὸν Σαλαμίνιον, ἄνδρα πλούσιον, ἀγαγεῖν πρὸς αὐτούς, ὥστε ἀπολέσθαι· ἀλλὰ καὶ μόνος ἀποψηφίσασθαι τῶν δέκα στρατηγῶν. καὶ ἐνὸν αὐτῷ ἀποδρᾶναι τῆς εἰρκτῆς μὴ ἐβελήσαι· τοῖς τε κλαίουσιν 10 αὐτὸν ἐπιπληξαι καὶ τοὺς καλλίστους λόγους ἐκείνους δεδεμένον διαθέσθαι. ἀνάρχης τε ἦν καὶ σεμνός. Καί ποτε Ἀλκιβιάδου, κατὰ φησι Παιμφίλη ἐν τῷ ἐβδόμῳ τῶν ὑπομνημάτων, διδόντος αὐτῷ γύραν μεγάλην, ἵνα ἐνοικοδομησῇται οἰκίαν, φάναι, « καὶ εἰ ὑποδημάτων 15 ἔδει, καὶ βύρσαν μοι ἐδίδους, ἵν' ἐμαυτῷ ὑποδήματα ποιησαίμην, καταγέλαστος ἂν ἦν λαβών. » (25) πολ- λάκις δ' ἀφορῶν εἰς τὰ πλήθη τῶν πιπρασκομένων ἔλεγε πρὸς αὐτόν, « πόσων ἐγὼ χρεῖαν οὐκ ἔχω. » καὶ συνε- γὲς ἐκεῖνα ἀνεφθέγγετο τὰ ἱαμβεῖα·

10 Τὰ δ' ἀργυρώματ' ἐστὶν ἡ τε πορφύρα
εἰς τοὺς τραγῳδοὺς χρήσιμ', οὐκ εἰς τὸν βίον.

ὑπερεφρόνησε δὲ καὶ Ἀρχελάου τοῦ Μακεδόνης καὶ Σκόπα τοῦ Κρανωνίου καὶ Εὐρυλόχου τοῦ Λαρισσαίου, μήτε γρήματα προσέμενος παρ' αὐτῶν, μήτε παρ' αὐ- 25 τοὺς ἀπελθόν. εὐτακτός τε ἦν τὴν διαίταν οὕτως, ὥστε πολλάκις Ἀθήνῃσι λοιμῶν γενομένων μόνος οὐκ ἐνόσησε. (26) Φησὶ δ' Ἀριστοτέλης δύο γυναῖκας αὐτῷ τὸν ἀγαγέσθαι· προτέραν μὲν Ξανθίππην, ἐξ ἧς αὐτῷ γενέσθαι Λαμπροκλέα· δευτέραν δὲ Μυρτώ, τὴν Ἀρι- 30 στείδου τοῦ δικαίου θυγατέρα, ἣν καὶ ἄπρικοιν λαβεῖν, ἐξ ἧς γενέσθαι Σωφρονίσκον καὶ Μενέξενον. οἱ δὲ προ- τέραν γῆμαι τὴν Μυρτὴν φασιν· ἐνιοὶ δὲ καὶ ἀμφοτέ- ρας σγῆν ἑοῦσιν, ὧν ἐστὶ Σάτυρος τε καὶ Ἱερώνυμος ὁ Ῥόδιος. φασὶ γὰρ βουλευθέντας Ἀθηναίους διὰ τὸ λει- 35 πανδρεῖν συναυξῆσαι τὸ πλῆθος, ψηφίσασθαι γαμεῖν μὲν ἀστὴν μίαν, παιδοποιεῖσθαι δὲ καὶ ἐξ ἑτέρας· ὅθεν τοῦτο ποιῆσαι καὶ Σωκράτην. (27) Ἦν δ' ἱκανός καὶ τῶν σκωπτόντων [αὐτὸν] ὑπερρᾶν. καὶ ἐσεμνύνετο ἐπὶ τῇ εὐτελείᾳ, μισθόν τε οὐδένα εἰσεπράξατο. καὶ 40 ἔλεγεν ἥδιστα ἐσθίων ἥκιστα ὄψου προσδεῖσθαι· καὶ ἥδιστα πίνων ἥκιστα τὸ μὴ παρὸν ποτὸν ἀναμένειν· καὶ ἐλαχίστων δεόμενος ἔγγιστα εἶναι θεῶν. τοῦτο δ' ἐνέσται καὶ παρὰ τῶν κωμωδοποιῶν λαβεῖν, οἳ λαν- θάνουσιν ἑαυτοὺς δι' ὧν σκώπτουσιν ἐπαινοῦντες αὐτόν. 45 Ἀριστοφάνης μὲν οὕτως·

Ὡ τῆς μεγάλης ἐπιθυμίας σοφίας ἄνθρωπε δικαίως,
ὡς εὐδαίμων παρ' Ἀθηναίους καὶ τοῖς Ἕλλησι διά-
[ξεις.

εἰ γὰρ μνήμων καὶ φροντιστής, καὶ τὸ ταλαίπωρον
[ἐνεστιν

50 ἐν τῇ γνώμῃ, κοῦτε τι κάμνεις οὐδ' ἐστὼς οὔτε βαδίζων,
οὔτε βριγῶν ἄχθει λίαν, οὐτ' ἀρίστον ἐπιθυμεῖς,
οἶνον τ' ἀπέχει καὶ ἀδηνάφραγος καὶ τῶν ἄλλων ἀνοήτων.

testatur. Ion autem Chius juvenem cum Archelao in Sa-
mum peregrinatum venisse tradit: Aristoteles et Delphos
venisse narrat: Isthmum quoque Favorinus in primo
8 Commentariorum adiisse refert. (24) Erat autem constan-
tis animi invictæque sententiæ, et popularis rei studiosus:
quod quum ex aliis constat, tum ex eo quod Critiæ et col-
legis jubentibus Leonem Salaminium, divitem virum ad sese
ad supplicium adducere, haudquaquam cesserit; tum quod
solus decem prætores ausus est absolvere: quumque e cu-
stodia evadere posset, noluit, suamque vicem descentes in-
crepuit pulcherrimosque sermones illos vinctus persecutus
est. Frugi item erat et continens. Refert Pamphila in se-
ptimo Commentariorum, quum Alcibiades grandem illi arcem
ad construendam domum largiretur, dixisse, At vero si cal-
ceamentis mihi opus esset; coriumque dares ut calceos mihi
ipse conficerem, ridiculus essem, si acciperem. (25) Saepè
quum eorum quæ publice vendebantur multitudinem in-
tueretur, secum istaolvebat, Quam multa ego non desi-
dero! Ac semper habebat in ore iambos illos:

Cæleta ex argento opera sunt et purpura
tragœdis apta, vitæ non idonea.

Archelaum præterea Macedonem et Scopam Cranonium
Eurylochumque Larissæum aspernatus est magno animo,
quum neque ab eis missas pecunias accepit, neque ad eos
ipse proficisci voluit. Adeo autem sobrie ac temperate vixit,
ut quum Athenas pestis sæpenumero vastaret, solus ipse
nunquam egrotaverit. (26) Duas illum uxores duxisse,
priorem Xanthippen, ex qua Lamprocleum genuerit; alte-
ram Myrtonem, Aristidis illius justi filiam, quam et sine
dote acceperit, quæque ipsi Sophroniscum Menexenumque
peperit, Aristoteles auctor est. Alii Myrtonem prius
duxisse, nonnulli utrasque simul habuisse tradunt, ex qui-
bus et Satyrus est et Hieronymus Rhodius. Nam Athenien-
ses, quum bellis ac lue civibus exhaustam civitatem repa-
rare sobolemque excitare vellent, decrevisse ferunt, ut
urbanam quidem unam uxorem cives ducerent; liceret
autem et ex altera procreare liberos: id igitur et Socratem
fecisse. (27) Eo animo erat, ut irridentes sese atque illu-
dentes contemneret; et ob victus simplicitatem maxime
gloriabatur, mercedemque a nemine exigebat. Dicebat au-
tem, se, quum suavissime comederet, minime obsonium
desiderare et quum suavissime biberet, minime potum
quod non adesset exspectare; et minimis se indigentem diis
esse proximum. Hoc si quis velit, a Comicis adeo doceri
poterit, qui illum dum vituperare conantur, laudant im-
prudentes. Aristophanes quidem in hunc modum:

O excelsam sapientiam homo qui jure cupis adipisci,
quam felix inter Athenarum cives Græcosque agitabis!
nam memori mente vales atque ingenio; tolerantia dura la-

[borum
animum fulcit: non te labor opprimit aut stantem aut spa-

[tiantem,
minimumque doles algore hiemis rigido, neu prandia poscis,
et parcis vino et queis gula gestit et omnibus immoderatis.

(28) Ἀμειψίας δ' ἐν τρίθωνι παράγων αὐτὸν φησὶν οὕτως·
Σώκρατες ἀνδρῶν βέλτιστ' ὀλίγων, πολλῶν δὲ μα-
[ταιόταθ', ἥκεις
καὶ σὺ πρὸς ἡμᾶς. καρτερικός γ' εἶ. πόθεν ἂν σοὶ χλαῖνα
[γένοιτο;

B. τοῦτ' ἐπὶ τὸ κακὸν κατ' ἐπέρειαν τῶν σκυτοτόμων
[γεγένηται.

6 A. οὗτος μέντοι πεινῶν οὕτως οὐπόποτ' ἐτλη κολα-
[χεῦσαι.

τοῦτο δ' αὐτοῦ τὸ ὑπεροπτικὸν καὶ μεγάλῳ φρονεῖν ἐμφα-
νίζει καὶ Ἀριστοφάνους λέγων οὕτως,

ὅτι βρενθύει τ' ἐν ταῖσιν ὁδοῖς, καὶ τῶν θαλμῶν πα-
[ραβάλλεις,

10 κἀνυπόδητος κακὰ πολλὰ ἀνέχει, κἀν ἡμῖν σεμνοπρο-
[ωπεῖς.

καίτοι ἐνίοτε πρὸς τοὺς καιροὺς ἀρμοστούμενοι καὶ
λαμπρὰ ἡμίσχετο· καθάπερ ἐν τῷ Πλάτωνος συμπο-

σίῳ παρ' Ἀγάθωνα βαδίζων. (29) Ἰκανὸς δ' ἀμφοτέρω 12
ἦν, καὶ προτρέψαι καὶ ἀποτρέψαι. ὥς περ τὸν Θεαίτητον

περὶ ἐπιστήμης διαλεχθεὶς ἐνθεὸν ἀπέπεμψε, καθὰ καὶ
Πλάτων φησὶν. Εὐθύφρονα δὲ τῷ πατρὶ γραψάμενον

ξενοκτονίας δίκην περὶ οὐρίου τινὰ διαλεχθεὶς ἀπήγαγε.
καὶ τὸν Λύσιν δὲ ἡθικώτατον ἐποίησε προτρέψας. ἦν

20 γὰρ Ἰκανὸς ἀπὸ τῶν πραγμάτων τοὺς λόγους εὐρίσκειν.
ἐνέτρψε δὲ καὶ Λαμπροκλέα τὸν υἱὸν τῇ μητρὶ ἀγρια-
νόμενον, ὥς που καὶ Ξενοφῶν εἶρηκε. καὶ Γλαύκωνα

μὲν τὸν Πλάτωνος ἀδελφὸν θέλοντα πολιτεύεσθαι ἀπέ-
στησε διὰ τὸ ἀπείρως ἔχειν, ὥς φησι Ξενοφῶν· Χαρ-

25 μίδην δὲ τοῦναντίον ἔχοντα οἰκείως ἐπέστησεν. (30) ἐπὶ τῷ
δὲ καὶ εἰς φρόνημα Ἰφικράτην τὸν στρατηγόν, δεῖξας
αὐτῷ τοῦ κουρέως Μειδίου ἀλεκτρυόνας ἄντιον τῶν Καλ-

λίου πεπερυσμένους. καὶ αὐτὸν Γλαυκωνίδος ἡξίου τῇ
πόλει περιποιεῖν καθάπερ φασιανὸν ὄρνιν ἢ ταύ. ἔλεγε

30 δὲ ὡς θαυμαστὸν πρόβατα μὲν ἕκαστον εἰπεῖν ἂν βρά-
διως ὅσα ἔχει, φίλους δ' οὐκ ἂν ὀνομάσαι ὁπόσους κέ-
κτηται· οὕτως ὀλιγώρως ἔχειν περὶ αὐτούς. δρῶν δ'

Εὐκλείδην ἐσπουδακότα περὶ τοὺς ἐριστικούς λόγους,
«ὦ Εὐκλείδη, ἔφη, σοφισταῖς μὲν δυνήσῃ χρῆσθαι,

35 ἀνθρώποις δὲ οὐδαμῶς.» ἄχρηστον γὰρ ᾤετο εἶναι
τὴν περὶ ταῦτα γλίσχρολογίαν, ὥς καὶ Πλάτων ἐν 13
Εὐθυδήμῳ φησί. (31) Χαρμίδου τε οἰκέτας αὐτῷ δι-

δόντος, ἔν' ἂπ' αὐτῶν προσδεύοιτο, οὐχ εἴλετο· καὶ 14
τὸ κάλλος ὑπερεῖδεν Ἀλκιβιάδου κατὰ τινας. Καὶ

40 ἐπὶ τῇ σχολῇ ὡς κάλλιστον κτημάτων, καθὰ καὶ Ξε-
νοφῶν ἐν Συμποσίῳ φησὶν. ἔλεγε δὲ καὶ ἐν μόνον
ἀγαθὸν εἶναι, τὴν ἐπιστήμην, καὶ ἐν μόνον κακόν, τὴν

ἀμαθίαν· πλοῦτον δὲ καὶ εὐγένειαν οὐδὲν σεμνὸν ἔχειν·
πᾶν δὲ τοῦναντίον κακόν. εἰπόντος γοῦν τίνος αὐτῷ ὡς

45 εἴη Ἀντισθένης μητρός Θρακτικῆς, σὺ δ' ὦου, ἔφη,
«οὕτως ἂν γενναῖον ἐκ θυοῖν Ἀθηναίων γενέσθαι;»
Φαίδωνα δὲ δι' αἰχμαλωσίαν ἐπ' οἰκήματος καθήμε-

νον προσέταξε Κρίτωνι λυτρώσασθαι, καὶ φιλόσοφον
ἀπειργάσατο. (32) Ἀλλὰ καὶ λυρίζειν ἐμάνθανεν ἤδη γῆ- 15

60 ραῖς, μηδὲν λέγων ἄτοπον εἶναι ἃ τις μὴ οἶδεν ἐκμα-
θάνειν. ἔτι τε ὠρεῖτο συνεχές, τῇ τοῦ σώματος εὐεξίᾳ

(28) Porro Amipsias palliatum illum inducens sic ait :

O Socrates, optime paucorum, sed multorum vanis-
[sime, venisti
etiam ipse ad nos. Sane es patiens. Unde at tibi penula fiat?

B. Hocce malum quod loqueris sutoribus in ludibria na-
[tum est.

A. Hic quamquam adeo esuriens non sustinet assentariet
[unquam.

Hanc ejus ferociam et altos spiritus indicat et Aristophanes
his verbis :

Et per plateas incedi' ferox, jactans orbis oculorum,

et pede nudus toleras mala multa, inter nos celsa tueris.

Quamquam interdum temporibus se accommodans elegan-
tiore vestitu utebatur, ut in Platonis Symposio ad Agatho-

nem vadens. (29) Aequa illi et hortandi et dehortandi
facultas fuit. Sic Theaetetus, quum de disciplina dissere-

ret, ut ait Plato, divino quasi animo afflatum dimisit.
Euthyphronem, qui caedis peregrini judicium patri inten-

derat, quādam de justitia et pietate locutus ab instituto
revocavit. Lysidem autem hortando optime moratum red-

didit. Erat enim illi ingenium ad eliciendos ex rebus ipsis
sermones accommodatum. Lamprocle filium in matrem

immitem ac ferum, ut ait alicubi Xenophon, suadendo ad
reverentiam reduxit. Glauconem praeterea Platonis fra-

trem ad rempublicam accedere volentem a proposito retra-
xit, quod is rudis esset ignarusque rerum, ut refert Xeno-

phon; Charmiden contra, quia esset maxime idoneus, ad
capesendam incitavit. (30) Iphicrati quoque praetori spiri-

tus addidit, quum ostendisset ei gallos gallinaeos tonsoris
Midiae adversus eos qui erant Calliae, alis dimicantes. Ipsum

Glauconides civitati applicare (?) optabat, non secus ac pha-
sianum avem aut pavonem. Mirum esse dicebat, quot

quisque oves habeat, nullo negotio dicere posse; quoniam
autem quos possideat nominare haud facile posse : tantam

in eis observandis inesse negligentiam. Euclidem vero
quum videret Eristicorum captiunculis dare operam, O,

inquit, Euclides, sophistis quidem uti poteris, homini-
bus non poteris. Inutile enim arbitrabatur hisce argutiis

dare operam, sicut et Plato in Euthydemo testatur. (31)
Dederat illi Charmides servos, quorum operum reditus

perciperet; sed noluit eos accipere. Sunt qui dicant illum
Alcibiadis eximiam formam aspernatum. Otium ut posses-

sionum omnium pulcherrimam laudabat, ut in Symposio
testatur Xenophon. Dicebat et, unicum esse bonum scien-

tiam; malum contra unicum incitiam. Opes ac nobili-
tatem non solum nihil in se habere magnificum, sed prorsus

contra malum. Quum dixisset ei quidam, Antisthenem
matre esse Thressa, Tunc, inquit, putabas tam eximium

virum e duobus Atheniensibus nasci potuisse? Phaedonem
captivitatis necessitate quaestui turpi expositum, Cri-

toni redimendum praecipit, spectatumque philoso-
phum fecit. (32) Sed et fidibus canere didicit aetate

grandior, minime absurdum dictitans addiscere quempiam
quod nesciat. Saepius item saltabat, eam exercitationem

λυσিতেλεῖν ἡγούμενος τὴν τοιαύτην γυμνασίαν, ὡς καὶ
Ξενοφῶν ἐν Συμποσίῳ φησίν. Ἐλεγε δὲ καὶ προσή-
μαίνειν τὸ δαιμόνιον τὰ μέλλοντα αὐτῷ· τὸ τε εὔ [ἀρ-
χέσθαι] μικρὸν μὲν μὴ εἶναι, παρὰ μικρὸν δέ· καὶ
5 εἰδέναι μὲν μηδὲν πλὴν αὐτοῦ τοῦτο [εἰδέναι]. τοὺς τε
τὰ πρῶτα πολλοῦ ἑωνημένους ἀπογινώσκειν ἔλεγεν
εἰς τὰς ὥρας ἔλθειν. καὶ ποτε ἐρωτηθεὶς, τίς ἀρετὴ
νέου, « τὸ μηδὲν ἄγαν, » εἶπεν. ἐφασκέ τε δεῖν γεω-
μετεῖν μέχρι ἂν τις μέτρῳ δύνῃται γῆν παραλα-
10 βεῖν καὶ παραδοῦναι. (33) Εὐριπίδου δ' ἐν τῇ Αὐγῇ
εἰπόντος περὶ ἀρετῆς·

Κράτιστον εἰκῇ ταῦτ' εἶν ἀφειμένα,

ἀναστὰς ἐξῆλθε, φήσας γελοῖον εἶναι ἀνδράποδον μὲν
μὴ εὐρισκόμενον ἀξιοῦν ζητεῖν, ἀρετὴν δ' οὕτως εἶν
15 ἀπολωλέναι· ἐρωτηθεὶς πότερον γήμαι ἢ μή, ἔφη,
« ὃ ἂν αὐτῶν ποιήσης, μεταγνώσῃ. » ἔλεγέ τε θαυμάζειν
τῶν τὰς λιθίνας εἰκόνας κατασκευαζομένων τοῦ μὲν
λίθου προνοεῖν ὅπως ὁμοιότατος ἔσται, αὐτῶν δ' ἀμε-
λεῖν, ὡς μὴ ὁμοίους τῷ λίθῳ φαίνεσθαι. ἡξίου δὲ καὶ
20 τοὺς νέους συνεχῆς κατοπτρίζεσθαι, ἵν' εἰ μὲν καλοὶ
εἴεν, ἀξιοὶ γίγνοιτο· εἰ δ' αἰσχροὶ, παιδείᾳ τὴν δυσεί-
δειαν ἐπικαλύπτειν. (34) καλέσας ἐπὶ δεῖπνον πλου-
σίους, καὶ τῆς Ξανθίππης αἰδομένης ἔφη, « θάρρει· εἰ
μὲν γὰρ εἴεν μέτριοι, συμπεριενεχθεῖεν ἂν· εἰ δὲ φαῦλοι,
25 ἡμῖν αὐτῶν οὐδὲν μελήσει. » ἔλεγέ τε τοὺς μὲν ἄλλους
ἀνθρώπους ζῆν ἵν' ἐσθίοιεν· αὐτὸς δὲ ἐσθίειν ἵνα ζῷ.
πρὸς τὸ οὐκ ἀξιολογον πλῆθος ἐφασκεν ὁμοίον εἰ τις τε-
τράδραχμόν ἐν ἀποδοκιμάζων τὸν ἐκ τῶν τοιούτων σωρὸν
ὡς δόκιμον ἀποδέχοιτο. Αἰσχίνου δὲ εἰπόντος, « πένης
30 εἰμὶ καὶ ἄλλο μὲν οὐδὲν ἔχω, δίδωμι δέ σοι ἑμαυτόν· »
« ἄρ' οὖν, » εἶπεν, οὐκ αἰσθάνῃ τὰ μέγιστα μοι διδούς· »
τὸν ἀποδυσπετοῦντα ἐπὶ τῷ παρορᾶσθαι, ὁπότε ἐπανε-
στησαν οἱ τριάκοντα, « ἄρα, » ἔφη, « μήτι σοι μετα-
μέλει; » (35) πρὸς τὸν εἰπόντα, « θάνατόν σου κατέγνω-
35 σαν Ἀθηναῖοι, » « κακίων, » εἶπεν, ἢ φύσις. « οἱ δὲ
τοῦτ' Ἀναξαγόρου φασι. τῆς γυναικὸς εἰπούσης, « ἀδίκως
ἀποθνήσκεις, » « σὺ δέ, » ἔφη, δικαίως ἐβούλου; »
ὄναρ ὁόξας τινὰ αὐτῷ λέγειν,

* Ἡματί κεν τριτάτῳ Φθίῃν ἐρίβωλον ἵκιοι,

40 πρὸς Αἰσχίνην ἔφη, « εἰς τρίτην ἀποθανοῦμαι. » μέλ-
λοντί τε αὐτῷ τὸ χώνειον πίεσθαι Ἀπολλοδώρου ἱμάτιον
ἐδίδου καλόν, ἵν' ἐκείνῳ ἐναποθάνοι· καὶ ὅς, « τί δέ, » ἔφη,
τὸ ἐμὸν ἱμάτιον ἐμβῶναι μὲν ἐπιτήδειον, ἐναποθα-
νεῖν δὲ οὐχί; » πρὸς τὸν εἰπόντα, « κακῶς ὁ δεῖνά σε
45 λέγει, » « καλῶς γάρ, » ἔφη, λέγειν οὐκ ἔμαθε. » (37)
στρέψαντος δὲ Ἀντισθένης τὸ διεργῶδες τοῦ τρίβωνος
εἰς τοῦμφανές, « ὁρῷ σου, » ἔφη, διὰ τοῦ τρίβωνος τὴν
κενοδοξίαν. » πρὸς τὸν εἰπόντα, « οὐ σοὶ λοιδορεῖται ὁ
δεῖνα; » « οὐχί, » ἔφη· ἐμοὶ γὰρ οὐ πρόξεςσι ταῦτα. »
60 ἔλεγε δὲ τοῖς κομικοῖς δεῖν ἐπίτηδες ἑαυτὸν διδόναι· εἰ
μὲν γὰρ τι τῶν προσόντων λείπεται, διορθοῦνται· εἰ δ'

plurimum ad tuendam bonam valetudinem conducere exi-
60 stimans, sicut et Xenophon in Symposio testatur. Assere-
bat et daemonium sibi futura praedicere : et rectum non esse
quidem parvum, sed in parvo momento positum; et scire
se nihil praeter hoc ipsum quod nihil sciret. Eos item qui
praecoces fructus magno emerent, desperare aiebat eos ad
maturitatis tempus perventuros. Rogatus aliquando quae-
nam sit juvenum virtus, Nihil nimis, inquit. Geometriae
eo usque dandam operam monebat, quoad quis possit ter-
ram mensura accipere et dare. (33) Euripide vero in Auge
de virtute ita disserente, ut diceret :

Omittere haec projecta temere, est optimum,

surgens egressus est, ridiculum esse dicens, mancipium,
si non inveniatur, dignum inquisitione judicare; virtutem
vero sic sinere pessum ire. Interrogatus utrum melius esset
uxorem ducere, necne, Utrumvis horum, inquit, feceris,
te poenitebit. Mirari se dicebat cur hi qui lapidea signa
sculperent, summa ope niterentur ut lapis homini quam
simillimus evadat, se ipsos curare negligenter, ne similes
lapidibus et videantur et sint. Hortabatur et juvenes ut
se perpetuo in speculo intuerentur, ut, si quidem for-
mosi essent, digni ea specie fierent; sin autem defor-
mes, eam deformitatem eruditione tegerent. (34) Quum
vocasset ad cenam divites, et Xanthippen modici pude-
ret apparatus, Bono, inquit, esto animo : nam si quidem
modesti erunt frugique, mensam haudquaquam asperna-
buntur; sin autem intemperantes, nulla nobis de hisce
cura fuerit. Aiebat ceteros homines vivere ut ederent,
se ideo edere ut viveret. De vulgo ignobili et imperita
multitudine dicebat, idem fere esse ac si quis singulos
nummos reprobareret, congestum ex hisce cumulum ut
probabilem susciperet. Quum illi dixisset Aeschines, Pau-
per sum et aliud habeo nihil, me ipsum autem tibi do : An
vero tu, inquit, non animadvertis te mihi maxima tradere?
Indignantem cuidam quod despiceretur, quum summam re-
rum triginta tyranni sibi vindicassent, Ergone, inquit, poe-
nitet te? (35) Referenti quod illum Athenienses mori de-
crevissent, Et natura illos, inquit. Hoc alii ad Anaxagoram
referunt. Dicente ei uxore, Injuste morieris : An tu,
inquit, juste malles? Quum in somnis quendam sibi ista
dicentem audisset :

Tertia te Phthiae tempestas laeta locabit,

ait ad Aeschinem post diem tertium se moriturum. Qua die
cicutam bibiturus erat, Apollodorus ei pallium pretiosum
obtulit, ut in illo moreretur : et ille, Quid, inquit, num
pallium meum viventi convenit, morienti non convenit?
Nunciantem quendam ipsum maledictis incessere, Bene, in-
quit, loqui non didicit. (36) Quum disruptam pallii sui
partem vertisset Antisthenes et inspectandam omnibus
dedisset, Aspicio, inquit, per scissuram pallii tuam vani-
tatem. Dicenti cuidam, Nonne tibi ille maledicti? Non,
inquit : mihi enim ista non adsunt. Dicebat oportere ultro
se dare Comicis : nam si quidem ea dixerint quae in nobis
corrigena sint, emendabunt; sin alia, nihil ad nos. Xan-

οὐδὲν πρὸς ἡμᾶς. Πρὸς Ξανθίππην πρότερον μὲν λοιδοροῦσαν, ὕστερον δὲ καὶ περιγέσσαν αὐτῷ, « οὐκ ἔλεγον, εἶπεν, ὅτι Ξανθίππη βροντῶσα καὶ ὕδωρ ποιήσει; » πρὸς Ἀλκιβιάδην εἰπόντα ὡς οὐκ ἀνεκτὴ ἡ Ξανθίππη
 6 λοιδοροῦσα, « ἀλλ' ἔγωγ', ἔφη, συνείθισμαι, καθάπερ καὶ τροχιλίας ἀκούων συνεγές ». (37) « καὶ σὺ μὲν, εἶπε, γῆνῶν βοώντων ἀνέγῃ. » τοῦ δὲ εἰπόντος, « ἀλλὰ μοι ὧδ' καὶ νεοττοὺς τίκτουσι, » « καὶ μοί, φησί, Ξανθίππη παιδίᾳ γεννᾷ. » ποτὲ αὐτῆς ἐν ἀγορᾷ καὶ
 10 θοιμάτιον περιελομένης συνεβούλευον οἱ γινώρμοι χερσὶν ἀμύνεσθαι, « νῆ Δί', εἶπεν, ἔν' ἡμῶν πυκτευόντων ἕκαστος ὑμῶν λέγῃ, εἰ Σωκράτης, εἰ Ξανθίππη. » ἔλεγε συνείναι τράχειά γυναικὶ καθάπερ οἱ ἵππικοι θυμοειδέσιν ἵπποις. « ἀλλ' ὡς ἐκεῖνοι, φησί, τούτων
 15 κρατήσαντες βράδιος τῶν ἄλλων περιγίνονται, οὕτω καὶ ὁ Ξανθίππη χρώμενος τοῖς ἄλλοις ἀνθρώποις συμπεριενεχθήσεται. » Ταῦτα δὲ καὶ τοιαῦτα λέγων καὶ ὁ Σωκράτης πρὸς τῆς Πυθίας ἐμαρτυρήθη, Χαιρεφῶντι ἀνελεύσης ἐκεῖνο δὲ τὸ περιφερόμενον,

20 Ἀνδρῶν ἀπάντων Σωκράτης σφώτατος.

(38) ἀπ' οὗ δὲ καὶ ἐφθονήθη μάλιστα· καὶ δὲ καὶ ὅτι διήλεγχε τοὺς μέγα φρονούντας ἐφ' ἑαυτοῖς ὡς ἀνοήτους, καθάπερ ἀμέλει καὶ τὸν Ἄνυτον, ὡς καὶ ἐν τῷ Πλάτωνός ἐστι Μένωνι. οὗτος γὰρ οὐ φέρων τὸν ὑπὸ
 25 Σωκράτους χλευασμὸν πρῶτον μὲν ἐπήλειψεν αὐτῷ τοὺς περὶ Ἀριστοφάνην, ἔπειτα καὶ Μέλητον συνέπεισεν ἀπενέγκασθαι κατ' αὐτοῦ γραφὴν ἀσεβείας καὶ τῶν νέων διαφθορᾶς. ἀπηνέγκατο μὲν οὖν τὴν γραφὴν ὁ Μέλητος, εἶπε δὲ τὴν δίκην Πολύεукτος, ὡς φησι Φα-
 30 θωρίνος ἐν παντοδαπῇ ἱστορίᾳ· συνέγραψε δὲ τὸν λόγον Πολυκράτης ὁ σοφιστής, ὡς φησιν Ἑρμιππος, ἡ Ἄνυτος, ὡς τινες· προητόίμασε δὲ πάντα Λύκων ὁ δημαγωγός. (39) Ἀντισθένης δ' ἐν ταῖς τῶν φιλοσόφων διαδοχαῖς καὶ Πλάτων ἐν Ἀπολογία τρεῖς αὐτοῦ κατηγορήσασθαι φασιν, Ἄνυτον καὶ Λύκωνα καὶ Μέλητον· τὸν μὲν Ἄνυτον ὡς ὑπὲρ τῶν δημιουργῶν καὶ τῶν πολιτικῶν ὀργιζόμενον· τὸν δὲ Λύκωνα ὑπὲρ τῶν ῥητόρων· καὶ τὸν Μέλητον ὑπὲρ τῶν ποιητῶν, οὓς ἅπαντας ὁ Σωκράτης διέσυρε. Φαθωρίνος δὲ φησιν ἐν τῷ πρώτῳ
 40 τῶν ἀπομνημονευμάτων μὴ εἶναι ἀληθῆ τὸν λόγον τὸν Πολυκράτους κατὰ Σωκράτους· ἐν αὐτῷ γάρ, φησί, μνημονεύει τῶν ὑπὸ Κόνωνος τειχῶν ἀνασταθέντων, ἃ γέγονεν ἔτεσιν ἐξ τῆς τοῦ Σωκράτους τελευτῆς ὕστερον. καὶ ἔστιν οὕτως ἔχον. (40) Ἡ δ' ἀντιμωσία τῆς δίκης
 45 τοῦτον εἶχε τὸν τρόπον· ἀνάκειται· ἔτι καὶ νῦν, φησὶ Φαθωρίνος, ἐν τῷ Μητρώῳ· « τάδε ἐγράψατο καὶ ἀντωμώσατο Μέλητος Μελήτου Πιτθεύς Σωκράτει Σωφρονίσκου Ἀλωπεκῆθεν· ἀδικεῖ Σωκράτης, οὓς μὲν ἡ πόλις νομίζει θεοὺς οὐ νομίζων, ἕτερα δὲ καινὰ
 50 δαιμόνια εἰσγούμενος· ἀδικεῖ δὲ καὶ τοὺς νέους διαφθεῖρων. τίμημα θάνατος. » Ὁ δ' οὖν φιλόσοφος, Λυσίου ὁφθαλμῶν γράψαντος ἀπολογίαν αὐτῷ, διαναγνούς ἔφη, « καλὸς μὲν ὁ λόγος, ὦ Λυσία, οὐ μὴν ἀρμόττων γ' ἔμοι. »

Mortalium unus Socrates vere sapit.

(38) Ex quo magna in illum invidia conflata est, prætereaque quod eos, qui sibi ipsis magnopere placerent, ut stolidos et insipientes arguisset. Eorum ex numero Anytus erat, sicut in Menone Plato quoque ait. Is enim a Socrate rideri se non ferens primum quidem Aristophanem adversus illum acuit, ac deinde Melitum quoque induxit, ut illi crimen impietatis adolescentiumque corruptionis objiceret. Et Melitus quidem apud iudices illum accusavit; peroravit vero accusationem Polyuctus, ut ait Favorinus in Omnigena historia: orationem Polycrates sophista scripsit, ut Hermippus refert, sive, ut quidam volunt, Anytus. præparavit autem omnia Lycon orator. (39) Porro Antisthenes in philosophorum Successionibus et in Apologia Plato tres illum accusasse tradunt, Anytum, Lyconem ac Melitum: Anytum quidem quasi causam agentem artificum eorumque qui rempublicam administrabant, Lyconem oratorum, Melitum vero poetarum, quod eos omnes carpebat Socrates. Favorinus in primo Commentariorum genuinam non esse Polycratis in Socratem orationem tradit, quod in ea facta sit mentio murorum a Conone instauratorum: id vero factum esse dicit sexto anno post mortem Socratis. Atque ita series habet. (40) Formula accusationis erat his verbis concepta: servatur enim hactenus, ut tradit Favorinus, in Metroo: « Hanc accusationem detulit et iurejurando confirmavit Meletus Meleti filius Pittheensis adversus Socratem Sophronisci filium Alopecensem: iura violat Socrates, quos ex majorum instituto suscepit civitas, deos esse negans, alia vero nova dæmonia inducens: contra jus et fas juvenes corrumpit. Pœna illi mors. » Philosophus vero, quum illi Lysias quam pro eo scripserat apologiam recitasset, Bona, inquit, et præclara est oratio, Lysia, mihi tamen non congruens. Erat enim illa judi-

δηλαδή γὰρ ἦν τὸ πλεόν δικανικὸς ἢ ἐμπιλόσοφος. (41) εἰπόντος δὲ τοῦ Αὐσίου, « πῶς, εἰ καλὸς ἐστὶν ὁ λόγος, οὐκ ἂν σοὶ ἀρμόττοι; » ἔφη, « οὐ γὰρ καὶ ἱμάτια καλὰ καὶ ὑποδήματα εἶη ἂν ἐμοὶ ἀνάρμοστα; » κρινομένου δ' αὐτοῦ φησιν Ἰοῦστος ὁ Τιβερίεὺς ἐν τῷ Στέμματι Πλάτων ἀναβῆναι ἐπὶ τὸ βῆμα καὶ εἰπεῖν, « νεώτατος ὢν, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τῶν ἐπὶ τὸ βῆμα ἀναβάντων. » τοὺς δὲ δικαστὰς ἐκδοῦσσι, Κατάβα, κατὰβα [τοῦτέστι κατὰβηθι]. Ὅτ' οὖν καὶ κατε-21
δικάσθη διακοσίαις ὀδοήκοντα μιᾷ πλείοσι ψήφοις τῶν ἀπολουσῶν· καὶ τιμωμένων τῶν δικαστῶν τί γρὴ παθεῖν αὐτὸν ἢ ἀποτίσαι, πέντε καὶ εἴκοσι ἐφη δραχμὰς ἀποτίσειν. (42) Εὐβουλίδης μὲν γὰρ φησιν ἑκατὸν ὁμολογῆσαι· Θουρυθσάντων δὲ τῶν δικαστῶν, « ἔνεκα μὲν, εἶπε, τῶν ἐμοὶ διαπεπραγμένων τιμῶμαι τὴν δίκην τῆς ἐν πρυτανείῳ σιτήσεως. » καὶ εἰ θάνατον αὐτοῦ κατέγνωσαν, προσθέντες ἄλλας ψήφους ὀδοήκοντα. καὶ δεθεὶς μετ' οὐ πολλὰς ἡμέρας ἐπὶ τὸ κώνειον, πολλὰ καλὰ κάγαθὰ διαλεχθεὶς, ἃ 20
Πλάτων ἐν τῷ Φαίδωνι φησιν. Ἀλλὰ καὶ παιᾶνα κατὰ 22
τινας ἐποίησεν, οὗ ἡ ἀρχή·

Δήλι' Ἀπολλὸν χαῖρε, καὶ Ἄρτεμι, παῖδε κλεινῶ.

Διονυσόδωρος δὲ φησὶ μὴ εἶναι αὐτοῦ τὸν παιᾶνα. 25
ἐποίησε δὲ καὶ μῦθον Αἰσωπείον οὐ πάνυ ἐπιτετευγμένος, οὗ ἡ ἀρχή·

Αἰσωπὸς ποτ' ἔλεξε Κορίνθιον ἄστν νέμουσι,
μὴ κρίνειν ἀρετὴν λαοδίκῃ σοφίῃ.

(43) Ὁ μὲν οὖν ἐξ ἀνθρώπων ἦν Ἀθηναῖος· εὐθὺς με- 30
τέγνωσαν, ὥστε κλεῖσαι καὶ παλαίστρας καὶ γυμνάσια. καὶ τοὺς μὲν ἐφυγάδευσαν, Μελήτῳ δὲ θάνατον κατέγνωσαν. Σωκράτην δὲ χαλκῇ εἰκόνι ἐτίμησαν, ἣν ἔθεσαν ἐν τῷ πομπείῳ, Λυσίππου ταύτην ἐργασαμένου. Ἀνυτὸν τε ἐπιδημήσαντα αὐθημερὸν ἐξεκέρ- 35
σαν Ἡρακλεῶται. οὐ μόνον δ' ἐπὶ Σωκράτους Ἀθηναῖοι πεπόνθασι τοῦτο, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ πλείστον ὄσων. καὶ γὰρ Ὁμηρον, καθά φησιν Ἡρακλείδης, πενήτην δρᾶμας ὡς μαινόμενον ἐξήμῳσαν, καὶ Τυρταῖον πα- 40
ρακόπτειν ἔλεγον, καὶ Ἀστυδάμαντα πρότερον τῶν περὶ Αἰσχύλον ἐτίμησαν εἰκόνι χαλκῇ. (44) Εὐριπίδης δὲ καὶ ὀνειδίζει αὐτοῖς ἐν τῷ Παλαμήδει λέγων· « ἐκάνετ' ἐκάνετε τὰν πάνσοφον τὰν οὐδὲν ἀλγύνουσαν ἀηδόνα μουσῶν. » καὶ τὰδε μὲν ὦδε. Φιλόχορος δὲ φησὶ προτελευ- 45
τῆσαι τὸν Εὐριπίδην τοῦ Σωκράτους. ἐγεννήθη δὲ, καθά φησιν Ἀπολλόδωρος ἐν τοῖς χρονικοῖς, ἐπὶ Ἀφειώνος ἐν τῷ τετάρτῳ ἔτει τῆς ἐβδομηκοστῆς ἐβδόμης Ὀλυμπιάδος, Θαρρηγιώνος ἑκτη, ὅτε καθαίρουσιν Ἀθηναῖοι τὴν πόλιν καὶ τὴν Ἄρτεμιν Δήλιοι γενέσθαι φασίν. ἐτελεύτησε 50
δὲ τῷ πρώτῳ ἔτει τῆς ἐννενηκοστῆς πέμπτῃς Ὀλυμπιάδος, γεγονώς ἑτῶν ἐβδόμηκοντα. ταῦτα φησὶ καὶ Δημήτριος ὁ Φαληρεὺς. ἔνιοι δὲ ἐξήκοντα ἑτῶν τελευτῆσαι αὐτὸν φασίν. (45) Ἀμφότεροι δ' ἤκουσαν Ἀναξαγό-

ciali instituto vicinior quam philosophico. (41) Percontanti Lysiae cur si bona esset, ipsi non congrueret oratio, Nonne, inquit, et indumenta et calceamenta speciosa esse possunt, neque tamen mihi accommodata? Quum causa ejus ageretur, ascendisse Platonem in suggestum refert Justus Tiberiensis in Stemmate, ac dixisse: « Quum sim natu minimus eorum, viri Athenienses, qui tribunal ascenderunt: » interpellatumque a judicibus clamantibus, Descende, descende. Damnatus est igitur iudicum ducentis octoginta et una sententiis supra eas quibus absolvebatur. Aestimantibusque iudicibus qua poena aut mulcta esset afficiendus, quinque et viginti drachmas soluturum se dixit. (42) Quanquam Eubulides centum pollicitum esse dixit. Verum tumultuantibus iudicibus, Eorum, inquit, gratia quae a me gesta sunt, censeo me in Prytaneo publice ali debere. Tum illi adjectis aliis octoginta sententiis illum capitulis damnant, et coniectus in vincula, post paucos dies cicutam bibit, multa prius praecleara disserens, quae in Phaedone Plato exponit. Praenem quoque illum scripsisse nonnulli autumant, cujus est initium:

Delie Apollo, salve, tuque Diana, verendi.

Dionysodorus autem praenem ipsius non esse memorat. Fecit et Aesopiam fabulam non multum composite, cujus initium est:

Civibus Aesopus dixit queis culta Corinthus,
23 Ne virtutem in jus iudice plebe vocent.

(43) Atque ut non amplius in vivis erat Socrates, statim Atheniensibus ejus facti tantum poenitentiae incessit, ut palaestras et gymnasia clauderent, et alios quidem exilio, Melitum morte damnarent. Socratem vero aerea imagine publice honorare, quam a Lysippo perfectam in Pompeo statuerunt. Anytum Heracleotae, quo primo die advenit, urbe expulerunt. Idem Atheniensibus non modo in Socrate, verum et in aliis viris illustribus permultis accidit. Namque, ut ait Heraclides, Homerum veluti insanientem drachmis quinquaginta mulctarunt, Tyrtaeumque delirare dixerunt, Atydamantem vero prius quam Aeschylum honoraverunt imagine aerea. (44) Eis Euripides quoque id exprobrat in Palamede: Occidistis, occidistis sapientissimam, innoxiam Musarum lusciniam. Atqui hac quidem ita habent. Philochorus autem Euripidem ante Socratem obiisse tradit. Natus est Socrates, ut ait Apollodorus in Chronicis, archonte Apsephione septuagesimae et septimae Olympiadis anno quarto, Thargelionis mensis sexto, quo die lustrant Athenienses civitatem Dianamque natam Delii tradunt. Moritur primo anno nonagesimae quintae Olympiadis, septuagesimo aetatis anno. Eadem etiam Demetrius Phalereus ait. Sunt qui sexagenarium obiisse referant. (45) Uterque vero, Socrates et Euripides,

ρου, καὶ οὗτος καὶ Εὐριπίδης, ὃς καὶ τῷ πρώτῳ ἔτει τῆς 24
 ἐβδομηκοστῆς πέμπτῃς Ὀλυμπιάδος ἐγεννήθη ἐπὶ Καλ-
 λιάδου. δοκεῖ δέ μοι καὶ περὶ τῶν φυσικῶν ὁ Σωκράτης
 διειλέγθαι· ὅπου γε καὶ περὶ προνοίας τινὰ διαλέγεται,
 5 καθά ῥησι καὶ Ξενοφῶν, καίτοι περὶ μόνων τῶν ἡθικῶν
 ποιεῖσθαι τοὺς λόγους αὐτὸν εἰπών. ἀλλὰ καὶ Πλάτων ἐν
 τῇ Ἀπολογίᾳ μνησθεὶς Ἀναξαγόρου καὶ ἄλλων τινῶν
 φυσικῶν, ὃ Σωκράτης ἀρνεῖται, περὶ τούτων αὐτὸς λέγει,
 καίπερ ἀνατιθεὶς πάντα Σωκράτει. φησὶ δ' Ἀριστοτέλης
 10 μάγον τινὰ ἔλθοντα ἐκ Συρίας εἰς Ἀθήνας τὰ τε ἄλλα
 καταγνῶναι τοῦ Σωκράτους, καὶ δὴ καὶ βίαιον ἔσε-
 σθαι τὴν τελευτὴν αὐτοῦ. (48) ἔστι δὲ καὶ ἡμῶν εἰς αὐτὸν
 οὕτως·

Πίνε νυν ἐν Διὸς ὦν, ὦ Σώκρατες· ἦ σε γὰρ ὄντως
 15 καὶ σοφὸν εἶπε θεός, καὶ θεὸς ἡ σοφίη.
 πρὸς γὰρ Ἀθηναίων κύνειον ἀπλῶς σὺ ἐδέξω·
 αὐτοὶ δ' ἐξέπιον τοῦτο τῷ στόματι.

Τούτῳ τίς, καθά ῥησιν Ἀριστοτέλης ἐν τρίτῳ περὶ 25
 ποιητικῆς, ἐφίλονεῖκε Ἀντίλοχος Λήμνιος καὶ Ἀντιφῶν
 20 ὁ τερατοσκόπος, ὡς Πυθαγόρα Κύλων Κροτωνιάτης·
 καὶ Σύαγρος Ὀμηρῷ ζῶντι, ἀποθανόντι δὲ Ξενοφάνης
 ὁ Κολοφώνιος· καὶ Κέρκωψ Ἡσιόδῳ ζῶντι, τελευτή-
 σαντι δὲ ὁ προειρημένος Ξενοφάνης· καὶ Πινδάρῳ
 Ἀμφιμένης ὁ Κῶος· Θάλητι δὲ Φερεκύδης καὶ Βίαντι
 25 Σάλαρος Πριηνεύς· Πιττακῷ Ἀντιμενίδας καὶ Ἀλ-
 καῖος, Ἀναξαγόρα Σωσίβιος, καὶ Σιμωνίδῃ Τιμο-
 κρέων. (47) Τῶν δὲ διαδεξαμένων αὐτὸν τῶν λεγομένων
 Σωκρατικῶν οἱ κορυφαῖότατοι μὲν Πλάτων, Ξενοφῶν,
 Ἀντισθένης· τῶν δὲ φερομένων δέκα οἱ διασημώτατοι
 30 τέσσαρες, Αἰσχίνης, Φαίδων, Εὐκλείδης, Ἀρίστιπ-
 πος. λεκτέον δὲ πρῶτον περὶ Ξενοφῶντος, εἴτα περὶ
 Ἀντισθένους ἐν τοῖς κυνικοῖς, ἔπειτα περὶ τῶν Σωκρα-
 τικῶν, εἰθ' οὕτω περὶ Πλάτωνος, ἐπεὶ κατάρχει τῶν
 δέκα αἰρέσεων καὶ τὴν πρώτην Ἀκαδημίαν αὐτὸς συν-
 35 ἐστήσατο. ἡ μὲν οὖν ἀκολουθία τοῦτον ἐχέτω τὸν
 τρόπον. Γέγονε δὲ καὶ ἕτερος Σωκράτης, ἱστορικός,
 27 περιγῆσιν Ἄργους γεγραφώς· καὶ ἄλλος περιπατη-
 κός, Βιθυνός· καὶ ἕτερος ἐπιγραμμάτων ποιητής·
 καὶ ὁ Κῶος, ἐπικλήσεις θεῶν γεγραφώς.

ΚΕΦ. Γ'.

ΞΕΝΟΦΩΝ.

40

48. Ξενοφῶν Γρύλλου μὲν ἦν υἱός, Ἀθηναῖος, τῶν 1
 δήμων Ἐρχιεύς· αἰδέμῳ δὲ καὶ εὐειδέστατος εἰς
 ὑπερβολήν. Τούτῳ δὲ ἐν στενωπῷ φασιν ἀπαντήσασα
 Σωκράτην διατεῖναι τὴν βακτηρίαν καὶ κωλύειν πα-
 45 ριέιναι, πυνθανόμενον ποῦ πιπράσκειτο τῶν προσφερο-
 μένων ἕκαστον· ἀποκρινάμενου δὲ πάλιν πυθέσθαι,
 ποῦ δὲ καλοὶ χἀγαθοὶ γίνονται ἄνθρωποι· ἀπορήσαν-
 τος δέ, ἔπου τοῖνον, φάναι, « καὶ μάθανε. » καὶ

Anaxagoræ auditores fuere. Porro Euripides primo anno
 septuagesimæ quintæ Olympiadis Calliada archonte ortus est.
 Videtur autem mihi Socrates etiam de rerum natura disse-
 ruisse, quandoquidem et de providentia quædam disputat,
 ut ipse ait Xenophon, quanquam eum tantummodo de mor-
 ribus et vita bene constituenda disserere solitum asserit. Sed
 et Plato in Apologia mentionem Anaxagoræ faciens aliorum-
 que physicorum, quæ Socrates scire se negat, de his ipse
 disserit, quanquam ubique Socratem disputantem inducens.
 Refert Aristoteles magum quandam ex Syria profectum
 Athenas et alia Socrati infausta prædixisse et violentam ei
 mortem futuram. (46) Est nostrum in illum scriptum epi-
 gramma :

Nunc bibe apud superos, bone Socrates : ipse enim
 te sapere eximie dixit, et is sapiens. [Apollo
 Cīvibus ingratis tibi erat porrecta cicuta :
 hauserunt ipsi protinus ore tuo.

Cum eo, ut refert Aristoteles in tertio de Poetica, æmuo
 studio certabat quidam Antilochus Lemnius, et Antiphon
 prodigiorum interpretes, quemadmodum et cum Pythagora
 Cylon Crotoniata, viventique cum Homero Syagrus, vita
 functo Xenophanes Colophonius; cum Hesiodo vivente Cer-
 cops, cum defuncto Xenophanes idem, cujus modo memi-
 nimus; cum Pindaro Amphimenes Cous, cum Thalete Phe-
 recydes, cum Biante Salarus Priensis, cum Pittaco An-
 timenidas et Alcæus, cum Anaxagora Sosibius, et cum
 26 Simonide Timocreon. (47) Verum ex iis qui successere
 Socrati et appellantur Socratici, nobilissimi sunt Plato, Xe-
 nophon et Antisthenes. Ex his vero qui decem vulgo di-
 cuntur, clarissimi fuerunt quattuor, Æschines, Phædon,
 Euclides et Aristippus. Primo igitur dicendum de Xeno-
 phonte, deinceps de Antisthene inter Cynicos, tum de So-
 craticis, atque ita demum de Platone, qui et decem secta-
 rum princeps est, primamque Academiam ipse constituit.
 Hic ergo successionis esto modus. Fuit et alius Socrates,
 27 historicus, qui Argos descripsit : alius, Peripateticus, Bi-
 thynus : rursus alius, poeta epigrammatum : denique alius,
 Cous, qui de deorum cognominibus scripsit.

CAP. VI.

XENOPHON.

48. Xenophon Grylli filius, Atheniensis, pago Erchiensis
 fuit : verecundus admodum, et forma corporis eximia. Huic,
 2 ut aiunt, in angiporitu obviam factus Socrates prætendit
 baculum, ne transiret, quæsivitque ubinam quodque edu-
 liorum genus veniret : quum respondisset, quæsivit iterum,
 ubinam fierent homines virtute excellentes, hærentique :
 Ergo sequere, inquit, ac discere. Atque ex eo tempore Socratis

τούτεῦθεν ἀχροατῆς, Σωκράτους ἦν. Καὶ πρῶτος 3
 ὑποσημειωσάμενος τὰ λεγόμενα εἰς ἀνθρώπους ἤγαγεν,
 ἀπομνημονεύματα ἐπιγράψας. ἀλλὰ καὶ ἱστορίαν φιλο-
 σόφου πρῶτος ἔγραψε, καὶ αὐτὸν φησιν Ἀρίστιππος ἐν 4
 τετάρτῳ περὶ παλαιᾶς τρυφῆς ἐρασθῆναι Κλεινίου· (49)
 πρὸς δὲ καὶ ταῦτα εἰπεῖν· « νῦν γὰρ ἐγὼ Κλεινίαν ἤδιον
 μὲν θεῶμαι ἢ τὰλλα πάντα τὰ ἐν ἀνθρώποις καλὰ· τυ-
 φλὸς δὲ τῶν ἄλλων πάντων δεξαίμην ἂν ἢ Κλεινίου ἐνὸς
 ὄντος γενέσθαι· ἄχθομαι δὲ καὶ νυκτὶ καὶ ὑπνῳ, ὅτι 5
 ἐκείνου οὐχ ὁρῶ· ἡμέρᾳ δὲ καὶ ἡλίῳ τὴν μεγίστην χάριν
 οἶδα, ὅτι μοι Κλεινίαν ἀναφαίνουσι. » Κύρῳ δὲ φίλος
 ἐγένετο τοῦτον τὸν τρόπον. ἦν αὐτῷ συνήθης Πρόξενος 5
 ὄνομα, γένος Βοιωτίας, μαθητὴς μὲν Γοργίου τοῦ Λε-
 οντίνου, φίλος δὲ Κύρῳ. οὗτος ἐν Σάρδεσι διατρίβων
 15 παρὰ τῷ Κύρῳ ἐπεμψεν εἰς Ἀθήνας ἐπιστολὴν Ξενο-
 φῶντι, καλῶν αὐτὸν ἵνα γένηται Κύρῳ φίλος. ὁ δὲ τὴν
 ἐπιστολὴν δεικνύει Σωκράτει καὶ σύμβουλον ἡρεῖτο.
 (50) καὶ δὲ ἀπέστειλεν αὐτὸν εἰς Δελφοὺς χρῆσόμενον τῷ
 θεῷ. πείθεται Ξενοφῶν· ἥκει παρὰ τὸν θεόν· πυνθάνεται 5
 20 οὐχὶ εἰ χρὴ ἀπέναι πρὸς Κύρῳ, ἀλλ' ὅπως· ἐφ' ᾧ καὶ
 Σωκράτης αὐτὸν ἡτιάσατο, συνεβούλευσε δὲ ἐξελθεῖν.
 καὶ δὲ γίνεται παρὰ Κύρῳ, καὶ τοῦ Προξένου φίλος οὐχ
 ἦττον ἦν αὐτῷ· τὰ μὲν οὖν ἄλλα τὰ κατὰ τὴν ἀνάβα-
 σιν γεγόμενα καὶ τὴν καθόδον ἰκανῶς αὐτὸς ἡμῖν διηγεί- 6
 25 ται. Ἐχθρῶς δὲ διέκειτο πρὸς Μένωνα τὸν Φαρσάλιον
 παρὰ τὸν χρόνον τῆς ἀναβάσεως τὸν ξαναγόν· ὅτε καὶ λοι-
 ποῶν αὐτὸν φησιν αὐτοῦ μεῖζοσι χειρῆσθαι παιδι-
 κοῖς, ἀλλὰ καὶ Ἀπολλωνίδῃ τινὶ ὀνειδίζει τετρῆσθαι τὰ
 ὤτα. (51) Μετὰ δὲ τὴν τ' ἀνάβασιν καὶ τὰς ἐν τῷ Πόν- 7
 30 τῳ συμφορὰς καὶ τὰς παρασπονδῆσεις τὰς Σεύθου τοῦ
 τῶν Ὀδρυσῶν βασιλέως ἤκεν εἰς Ἀσίαν πρὸς Ἀγησίλαον
 τὸν τῶν Λακεδαιμονίων βασιλέα, μισοῦ τοὺς Κύρου
 στρατιώτας αὐτῷ παρασχόν· φίλος τ' ἦν εἰς ὑπερβο-
 λήν. παρ' ὃν καιρὸν ἐπὶ Λακωνισμῷ φυγὴν ὑπ' Ἀθη-
 35 ναίων κατεγνώσθη. γεγόμενος δ' ἐν Ἐφέσῳ καὶ χρυσίον
 ἔχων τὸ μὲν ἡμίση Μεγαβύζῳ δίδωμι τῇ τῆς Ἀρτέμι-
 δος ἱερεῖ φυλάττειν, ἕως ἂν ἐπανάλθοι· εἰ δὲ μή,
 ἄγαλμα ποιησάμενον ἀναθεῖναι τῇ θεῷ· τοῦ δὲ ἡμί-
 σεος ἐπεμψεν εἰς Δελφοὺς ἀναθήματα. ἐντεῦθεν ἦλθεν 40
 40 εἰς τὴν Ἑλλάδα μετ' Ἀγησίλαου, κεκλημένους εἰς τὸν
 πρὸς Θηβαίους πόλεμον· καὶ αὐτῷ προξενίαν ἔδοσαν οἱ
 Λακεδαιμόνιοι. (52) Ἐντεῦθεν ἔασας τὸν Ἀγησίλαον 8
 ἦκεν εἰς Σκιλλοῦντα, χωρίον τῆς Ἡλείας ολίγον τῆς
 πόλεως ἀπέχον. εἶπετο δὲ αὐτῷ καὶ γύναιον ὄνομα Φιλη-
 45 σία, καθάφῃσι Δημήτριος ὁ Μάγνης, καὶ δύο υἱεῖς, Γρύλ-
 λος καὶ Διόδωρος, ὧς φησι Δεινάρχος ἐν τῷ πρὸς Ξε-
 νοφῶντα ἀποστασίῳ, οἳ καὶ Διόσκουροι ἐπεκαλοῦντο.
 ἀφικόμενος δὲ τοῦ Μεγαβύζου κατὰ πρόφασιν τῆς πα-
 νηγύρεως, κομισάμενος τὰ χρήματα χωρίον ἐπρίατο 50
 50 καὶ καθιέρωσε τῇ θεῷ, δι' οὗ ποταμὸς ἔρρει Σελινούς,
 ὁμώνυμος τῷ ἐν Ἐφέσῳ. τούτεῦθεν διέτελει κυνηγε-
 τῶν καὶ τοὺς φίλους ἐστίων καὶ τὰς ἱστορίας συγγράφων.
 φησὶ δ' ὁ Δεινάρχος ὅτι καὶ οἰκίαν καὶ ἀγρὸν αὐτῷ ἔδο-
 σαν Λακεδαιμόνιοι. (53) ἀλλὰ καὶ Φυλοπίδαν τὸν Σπαρ-

auditor factus. Et primus omnium ejus sermones in com-
 mentariorum formam redactos edidit, Memorabilia etiam
 inscribens. Primus philosophorum scripsit historiam. Hunc
 adamasse Cliniam Aristippus in quarto de antiquorum
 Luxu meminit, (49) atque ad eum hæc dixisse : « At nunc
 ego Cliniam libentius intueor quam cetera omnia quæ sunt
 inter homines speciosa, cæcusque malle ad cetera omnia
 fieri quam unius Cliniae conspectu privari : odi noctem et
 somnum, quod illum non video : diei ac soli maximas ha-
 beo gratias, quod mihi Cliniam ostendunt. » In Cyri amicitiam
 hoc modo venit. Erat illi familiaris quidam Proxenus
 nomine, Bœotia oriundus, discipulus Gorgiæ Leontini et
 Cyri amicus. Is apud Cyrum Sardibus morabatur ; scripsit
 autem Xenophonti epistolam Athenas, accersens illum
 et Cyro amicum fieri suadens. Hanc ille Socrati ostendit,
 consiliumque petebat. (50) Eum ille Delphos misit, in ea
 re dei consilio usurum. Paruit Xenophon, profectusque ad
 deum rogat, non an proficisci ad Cyrum debeat necne ; sed
 quomodo. Ea in re Socrates illum insinulavit, proficisci
 tamen monuit. Ubi autem ad Cyrum venerat, ita se illi
 insinuavit, ut non minus illi amicus carusque fuerit quam
 Proxenus. Jam cetera quæ in itinere in Persiam ac re-
 ditu gesta sunt, nobis ipse diligentissime tradidit. Ini-
 micities autem adversus Menonem Pharsalium gravissimas
 exercuit, qui fuerat sub ipsum profectionis tempus
 peregrini militis ductor : cui inter cetera maledicta et
 illud objecit, se ipso majoribus uti amasiis. Apollonidi
 item cuidam exprobravit quod perforatis esset auribus. (51)
 Post ascensum vero et Ponticas clades fœderaque a Seuthe
 Odrysarum rege violata se in Asiam contulit ad Agesilaum
 Lacedæmoniorum regem, Cyrique milites illi sub mercède
 præstitit, ac se illi totum devovit amicissimusque fuit. Quo
 tempore quod Laconicas partes tueri videretur, exilio da-
 mnatus ab Atheniensibus est. Quum Ephesi esset dimi-
 dium auri quod secum tulerat, Megabyzo Dianæ sacer-
 doti servandum tradit quoad reverteretur : sin secus,
 statuam ex eo confectam deæ consecrare jubet. Ex dimidio
 reliquo donaria Delphos misit. Inde in Græciam rediit
 cum Agesilao ad bellum Thebanum a civibus revocato.
 Ac Lacedæmonii ei hospitium publicum dederunt. (52)
 Hinc jam omisso Agesilao Scilluntem Eleæ locum venit, ab
 urbe laud procul distantem. Sequebatur autem illum et
 muliercula Philesia nomine, ut refert Demetrius Magnesius,
 et duo liberi, Gryllus ac Diodorus, ut ait Dinarchus in
 oratione qua Xenophontem defectionis accusavit, qui etiam
 Dioscuri vocati sunt. Adveniente vero Megabyzo occasione
 ludorum receptis pecuniis prædium emit et deæ consecravit,
 quod amnis interfuit Selinus ejusdem nominis cum Ephesio.
 Hinc vero venationibus vacabat, amicis convivia faciebat
 historiasque conscribebat. At Dinarchus narrat Lacedæ-
 monios illi domum agrumque dedisse. (53) Phylopidæ :

τιάτην φασὶν αὐτῷ πέμψαι αὐτόθι δωρεάν ἀνδράποδα αἰγμάλωτα ἐκ Δαρδάνου· καὶ τὸν διαθέσθαι αὐτὰ ὡς ἡθούλετο. Ἡλείους τε στρατευσαμένους εἰς τὸν Σκιλλοῦντα [καὶ] βραδυνόντων τῶν Λακεδαιμονίων ἐξελεῖν τὸ γουρίον. Ὅτε καὶ τοὺς υἱὰς αὐτοῦ εἰς Λέπρεον ὑπέζελθεῖν μετ' ὀλίγων οἰκετῶν, καὶ αὐτὸν Ξενοφῶντα εἰς τὴν Ἥλιν πρότερον, εἴτα [καὶ] εἰς Λέπρεον πρὸς τοὺς παῖδας, κἀκείθεν σὺν αὐτοῖς εἰς Κόρινθον διασωθῆναι καὶ αὐτόθι κατοικῆσαι. Ἐν τούτῳ δὲ ψηφισαμένοι οὖν τῶν Ἀθηναίων βοηθεῖν Λακεδαιμονίοις ἐπεμψε τοὺς παῖδας εἰς τὰς Ἀθήνας στρατευομένους ὑπὲρ τῶν Λακεδαιμονίων. (54) καὶ γὰρ ἐπεπαίδευντο αὐτόθι ἐν τῇ Σπάρτῃ, καθὰ φησι Διοκλῆς ἐν τοῖς βίοις τῶν φιλοσόφων. ὁ μὲν οὖν Διόδωρος οὐδὲν ἐπιφανὲς πράξας ἐκ τῆς μάχης ἀνασώζεται, καὶ αὐτῷ υἱὸς ὁμώνυμος γίνεταί τ' ἀδελφῷ. ὁ δὲ Γρύλλος τεταγμένος κατὰ τοὺς ἵππεάς — ἦν δὲ ἡ μάχη ἡ περὶ τὴν Μαντίνειαν — ἰσχυρῶς ἀγωνισάμενος ἐτελεύτησεν, ὥς φησιν Ἐφορος ἐν τῇ πέμπτῃ καὶ εἰκοστῇ. Κηφισοδώρου μὲν ἵππαρος 20 γούντος, Ἡγησίλειου δὲ στρατηγούντος. ἐν ταύτῃ τῇ μάχῃ καὶ Ἐπαμεινώνδας ἐπέσε. τηνικαῦτα δὴ καὶ τὸν Ξενοφῶντα φασὶ οὖν ἐστεμμένον· ἀπαγγελλέντος δ' αὐτῷ τοῦ θανάτου ἀποστεφανώσασθαι. ἔπειτα μαθόντα ὅτι γενναίως, πάλιν ἐπιθέσθαι τὸν στέφανον. (55) ἔνιοι δὲ οὐδὲ δακρῦσαι φασὶν αὐτὸν ἀλλὰ * γὰρ εἰπεῖν, « ἤδειν θνητὸν γεγεννηκώς. » φησὶ δ' Ἀριστοτέλης ὅτι ἐγκώμια καὶ ἐπιτάφιον Γρύλλου μυρίοι ὁδοὶ συνέγραψαν, τὸ μέρος καὶ τῷ πατρὶ χαρίζομενοι. ἀλλὰ καὶ Ἐρμιππος ἐν τῷ περὶ Θεοφράστου καὶ Ἰσοκράτην 30 φησὶ Γρύλλου ἐγκώμιον γεγραφέναι. Τίμων δ' ἐπισκώπτει αὐτὸν ἐν τούτοις·

Ἀσθενική τε λόγων οὐκ ἢ τριάς ἢ ἑτι πόρσω, οἷος Ξενοφῶν ἔς τ' Αἰσχίνου οὐκ εὐπειθής γράψαι.

35 καὶ ὁ μὲν βίος αὐτοῦ τοιόδε. Ἦμαρξε δὲ κατὰ τὸ τέταρτον 11 ἔτος τῆς τετάρτης καὶ ἐνενηκοστῆς Ὀλυμπιάδος, καὶ ἀναβέβηκε σὺν Κύρῳ ἐπὶ ἄρχοντος Ξεναίνετου ἐνὶ πρότερον ἔτει τῆς Σωκράτους τελευτῆς. (56) κατέστρεψε δὲ, καθὰ φησι Σησικλείδης ὁ Ἀθηναῖος ἐν τῇ τῶν ἀρχόντων καὶ Ὀλυμπιονικῶν ἀναγραφῇ, ἔτει πρώτῳ τῆς πέμπτης καὶ ἑκατοστῆς Ὀλυμπιάδος, ἐπὶ ἄρχοντος Καλλιδημίδου, ἐφ' οὗ καὶ Φίλιππος ὁ Ἀμύντου Μακεδόνων ἦρξε. τέθνηκε δ' ἐν Κορίνθῳ, ὥς φησι Δημήτριος ὁ Μάγνης, ἥδη δηλαδὴ γηραιὸς ἱκανῶς· ἀνὴρ 12 τὰ τ' ἄλλα γεγονὼς ἀγαθὸς καὶ δὴ καὶ φίλιππος καὶ φιλοκύνῃος καὶ τακτικός, ὥς ἐκ τῶν συγγραμμάτων δῆλον· εὐσεβὲς τε καὶ φιλοθύτης καὶ ἱερεῖα διαγνῶναι ἱκανὸς καὶ Σωκράτην ζηλώσας ἀκριβῶς. Συνέγραψε 13 δὲ βιβλία πρὸς τὰ τετταράκοντα, ἄλλων ἄλλως διαρουντων· (57) τήν τ' Ἀνάβασιν, ἥς κατὰ βιβλίον μὲν ἐποίησε προοίμιον, ὅλης δὲ οὐ· καὶ Κύρου Παιδείαν καὶ Ἑλληνικὰ καὶ Ἀπομνημονεύματα· Συμπόσιόν τε καὶ Οἰκονομικὸν καὶ περὶ ἱππικῆς καὶ Κυνηγετικὸν καὶ Ἴππαρ-

præterea Spartiatam aiunt ad eum illuc dono misisse mancipia ex Dardano captiva abducta, ipsumque arbitrio suo illa venum dedisse: et Eleos Scilluntem cum exercitu profectos, cunctantibus Lacedæmoniis, eo loco potitos. Tum vero Xenophontis filii cum paucis servis clam se subducentes in Lepreum concessisse dicuntur, et Xenophon ipse in Elidem primo, postea Lepreum ad filios venisse, atque inde cum illis Corinthum evasisse, ubi etiam postea habitaverit. Interea quum decrevissent Athenienses Lacedæmoniis opitulari, filios Athenas auxiliatum Lacedæmoniis misit. (54) Apud Spartanos quippe instituti fuerant, ut refert Diocles in Vitis philosophorum. Ex ea pugna Diodorus nullo præclaro facinore edito servatus est, eique filius fratris nomine fuit. Sed Gryllus inter equites strenue pugnans (erat autem pugna circa Mantineam, magistro equitum Cephisodoro et imperatore exercitus Hegesilao), occubuit, ut ait Ephorus in quinto et vicesimo Historiarum libro. In ea pugna etiam Epaminondas cecidit. Fertur Xenophon tunc coronatus sacrificasse, et quum filium cecidisse accepisset, coronam deposuisse: ubi vero acriter pugnantem occubuisse comperit, eam rursus capiti imposuisse. (55) Sunt qui illum ne lacrimatum quidem dicant, ** solumque dixisse, Sciebam me genuisse mortalem. Refert Aristoteles Grylli encomia et epitaphia tunc innumeros scripsisse, partem laudum patri gratificantes. Isocratem quoque Grylli encomium conscripsisse Hermippus testis est in libro de Theophrasto. Timon vero eum insectatur his:

Languida scripta duo sunt, aut terna, aut etiam plus, ut Xenophon, virtus ut nescia persuadendi Æschinis.

11 Hæc vita Xenophontis fuit. Floruit maxime quarto anno nonagesimæ et quartæ Olympiadis, ascenditque cum Cyro, archonte Xenæneto, anno uno ante Socratis mortem. (56) Obiit autem, ut ait Stesiclidēs Atheniensis in descriptione archontum et Olympionicarum, anno primo centesimæ quintæ Olympiadis, archonte Callidemide, quo et Philippos Amyntæ filius Macedonibus imperabat. Obiit Corinthi, ut ait Demetrius Magnesius, ad maturam jam proventus senectutem, vir profecto quum in ceteris præstans ac bonus, tum equorum venationisque ac disciplinæ militaris in primis studiosus, ut ex libris ejus intelligi potest. Insignis pietate erga deos et sacrificiis intentus et extorum inspicendornm probe gnarus et Socratem ad unguem imitatus. Scripsit autem ad quadraginta libros, aliis aliter eos dividuntibus: (57) Ascensum Cyri, cujus per singulos libros, non autem totius operis proœmium fecit: Cyri institutionem, Græcorum res gestas, et Memorabilia, Symposium et Œconomicum, de re Equestri et de Venatione, de Equitum præfecti munere, Socratis Apologiam, de Rediti-

χικόν, Ἀπολογίαν τε Σωκράτους καὶ περὶ πόρων καὶ
 Ἰέρωνα ἢ Τυραννικόν, Ἀγισιλαόν τε καὶ Ἀθηναίων
 καὶ Λακεδαιμονίων Πολιτείαν, ἣν φησιν οὐκ εἶναι
 Ξενοφῶντος ὁ Μάγνης Δημήτριος. λέγεται δ' ὅτι καὶ
 5 τὰ Θουκυδίδου βιβλία λαμβάνοντα ὑφ' ἐλπίσθαι δυνάμενος
 αὐτὸς εἰς δόξαν ἤγαγεν. Ἐκαλεῖτο δὲ καὶ Ἀττικὴ Μοῦσα
 γλυκύτητι τῆς ἑρμηνείας· ὅθεν καὶ πρὸς ἀλλήλους ζη- 14
 λοτύπως εἶχον αὐτὸς τε καὶ Πλάτων, ὥς ἐν τῷ περὶ
 Πλάτωνος λέξομεν. (58) ἔστι δὲ καὶ εἰς τοῦτον ἡμῶν
 10 ἐπιγράμματα τοῦτον τρόπον·

Οὐ μόνον εἰς Πέρσας ἀνέβη Ξενοφῶν διὰ Κῦρον,
 ἀλλ' ἀνοδὸν ζητῶν ἐς Διὸς ἥτις ἄγοι.
 παιδείης γὰρ ἔης Ἑλληνικὰ πράγματα δειξας,
 ὥς καλὸν ἢ σοφίῃ μνήσατο Σωκράτεος.

15 ἄλλο, ὥς ἐτελεύτα·

Εἰ καὶ σέ, Ξενοφῶν, Κραναοῦ Κέκροπος τε πο-
 ρεύγειν κατέγων, φίλου χάριν Κύρου· [λίται
 ἀλλὰ Κόρινθος ἐδεκτο φιλόξενος, ἥ σὺ φιληδῶν
 οὕτως ἀρέσκη· κείθι καὶ μένειν ἔγνως.

20 (59) Εὐβρον δ' ἀλλαχόθι ἀκμάσαι αὐτὸν περὶ τὴν ἐνά- 15
 τήν καὶ ὀγδοηκοστήν Ὀλυμπιάδα σὺν τοῖς ἄλλοις
 Σωκρατικοῖς, καὶ Ἴστρος φησιν αὐτὸν φυγεῖν κατὰ ψή-
 φισμα Εὐβούλου, καὶ κατελθεῖν κατὰ ψήφισμα τοῦ αὐ-
 τοῦ. Γεγονάκει δὲ Ξενοφῶντες ἑπτὰ· πρῶτος αὐτὸς οὗτος· 16
 25 δεύτερος Ἀθηναῖος, ἀδελφὸς Πυθοστράτου τοῦ τὴν
 Θησηίδα πεποιηκότος, γεγραφὼς ἄλλα τε καὶ βίον Ἐ-
 παμεινώνδου καὶ Πελοπίδου· τρίτος ἱατρός Κῶιος·
 τέταρτος ἱστορίαν Ἀννιβαϊκὴν γεγραφὼς· πέμπτος
 μυθώδη τερατεῖαν πεπραγματευμένος· ἕκτος Πάριος,
 30 ἀγαματοποιός· ἑβδομος κωμωδίας ἀρχαίας ποιητής.

ΚΕΦ. Ζ.

Αἴσχινης.

60. Αἴσχινης Χαρίνου τοῦ ἀλλαντοποιοῦ, οἱ δὲ Λυ- 1
 σανίου, Ἀθηναῖος, ἐκ νέου φιλόπονος· διὸ καὶ Σωκρά-
 τους οὐκ ἀπέστη, ὅθεν ἔλεγε, « μόνος ἡμᾶς οἶδε τιμᾶν
 35 ὁ τοῦ ἀλλαντοποιοῦ. » τοῦτον ἔφη Ἰδομενέως ἐν τῷ 2
 δεσμοτηρίῳ συμβουλευσάαι περὶ τῆς φυγῆς Σωκράτει,
 καὶ οὐ Κρίτωνα· Πλάτωνα δέ, ὅτι ἦν Ἀριστίππῳ μάλ-
 λον φίλος, Κρίτωνι περιθεῖναι τοὺς λόγους. Διεβάλ-
 λετο δ' ὁ Αἴσχινης καὶ μάλισθ' ὑπὸ Μενεδήμου τοῦ
 40 Ἐρετριέως ὥς τοὺς πλείστους διαλόγους ὄντας Σωκρά-
 τους ὑποβάλλοιτο, λαμβάνων παρὰ Ξανθίππης· ὃν οἱ 3
 μὲν καλούμενοι ἀκέφαλοι σφόδρ' εἰσὶν ἐκλελυμένοι καὶ
 οὐκ ἐπιφαίνοντες τὴν Σωκρατικὴν εὐτονίαν· οὗς καὶ
 Πεισιστράτος ὁ Ἐφέσιος ἔλεγε μὴ εἶναι Αἰσχίνου. (61)
 45 καὶ τῶν ἑπτὰ δὲ τοὺς πλείστους Περσείους φησι Πάσι-
 φῶντος εἶναι τοῦ Ἐρετρικοῦ, εἰς τοὺς Αἰσχίνου δὲ κα-

bus, Hieronem sive Tyrannicum, Agesilaum, et Atheniensium
 ac Lacedæmoniorum Rempubicam : quam non esse Xeno-
 phontis Demetrius Magnesius dicit. Fertur et Thucydi-
 dis libros eatenus latentes, quum subducere posset, ipse
 primus in ejus viri gloriam in lucem dedisse. Appellabatur
 autem Musa Attica propter dulcedinem orationis : unde
 ei cum Platone obtrectatio quaedam intercessit, ut suo loco,
 quum ad Platonem venerimus, dicemus. (58) Sunt autem
 et in hunc nostra epigrammata sic se habentia :

Non tantum ad Persas Cyrus Xenophonta vocavit,
 quam virtus, qua itur limina ad alta Jovis.
 Ipse suum ostendit, Græcorum gesta recensens,
 nobile et egregii Socratis ingenium.

Item aliud de ejus morte :

Sis quanquam ingratum Xenophon ejectus Athenis
 in te ob favorem Cyri amici regalem :
 te tamen hospitibus fovit celebrata Corinthus,
 in qua hospes urbe nosti lætus versari.

5(59) Inveni alibi claruisse illum circa octogesimam et no-
 nam Olympiadem una cum Socraticis ceteris. Ister autem
 asserit illum ex decreto Eubuli exulasse, ejusdemque postea
 sententia lata rediisse. Septem vero fuisse Xenophontes. Pri-
 mus hic ipse : secundus Atheniensis, Pythostrati illius fra-
 ter qui Theseidos poema composuit, qui inter cetera Epa-
 minondæ quoque vitam conscripsit ac Pelopidæ : tertius
 Cous, medicus : quartus qui Hannibalis historiam scripsit :
 quintus qui prodigia fabulosa commentus est : sextus Parius,
 statuarius : septimus antiquæ comædiæ poeta.

CAP. VII.

ÆSCHINES.

60. Æschines Charini fartoris sive, ut alii volunt, Lysa-
 niæ filius, Atheniensis, a puero laborum patientissimus
 fuit. Quocirca et a Socrate nunquam discessit : atque ideo
 2 Socrates de illo dicere solebat, Solus nos colere novit fartori-
 ris filius. Hunc Idomeneus tradit in carcere fugam Socrati
 suadere tentasse, non Critonem : verum Platonem, quia
 Æschines Aristippum magis amplecteretur, Critoni illos
 sermones tribuisse. Insimulabatur Æschines, inprimis
 a Menedemo Eretriensi, quod Socratis dialogos complures
 pro suis venditaverit, quos a Xanthippe acceperit : ex qui-
 bus illi sunt, qui vocantur ἀκέφαλοι (exordio carentes),
 nimium remissi, nec Socraticum robur aut copiam præfe-
 rentes : quos Æschinis non esse Pisistratus Ephesius asserit.
 (61) Sed bonam partem septem illorum Persæus refert
 Pasiphontis Eretrici esse atque ab eo Æschinis insertos

τατάζει. ἀλλὰ καὶ τῶν Ἀντισθένης τὸν τε μίκρον
 Κύρον καὶ τὸν Ἡρακλέα τὸν ἑλάσσω καὶ Ἀλκιβιάδην
 καὶ τοὺς τῶν ἄλλων δὲ ἐσκευόρηται. οἱ δ' οὖν τῶν Αἰ-
 σχίνου τὸ Σωκρατικὸν ἦθος ἀπομεμαγμένοι εἰσὶν ἑπτὰ·
 6 πρῶτος Μιλτιάδης, διὸ καὶ ἀσθενέστερόν πως ἔχει·
 Καλλίας, Ἀξίοχος, Ἀσπασία, Ἀλκιβιάδης, Τηλαύγης,
 Ῥίνων. φασὶ δ' αὐτὸν δι' ἀπορίαν ἔλθειν εἰς Σικελίαν
 πρὸς Διονύσιον, καὶ ὑπὸ μὲν Πλάτωνος παροφθῆναι,
 ὑπὸ δ' Ἀριστίππου συστήναι· δόντα τέ τινας τῶν διαλό-
 10 γων δῶρα λαβεῖν. (62) ἔπειτ' ἀφικόμενον Ἀθήναζε
 μὴ τοιμᾶν σοφιστεύειν, εὐδοκιμούντων τότε τῶν περὶ
 Πλάτων καὶ Ἀριστίππου. ἐμμίσθους δ' ἀκροάσεις
 ποιεῖσθαι· εἴτα συγγράφειν λόγους δικανικοὺς τοῖς ἀδι-
 15 κουμενοῖς· διὸ καὶ τὸν Τίμωνα εἰπεῖν ἐπ' αὐτοῦ « ἕς τ'
 Αἰσχίνου οὐκ εὐπειθὲς γράφαι. » φασὶ δ' αὐτῷ λέγειν
 Σωκράτην, ἐπειδὴ περ ἐπιέζετο ὑπὸ πενίας, παρ' ἑαυτοῦ
 δανεῖσθαι τῶν σιτίων ὑφαίρουντα. Τούτου τοὺς δια-
 20 λόγους καὶ Ἀριστίππος ὑπόπτευεν. ἐν γοῦν Μεγάρους
 ἀναγινώσκοντος αὐτοῦ φασὶ σκῶψαι εἰπόντα, « πόθεν
 20 σοι, ληστά, ταῦτα; » (63) Φησὶ δὲ Πολύκριτος ὁ Με-
 δαῖος ἐν τῷ πρώτῳ τῶν περὶ Διονύσιον ἄχρι τῆς ἐκπτώ-
 σεως συμβῶναι αὐτὸν τῷ τυράννῳ καὶ ἕως τῆς Δίωνος
 εἰς Συρακούσας καθόδου, λέγων εἶναι σὺν αὐτῷ καὶ
 Καρκίνον τὸν τραγωδιοποιόν. φέρεται δὲ καὶ ἐπιστολὴ
 25 πρὸς Διονύσιον Αἰσχίνου. Ἦν δὲ καὶ ἐν τοῖς ῥητορι-
 κοῖς ἱκανῶς γεγυμνασμένος· ὥς δὴ ὅλον ἔκ τε τῆς ἀπο-
 λογίας τοῦ πατρὸς Φαίακος τοῦ στρατηγοῦ καὶ Δίωνος.
 μάλιστα δὲ μιμεῖται Γοργίαν τὸν Λεοντίνον. καὶ Λυ-
 30 σίας δὲ κατ' αὐτοῦ γέγραφε λόγον, [περὶ] συκοφαντίας
 ἐπιγράψας· ἐξ ὧν δὴ ὅλον ἐστὶ καὶ ῥητορικὸς τις ἦν. γνῶ-
 ριμος δ' αὐτοῦ φέρεται εἰς, Ἀριστοτέλης ὁ Μύθος ἐπι-
 30 κληθεὶς. (64) Πάντων μέντοι τῶν Σωκρατικῶν διαλό-
 γων Παναίτιος ἀληθεῖς εἶναι δοκεῖ τοὺς Πλάτωνος, Ξε-
 νοφῶντος, Ἀντισθένης, Αἰσχίνου· διατάζει δὲ περὶ
 35 τῶν Φαίδωνος καὶ Εὐκλείδου, τοὺς δὲ ἄλλους ἀναιρεῖ
 πάντας. Γεγόνاسι δ' Αἰσχίνοι ὀκτώ· πρῶτος αὐτὸς οὗ-
 40 τος· δεύτερος δ' ὁ τὰς τέχνας· γεγραφὼς τὰς ῥητορικάς·
 τρίτος ὁ ῥήτωρ ὁ κατὰ Δημοσθένην· τέταρτος Ἀρκάς,
 μαθητὴς Ἰσοκράτους· πέμπτος ὁ Μυτιληναῖος, ὃν καὶ
 40 ῥητορομάστιγα ἐκάλουν· ἕκτος Νεαπολίτης, φιλόσοφος
 Ἀκαδημαῖκός, Μελανθίου τοῦ Ῥοδίου μαθητὴς καὶ
 παιδικά· ἕβδομος Μιλήσιος, πολιτικὸς συγγραφεὺς·
 50 ὄγδοος ἀνδριαντοποιός.

ΚΕΦ. Η'.

ΑΡΙΣΤΙΠΠΟΣ.

45 65. Ἀριστίππος τὸ μὲν γένος ἦν Κυρηναῖος, ἀρι-
 γένετος δ' Ἀθήναζε, καθά φησιν Αἰσχίνης, κατὰ κλέος
 Σωκράτους. οὗτος σοφιστεύσας, ὥς φησι Φανίας ὁ
 2 περιπατητικὸς ὁ Ἑρέσιος, πρῶτος τῶν Σωκρατικῶν
 μισθὸς εἰσπράξατο καὶ ἀπέστειλε χρήματα τῷ διδα-
 50 σκάλῳ. καὶ ποτε πέμψας αὐτῷ μνάς εἴκοσι παλινδρό-

libris. Antisthenis quoque parvum Cyrum et Herculem mi-
 norem et Alcibiadem ceterorumque libros supposuit. Sunt
 autem Æschinis dialogi, qui Socraticum exprimentur morem,
 septem isti : primus Miltiades, ideoque quodammodo imbe-
 cillior est; deinde Callias, tum Axiochus, Aspasia, Alcibia-
 des, Telauges et Rhinon. Aiunt ipsum inopia adactum ve-
 nisse in Siciliam ad Dionysium, atque a Platone despectum,
 ah Aristippo fuisse illi commendatum, ibique prolatis dia-
 logis quibusdam accepisse munera : (62) demum Athenas
 reversum, ibi minime docere philosophiam suam ausum,
 quod illic Platonis et Aristippi esset clarissimum nomen.
 Auditores sibi mercede quæsisvisse, deinde reis conscripsisse
 orationes judiciales : atque ideo Timonem de illo dixisse
 ferunt : « Virtus nescia persuadendi Æschinis. » Aiunt illi
 dixisse Socratem, quum premeretur inopia, ut a se ipso
 mutuaretur sibi subducendo cibaria. Hujus dialogos
 Aristippus etiam suspectos habuit. Nam dum eos Megaris
 legeret, subsannatum ferunt ac dixisse, Unde tibi ista,
 latro? (63) Refert Polycritus Mendæus in primo de Dio-
 nysio vixisse illum cum tyranno quoad tyrannide excide-
 rit et usque ad Dionis Syracusas reditum, cum illo asse-
 rens et Carcinum tragicum fuisse. Fertur et ejus ad Dio-
 nysium epistola. Erat autem in arte oratoria maxime exer-
 citatus, ut ex ea oratione constat quam pro defensione
 patris Phæacis prætoris scripsit, et ex Dione. Gorgiam
 maxime Leontinum imitatur. Scripsit autem et Lysias
 orationem contra illum, quam inscripsit de Calumnia :
 ex quibus liquet oratorem quoque fuisse. Discipulus ejus
 fertur unus, Aristoteles cognomento Mythus. (64) Panæ-
 tius omnium Socraticorum dialogorum veros esse censet,
 qui sunt Platonis, Xenophontis, Antisthenis, Æschinis : de
 Phædonis et Euclidis dialogis ambigit, ceteros rejicit
 omnes. Octo autem fuerunt Æschines : primus hic de
 quo loquimur; secundus qui artes oratorias conscripsit;
 tertius orator, Demosthenis æmulus; quartus Arcas,
 Isocratis discipulus; quintus Mitylenæus, quem et fla-
 gellum oratorum vocabant; sextus Neapolites, Academi-
 cus philosophus, Melanthii Rhodii discipulus eidemque in
 deliciis habitus; septimus Milesius, civilis scriptor; octavus
 statuarius.

CAP. VIII.

ARISTIPPUS.

65. Aristippus genere Cyrenæus fuit : profectum vero
 Athenas Socratis fama percitum Æschines tradidit. Is so-
 phistam se professus, ut ait Phanias Peripateticus Eresius,
 primus Socraticorum mercedem exegit præceptorique pe-
 cunias mittebat. Cui quum aliquando viginti minas mi-
 sisset, ille eas continuo remisit, asserens suum genium id

μοὺς ἀπέλαθεν, εἰπόντος Σωκράτους τὸ δαιμόνιον αὐ-
τῷ μὴ ἐπιτρέπειν· ἔδυσχέραινε γὰρ ἐπὶ τούτῳ. Ξενο-
φῶν τ' εἶγε πρὸς αὐτὸν δυσμενὺς διὰ καὶ τὸν κατὰ
τῆς ἡδονῆς λόγον Σωκράτει κατ' Ἀριστίππου περιτέ-
θεικεν. οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ Θεόδωρος ἐν τῇ περὶ αἰρέσεων
ἐκάκισεν αὐτὸν καὶ Πλάτων ἐν τῇ περὶ ψυχῆς, ὡς ἐν
ἄλλοις εἰρήκαμεν. (66) Ἦν δὲ ἱκανὸς ἀρμόσασθαι καὶ
τόπῳ καὶ χρόνῳ καὶ προσώπῳ, καὶ πᾶσαν περίστασιν
ἀρμόδιως ὑποκρίνασθαι· διὸ καὶ παρὰ Διονυσίῳ τῶν
ἄλλων εὐδοκίμει μᾶλλον, ἀεὶ τὸ προσεσόν εὖ διατιθέ-
μενος, ἀπέλαυε μὲν γὰρ ἡδονῆς τῶν παρόντων, οὐκ ἐθή-
ρα δὲ πόνῳ τὴν ἀπολαυσιν τῶν οὐ παρόντων· ὅθεν καὶ
Διογένης βασιλικὸν κύνα ἔλεγεν αὐτόν. ὁ δὲ Τίμων
παρέφραγεν ὡς θρυπτόμενον, οὕτωςί πως εἰπών·

15 Οἷά τ' Ἀριστίππου τρυφερὴ φύσις ἀμπαφούντος
ψεύδη.

τοῦτόν φασί ποτε κελεύσαι πέρδιχα πεντήκοντα δρα-
χμῶν ὠνηθῆναι· αἰτιασάμενός δέ τις, « σὺ δ' οὐκ ἄν,
εἶπεν, ὀβολοῦ τοῦτον ἐπρίω; » ἐπινεύσαντος δέ, « τοσοῦ-
τον, ἔφη, ἐμοὶ δύνανται αἱ πεντήκοντα δραχμαί. » (67)
Διονυσίου δέ ποτε τριῶν ἐταίρων οὐσῶν μίαν ἐκλέξασθαι
κελεύσαντος, τὰς τρεῖς ἀπήγαγεν εἰπών, « οὐδὲ τῷ
Παρίδι συνήνεγκε μίαν προκρίναι· » ἀπαγαγὼν μέντοι,
φασίν, αὐτὰς ἄχρι τοῦ θυρῶνος ἀπέλυσεν. οὕτως ἦν καὶ
25 ἐλέσθαι καὶ καταφρονῆσαι πολὺς. διὸ ποτε Στράτων, α
οἱ δὲ Πλάτων, πρὸς αὐτὸν εἰπεῖν, « σοὶ μόνῳ δέδοται
καὶ χλανίδα φορεῖν καὶ ῥάκος. » Διονυσίου δὲ προσπτύ-
σαντος αὐτῷ ἠνέσχετο. μεμψαμένου δέ τις, « εἴτα
οἱ μὲν ἀλιεῖς, εἶπεν, ὑπομένουσι ῥαίνεσθαι τῇ θα-
30 λάττῃ, ἵνα κωθὶον θηράσωσιν· ἐγὼ δὲ μὴ ἀνάσχωμαι
κράματι βρανθῆναι, ἵνα βλέννον λάβω; » (68) Πα-
4 ρόντα ποτὲ αὐτὸν λάχανα πλύνον Διογένης ἔσκωψε,
καὶ φησιν, « εἰ ταῦτα ἐμαυτὸς προσφέρεσθαι, οὐκ ἂν
τυράννων αὐλὰς ἐθεράπευες. » ὁ δέ, « καὶ σύ, εἶπεν,
35 εἴπερ ἦδεις ἀνθρώποις ὀμιλεῖν, οὐκ ἂν λάχανα ἐπλυνες. »
ἐρωτηθεὶς τί αὐτῷ περιγέγονεν ἐκ φιλοσοφίας, ἔφη,
« τὸ δύνασθαι πᾶσι θαρρύντως ὀμιλεῖν. » ὀνειδιζόμενός
ποτ' ἐπὶ τῷ πολυτελεῶς ζῆν, « εἰ τοῦτ', ἔφη, φῶλλον
ἦν, οὐκ ἂν ἐν ταῖς τῶν θεῶν ἑορταῖς ἐγίνετο. » ἐρωτη-
40 θεις ποτε τί πλέον ἔχουσιν οἱ φιλόσοφοι, ἔφη, « ἐὰν
πάντες οἱ νόμοι ἀναιρεθῶσιν, ὁμοίως βιωσόμεθα. » (69)
ἐρωτηθεὶς ὑπὸ Διονυσίου διὰ τί οἱ μὲν φιλόσοφοι ἐπὶ
τὰς τῶν πλουσίων θύρας ἔρχονται, οἱ δὲ πλούσιοι ἐπὶ
τὰς τῶν φιλοσόφων οὐκέτι, ἔφη, « ὅτι οἱ μὲν ἴσασιν
45 ὧν δέονται, οἱ δ' οὐκ ἴσασιν. » ὀνειδιζόμενός ποτ' ἐπὶ
τῷ πολυτελεῶς ζῆν ὑπὸ Πλάτωνος, ἔφη, « ἄρα φαίνε-
ταί σοι Διονύσιος ἀγαθός; » τοῦ δ' ὁμολογήσαντος,
« καὶ μὴν, ἔφη, ζῇ ἐμοῦ πολυτελέστερον· ὥς τ' οὐδὲν
50 κωλύει καὶ πολυτελεῶς καὶ καλῶς ζῆν. » ἐρωτηθεὶς τί-
νους ἐρυθρίασαντος, « οὐ τὸ εἰσελθεῖν, ἔφη, χαλεπόν,

DIODEGENES.

sibi non permittere. Displcebat id nimirum Socrati. Xe-
nophon adversus eum infesto fuit animo. Quapropter
inducit Socratem quæ contra voluptatem disserit ita dis-
serentem, ut Aristippo illam objiciat. Theodorus quoque
in libro de Sectis illum conviciis exagitat, et Plato in libro
de Anima, sicut in aliis memoravimus. (66) Erat autem
ei ingenium facile, ut se accommodaret loco, tempori,
personæ, et quæcumque res nata præcepisset personam
accommodate ageret. Quamobrem et Dionysio plus ceteris
probabatur, quia quodcumque usu venerat, recte compo-
neret. Nam ut libenter percipiebat præsentium voluptatem,
ita non laborabat ut absentibus frueretur : unde et Diogenes
ipsum regium canem appellabat. Sed Timon eum ut nimis
delicatum rodit, ita ferre locutus :

Qualis Aristippi mollis natura sophistæ,
quæ potuit tactu a falso discernere verum.

Aiunt illum aliquando jussisse perdicem quinquaginta dra-
chmis emi : increpantique cuipiam, Nonne tu, inquit, istam
obolo emisses? et quum annuisset ille, Mihi vero, inquit,
quinquaginta drachmæ tantum valent. (67) Quum eum
Dionysius e tribus meretricibus quam vellet jussisset eli-
gere, simul tres abduxit, dictitans nec Paridi expedisse
quod unam prætulit ceteris. Eas vero ad vestibulum
usque deduxit ac dimisit. adeo erat in eligendo et in con-
temnendo facilis. Ideoque Stratonem, sive, ut alii volunt,
Platonem ad . . . dixisse tradunt, Tibi soli et chlanidem
et pannum ferre datum est. Consputus a Dionysio æquo
animo tulit. Id quum quidam vituperaret, Piscatores,
inquit, ut gobium venentur, mari patiuntur se aspergi,
et ego ut blennum capiam, non patiar saliva aspergi?
(68) Prætereuntem aliquando Diogenes olera abluens ob-
jurgavit et dixit, Ista tu si comedere didicisses, tyramo-
rum aulas non ambires : Tu vero, ait ille, siquidem con-
versari cum hominibus scires, olera profecto non lavares.
Interrogatus quid sibi philosophiæ studium profuisset, Ut
possim, inquit, omnibus fidenter loqui. Quum probro ipsi
daretur quod pretiose et exquisitissime viveret, Si vitupe-
randum, ait, hoc esset, in deorum festis profecto non fie-
ret. Rogatus aliquando quid habeant eximium philosophi,
Si omnes, inquit, leges tollentur, eodem quo nunc modo
vivemus. (69) Percontanti Dionysio cujus rei gratia phi-
losophi divitum limina terant, philosophorum vero divi-
tes non ita : Quod illi, inquit, sciunt quibus indigent, at hi
nesciunt. Quum illi vitio vertisset Plato quod tam laute
viveret, Nonne, inquit, tibi videtur bonus vir esse Diony-
sius? illo annuente, Atqui ille, ait, multo me lautius vivit:
unde nihil prohibet quempiam et laute et bene vivere. Inter-
rogatus quo differant docti ab indoctis, Quo, inquit, do-
miti equi ab indomitis. Ingressus aliquando meretricis
cubiculum, quum erubesceret quidam ex his qui cum eo
erant adolescentibus, Non est, inquit, ingredi, sed egredi

ἀλλὰ τὸ μὴ δύνασθαι ἐξελεῖν. » (70) αἰνιγμά τινος αὐτῷ
 προτείναντος καὶ εἰπόντος, Λύσον, « τί, ὦ μάταιε, ἔφη,
 λύσαι θέλεις, ὃ καὶ δεδεμένον ἡμῖν πράγματα παρέγεις; »
 ἄμεινον ἔφη ἐπαίτην ἢ ἀπαΐδευτον εἶναι· οἱ μὲν γὰρ
 5 χρημμάτων, οἱ δ' ἀνθρωπισμῷ δέονται. λοιδορούμενός
 ποτε ἀνέγώρει· τοῦ δ' ἐπιδιώκοντος εἰπόντος, Τί φεύ-
 γεις; « ὅτι, φησί, τοῦ μὲν κακῶς λέγειν σὺ τὴν ἐξου-
 σίαν ἔχεις, τοῦ δὲ μὴ ἀκούειν ἐγώ. » εἰπόντος τινὸς ὡς
 αἰ τοὺς φιλοσόφους βλέποι παρὰ ταῖς τῶν πλουσιῶν
 10 θύραις, « καὶ γὰρ καὶ οἱ ἱατροί, φησί, παρὰ ταῖς τῶν
 νοσούντων· ἀλλ' οὐ παρὰ τοῦτο τις ἂν ἔλοιτο νοσεῖν ἢ
 ἱατρύειν. » (71) εἰς Κόρινθον αὐτῷ πλέοντι ποτε καὶ χει-
 μαζομένῳ συνέβη ταραχθῆναι. πρὸς οὖν τὸν εἰπόντα,
 « ἡμεῖς μὲν οἱ ἰδιῶται οὐ δεδοίκαμεν, ὑμεῖς δ' οἱ φιλό-
 15 σοφοὶ δειλιᾶτε, » « οὐ γὰρ περὶ ὁμοίας, ἔφη, ψυχῆς ἀγω-
 νιώμεν ἐκάτεροι. » σεμνυνομένου τινὸς ἐπὶ πολυμαθείᾳ
 ἔφη, « ὥσπερ οὐχ οἱ τὰ πλεῖστα ἐσθίοντες [καὶ γυμνα-
 ζόμενοι] ὑγιαίνουν· μᾶλλον τῶν τὰ δέοντα προσφερο-
 μένων, οὕτως οὐδὲ οἱ πολλὰ ἄλλ' οἱ χρήσιμα ἀναγινώ-
 20 σκοντές εἰσι σπουδαῖοι. » πρὸς τὸν ὑπὲρ αὐτοῦ λογο-
 γράφον δίκην εἰπόντα καὶ νικήσαντα, ἔπειτα φάσκοντα
 πρὸς αὐτόν, « τί σε ὤνησε Σωκράτης; » ἔφη, « τοῦτο, τοὺς
 λόγους, οὓς εἶπας ὑπὲρ ἐμοῦ, ἀληθεῖς εἶναι. » (72) τὰ
 ἄριστα ὑπετίθετο τῇ θυγατρὶ Ἀρήτῃ, συνασκῶν αὐτὴν
 25 ὑπεροπτικῇ τοῦ πλέονος εἶναι. ἐρωτηθεὶς ὑπὸ τινος
 τί αὐτοῦ ὁ υἱὸς ἀμεινων ἔσται παιδευθείς, « καὶ εἰ μὴδὲν
 ἄλλο, εἶπεν, ἐν γούν τῷ θεάτρῳ οὐ καθεδεῖται λίθος
 ἐπὶ λίθῳ. » συνιστάντος τινὸς αὐτῷ υἱὸν ἤτῃσε πεντα-
 κοσίας δραχμᾶς· τοῦ δ' εἰπόντος, « τοσούτου δύναμαι
 30 ἀνδράποδον ὀνήσασθαι, » « πρῶν, ἔφη, καὶ ἔξεις δύο. »
 ἀργύριον εἶπε παρὰ τῶν γνωρίμων λαμβάνειν, οὐχ ἵν'
 αὐτὸς χρῶτο, ἀλλ' ἵν' ἐκείνοι εἰδεῖεν εἰς τίνα δεῖ χρῆ-
 σθαι τοῖς ἀργυρίοις. ὀνειδιζόμενός ποτε ὅτι δίκην ἔχων
 ἐμισθώσατο ῥήτορα, « καὶ γάρ, ἔφη, ὅταν δεῖπνον ἔχω,
 35 μάλιστα μισθοῦμαι. » (73) ἀναγκαζόμενός ποτε ὑπὸ
 Διονυσίου εἶπειν τι τῶν ἐκ φιλοσοφίας, « γελῶν, ἔφη,
 εἰ τὸ λέγειν μὲν παρ' ἐμοῦ μανθάνεις, τὸ δὲ πότε δεῖ
 λέγειν σὺ με διδάσχεις. » ἐπὶ τούτῳ δὲ ἀγανακτήσαντα
 τὸν Διονύσιον ἔσχατον αὐτὸν κατακλίνειν· καὶ τόν,
 40 « ἐνδοξότερον, φάναι, τὸν τόπον ἠθέλησας ποιῆσαι. »
 αὐχοῦντός τινος ἐπὶ τῷ κολυμβᾶν, « οὐκ αἰσχύνῃ,
 εἶπεν, ἐπὶ δελφίνος ἔργοις ἀλαζονευόμενος; » ἐρωτηθεὶς
 ποτε τίτι διαφέρει ὁ σοφὸς τοῦ μὴ σοφοῦ, ἔφη, « εἰς
 ἀγνώτας τοὺς δύο γυμνοὺς ἀπὸστέλουν, καὶ εἰση. » αὐ-
 45 χουντός τινος ἐπὶ τῷ πολλὰ πίνειν καὶ μὴ μεθύσκεισθαι,
 « τοῦτο καὶ ἡμίονος, » φησί. (74) πρὸς τὸν αἰτιώμενον
 ὅτι ἐταῖρα συνοικεῖ, « ἄρά γε, εἶπε, μή τι διενέγκαι
 οἰκίαν λαβεῖν ἐν ἣ πολλοὶ ποτε ὤκησαν ἢ μηδεῖς; » εἰ-
 πόντος δὲ οὗ, « τί δὲ πλεῦσαι ἐν νηὶ ἢ μυριοὶ ποτὲ ἐνέ-
 50 πλευσαν ἢ μηδεῖς; » « οὐδαμῶς. » « οὐ δ' ἄρα γυναῖκί, ἔφη,
 συνεῖναι ἢ πολλοὶ κέχρηται ἢ μηδεῖς; » πρὸς τὸν αἰτιώ-
 μενον ὅτι Σωκράτους μαθητὴς ὢν ἀργύριον λαμβάνει,
 « καὶ μάλα, εἶπε· καὶ γὰρ Σωκράτης, πεμπόντων αὐτῷ
 τινων καὶ σίτον καὶ οἶνον, ὀλίγα λαμβάνων τὰ λοιπὰ

non posse turpe. (70) Quum a quodam sibi propositum
 esset ænigma, isque ut solveret instaret, Cur, inquit, sto-
 lide; vis solvam, quod etiam ligatum nobis exhibet nego-
 tium? Melius esse dicebat mendicium esse quam indoctum:
 illic enim pecuniis, hic vero humanitate indiget. Quum
 aliquando conviciis ageretur, abibat: insectatore vero pro-
 sequente ac dicente, Cur fugis? Quoniam, inquit, male-
 dicendi tu potestatem habes, non audiendi ego. Dicenti
 cuidam quod philosophos cerneret usque obsidere di-
 vitum fores, Et medici, inquit, ad ægrotorum fores itant:
 non tamen ideo quispiam ægrotare mallet quam medicus
 esse. (71) Corinthum navigabat aliquando, et quum tem-
 pestate jactaretur, turbari coeperat. In ea perturbatione
 cuidam dicenti, Nos indocti non metuemus, et vos philo-
 sophi trepidatis! Non enim, inquit, par est anima, cui
 utrique timeamus. Glorianti cuidam quod multa didi-
 cisset, ait, Sicuti non qui plurima comedunt [et exercen-
 tur], melius valent quam qui sumunt necessaria: ita non
 qui plurima, sed qui utilia legunt, studiosi habendi sunt
 et eruditi. Oratori qui causam pro ipso dixerat et vicerat,
 seiscitanti, Quid tibi proffit Socrates? Hoc, inquit, ut vera
 sint, quæ pro me dixisti. (72) Aretam filiam præclaris
 monitis instituebat, exercens eam ut id quod nimium esset
 contemneret. Rogatus a quodam, in quo melior evasurus
 esset filius, si erudiretur, Etsi nulla, inquit, alia in re,
 certe vel in theatro non sedebat lapis super lapidem. Quum
 ipsi quidam commendasset filium, quingentas postulavit
 drachmas: cui ille quum diceret, Tanti emere mancipium
 possum, Eme, inquit, et habebis duo. Pecuniam se ab
 amicis accipere dicebat, non ut ipse uteretur, sed ut scirent
 illi quas ad res pecuniis uti conveniat. Probro illi semel
 objicientibus quod in causa propria conduxisset oratorem,
 Atqui, inquit, et coquum, dum cœnam facio, conduco.
 (73) Cogente aliquando Dionysio ut aliquid ex philosophia
 loqueretur, Ridiculum, ait, est, si artem dicendi a me di-
 scis, sed dicendi opportunitatem tu me docebis. Ad hæc
 vero indignatus Dionysius extremum omnium jussit accum-
 bere: sed ille, Illustrêm, inquit, hunc locum voluisti fa-
 cere. Gloriabatur quidam ac sibi applaudebat de natandi
 peritia: ad quem ille, Non erubescis, inquit, in iis quæ
 delphiniis propria sunt gloriari? Interrogatus quid differat
 sapiens ab insipiente, Mitte, ait, ambos nudos ad ignotos,
 et disces. Exsultanti cuidam quod multum bibens non
 inebriaretur, Hoc, inquit, etiam mulus facit. (74) Ad eum
 qui illi quod meretrici cohobitaret exprobrabat, Dic age,
 inquit, num quid differat eam domum accipere quam multi
 aliquando inhabitaverint, aut quam nemo? Negante illo,
 Quid, inquit, num differre putas ea navi ferri in qua innu-
 meri sæpe navigaverint, an in qua nullus? Minime, inquit
 ille. Non ergo, inquit, differt, utri mulieri congregiare,
 qua multi usi sunt, an qua nemo. Culpatus cur ex So-
 cratis disciplina profectus pecuniam acciperet, Et merito,
 inquit: nam Socrates quum ipsi plerique mitterent panem
 et vinum, paucis in suos usus reservatis remittebat reliqua;

ἀπέπεμπεν· εἶχε γὰρ ταμίαν τοὺς πρῶτους Ἀθηναίων.
 ἐγὼ δ' Εὐτυχίδην ἀργυρώνητον. » ἐρχήτο καὶ Λαίδη τῇ
 ἑταίρᾳ, καθά φησι Σωτῶν ἐν τῷ δευτέρῳ τῶν διαδο-
 γῶν. (75) πρὸς οὖν τοὺς μεμφομένους αὐτῷ ἔφη, « ἔγω
 5 [Λαίδη], ἀλλ' οὐκ ἔρχομαι· ἐπεὶ τὸ κρατεῖν καὶ μὴ ἡτ-
 τᾶσθαι ἡδονῶν ἀριστον, οὐ τὸ μὴ χρῆσθαι. » πρὸς τὸν
 ὀνειδίσαντα αὐτῷ πολυτελεῖ ὀφωνίαν ἔφη, « σὺ δ' οὐκ
 ἀντρωδόλου ταῦτ' ἐπρίω; » ὁμολογήσαντος δέ, « οὐκέτι
 10 τοίνυν, ἔφη, φιλήδονος ἐγώ, ἀλλὰ σὺ φιλάργυρος. » Σί-
 μού ποτε τοῦ Διονυσίου ταμίου πολυτελεῖς οἴκου αὐτῷ
 καὶ λιθοστρώτους δεικνύντος — ἦν δὲ Φρυξ καὶ Ὀλε-
 θρος — ἀναχρεμψάμενος προσέειπε τῇ ὄψει· τοῦ δ'
 ἀγανακτήσαντος, « οὐκ εἶχον, εἶπε, τόπον ἐπιτηδεύε-
 15 ρον. » (76) πρὸς Χαρῶνδαν εἰπόντα, οἱ δὲ πρὸς Φαίδωνα,
 τίς ὁ μεμυρισμένος; « ἐγώ, φησὶν, ὁ κακοδαίμων, κά-
 μοῦ κακοδαίμονέστερος ὁ Περσῶν βασιλεὺς. ἀλλ' ὅρα
 μὴ ὡς οὐδὲν τῶν ἄλλων ζῶν παρὰ τοῦτό τι ἐλαττω-
 20 ται, οὕτως οὐδ' ἂν ὁ ἀνθρώπος. κακοὶ κακῶς δ' ἀπό-
 λιντο οἱ κίναδοι, οἵτινες καλὸν ἡμῖν ἄλιμμα διαβά-
 λουσιν. » ἐρωτώμενος πῶς ἀπέθανε Σωκράτης, ἔφη,
 « ὡς ἂν ἐγὼ εὐχαίμην. » Πολυξένου ποτε τοῦ σοφιστοῦ
 εἰσελθόντος πρὸς αὐτὸν καὶ θαυσαμένου γυναικᾶς τε καὶ
 πολυτελεῖ ὀφωνίαν, ἔπειτα αἰτιασαμένου, μικρὸν διαλι-
 25 πῶν, « δύνασαι, ἔφη, καὶ σὺ σήμερον μεθ' ἡμῶν γε-
 νέσθαι; » (77) τοῦ δ' ἐπινεύσαντος, « τί οὖν, ἔφη, ἐμέμ-
 φου; ζοικας γὰρ οὐ τὴν ὀφωνίαν ἀλλὰ τὸ ἀνάλωμα
 αἰτιάσθαι. » τοῦ δὲ θεράποντος ἐν ὁδῷ βαστάζοντος ἀργύ-
 ριον καὶ βαρυνομένου, ὥς φασιν οἱ περὶ τὸν Βίωνα ἐν
 ταῖς Διατριβαῖς, « ἀπόχεε, ἔφη, τὸ πλεόν καὶ ὅσον δύ-
 30 νασαι βάσταζε. » πλέων ποτε ἐπεὶ τὸ σκάφος ἐγνω
 πειρατικόν, λαβὼν τὸ χρυσίον ἡρίθμει· ἔπειτα εἰς θά-
 λατταν ὡς μὴ θέλων παρακατέβαλε καὶ δῆθεν ἀνῶ-
 μωξεν. οἱ δὲ καὶ ἔπειτ' ἐν φασιν αὐτὸν ὡς ἄμεινον
 ταῦτα δι' Ἀριστίππον ἢ διὰ ταῦτα Ἀριστίππον ἀπο-
 35 λέσθαι. Διονυσίου ποτ' ἐρομένου ἐπὶ τί ἔχοι, ἔφη ἐπὶ
 τῷ μεταδώσειν ὧν ἔχοι, καὶ μεταλήψεσθαι ὧν μὴ ἔχοι.
 (78) ἔνιοι δ' οὕτως ἀποκρίνασθαι, « ὁπότε μὲν σοφίας
 ἐδεόμην, ἦκον παρὰ τὸν Σωκράτην· νῦν δὲ χρημάτων
 δεόμενος παρὰ σέ ἤκω. » κατεγίνωσκε τῶν ἀνθρώπων
 40 ὡς τὰ σκευὴ μὲν ἐν ταῖς ἀγορασαῖς κομπούντων, τοὺς
 δὲ βίους εἰκὴ δοκιμαζόντων· οἱ δὲ τοῦτο Διογένης
 φασί. καὶ ποτε παρὰ πότον κελεύσαντος Διονυσίου
 ἕκαστον ἐν πορφυρᾷ ἐσθῆτι ὀρχήσασθαι, τὸν μὲν Πλά-
 τωνα μὴ προσέσθαι, εἰπόντα·

45 Οὐκ ἂν δυναίμην θῆλιν ἐνδύναϊ στολήν·

τὸν δ' Ἀριστίππον λαβόντα καὶ μέλλοντα ὀρχήσασθαι
 εὐστόχως εἰπεῖν·

Καὶ γὰρ ἐν βακχεύμασιν
 οὐδ' ἤ γε σώφρων οὐ διαφθαρήσεται.

50 (79) δεόμενός ποτε ὑπὲρ φίλου Διονυσίου καὶ μὴ ἐπι-
 τυγχάνων εἰς τοὺς πόδας αὐτοῦ ἔπεσε· πρὸς οὖν
 τὸν ἐπισκώψαντα, « οὐκ ἐγώ, φησὶν, αἷτιος, ἀλλὰ

habuit enim ille penuarios Atheniensium principes, ego au-
 tem Eutychidem emptitium servum. Utebatur et Laide
 meretrice, ut refert Sotion in secundo Successionum libro.
 (75) Qua ex re quum sugillaretur a plurimis, Habeo, inquit,
 non habeo: nam vincere et non servire voluptatibus opti-
 mum esse, non ab iis prorsus abstinere. Exprobranti sibi
 lautiores et delicatiores cibos, Tu, inquit, ista tribus obolis
 non emerēs? fatente illo, Non tam igitur, inquit, ego vo-
 luptati studeo, quam tu avaritiæ. Ostendebat ei Simus Dio-
 nysii quaestor magnifice instructas aedes et pavimenta pre-
 tiosa (erat autem Phryx ac homo nihili), tum ille sputa
 quam maxime potuit ei in faciem coniecit; indignante illo,
 Non habui, inquit, opportuniorem locum. (76) Charondæ
 sive, ut quidam volunt, Phaedoni interroganti quis est,
 qui unguentum olet? Ego, inquit, infelix, et me infelicior
 Persarum rex. Ceterum vide ne, ut ceteræ animantes
 propterea nihil damni patiuntur, sic neque homo. At dis-
 pereant cinædi, qui nobis eximiam corporis unctionem
 reddiderunt infamem. Interrogatus quomodo Socrates
 obisset diem, Quomodo ego, inquit, optaverim. Intravit
 ad illum aliquando sophista Polyxenus, intuitusque mu-
 lieres compositas et magnifice instructum convivium, ac-
 cusare luxum ejusmodi cœpit. Cui ille paulo post: Po-
 tesinē, inquit, hodie nobiscum una esse? (77) annuentique,
 Quid ergo, ait, expostulas? nam videris non lautitias in-
 crepare, sed sumptus. Gestabat ejus famulus in itinere pec-
 uniam, ut testatur Bion in Dissertationibus, et quum
 premeretur onere, Effunde, ait, quod nimis est, et fer ea
 quæ potes. Quum aliquando navigaret, intellexissetque
 navem esse piraticam, prolatum aurum numerabat, deinde
 velut imprudenti et invito elapsam e manibus effudit in-
 mare, et ejulare cœpit scilicet. Sunt qui illum hæc addi-
 disse memorent, Satius est hæc ob Aristippum, quam Ari-
 stippum propter hæc perire. Interroganti Dionysio ad
 quid venisset, Ut, inquit, quæ habeo impertiar, quæ non
 habeo, accipiam. (78) Alii sic eum respondisse referunt:
 Quando sapientia egebam, adii Socratem: nunc pecunia-
 rum egens ad te veni. Arguebat homines quod in au-
 ctionibus quidem vasa sonitu explorarent, in hominum
 vita ac moribus æstimandis socordes essent. Hoc alii
 Diogenis fuisse dicunt. Jusserat aliquando Dionysius in
 convivio ut singuli in veste purpurea saltarent: id Plato
 renuit dicens,

Effeminata veste non possim tegi.

Sumptam vero Aristippus induit, et quum saltare inciperet,
 argute dixit:

Neque enim in Bacchi sacris
 perdetur mens pudica natura sua.

(79) Orabat aliquando pro amico Dionysium, et quum re-
 pelleretur, ad pedes ejus procidit. Id factum quum ar-
 gueretur quispiam, Non ego, inquit, in culpa sum, sed Dio-

Διονύσιος δ' ἐν τοῖς ποσὶ τὰς ἀκοὰς ἔχων. » διατρέδων
ἐν Ἀσίᾳ καὶ ληρθεὶς ὑπὸ Ἀρταφέρνηου τοῦ σατράπου
πρὸς τὸν εἰπόντα, « καὶ ὧδε θαρρεῖς » ; « πότε γάρ,
εἶπεν ; ὦ μάταιε, θαρρήσαιοι ἂν μάλλον ἢ νῦν, ὅτε
6 μελλῶ Ἀρταφέρνην διαλέξεσθαι ; » τοὺς τῶν ἐγκυκλίων
παιδευμάτων μετασχόντας, φιλοσοφίας δὲ ἀπολειφθέν-
τας ὁμοίους ἔλεγεν εἶναι τοῖς τῆς Πηνελόπης μνηστῆρσιν·
καὶ γὰρ ἐκείνους Μελανθὸν μὲν καὶ Πολυδώραν καὶ τὰς
ἄλλας θεραπαίνας ἔχειν, πάντα δὲ μάλλον ἢ αὐτὴν τὴν
10 ἑσποῖναν δύνασθαι γῆμαι. (80) τὸ δ' ὅμοιον καὶ Ἀρίστιππον
τὸν γὰρ Ὀδυσσεῖα καταβάντα εἰς ἄδου τοὺς μὲν νεκροὺς
πάντας σχεδὸν ἐωρακέναι καὶ συντετυγχεῖναι, τὴν δὲ
βασίλισσαν αὐτὴν μὴ ταθεῖσθαι. ὁ δ' οὖν Ἀρίστιππος
ἐρωτηθεὶς τίνα ἐστὶν ἃ δεῖ τοὺς καλοὺς παῖδας μαθηά-
15 νειν, ἔφη, « οἷς ἄνδρες γενόμενοι χρήσονται. » πρὸς
τὸν εἰπόντα ἐν αἰτίᾳ ὡς ἀπὸ Σωκράτους πρὸς Διονύσιον
ἔλθοι, « ἀλλὰ πρὸς Σωκράτην μὲν, εἶπεν, ἦλθον παι-
δεῖας ἕνεκεν, πρὸς δὲ Διονύσιον παιδείᾳ. » ἐξ ἡμιλείας
αὐτῷ χρηματισαμένῳ φησὶ Σωκράτης, « πόθεν σοι
20 τοσαῦτα ; » καὶ ὅς, « ὅθεν σοι τὰ ὀλίγα. » (81) ἐταί-
ρας εἰπούσης πρὸς αὐτόν, « ἐκ σοῦ κυῶ », « οὐ μάλ-
λον, ἔφη, γινώσκεις ἢ εἰ δι' ὀλοσχόινων ἰούσα ἔφα-
σκες ὑπὸ τοῦδε κεκεντῆσθαι. » ἡττιάσατό τις αὐτὸν τὸν
ἰὸν ἀπορριπτοῦντα ὥσπερ οὐκ ἐξ ἑαυτοῦ γεγονότα καὶ
25 ὅς, « καὶ τὸ φλέγμα, φησὶ, καὶ τοὺς φθεῖρας ; ἐξ
ἡμῶν ἴσμεν γεννωμένους, ἀλλ' ἀχρεῖα ὄντα ὡς πορρω-
τάτω ριπτοῦμεν. » ἐκδεξάμενος τὸ ἀργύριον παρὰ
Διονυσίου, Πλάτωνος ἀρπαντος βιβλίον, πρὸς τὸν αἰτια-
σάμενον, « ἐγὼ μὲν γάρ, εἶπεν, ἀργυρίων ; Πλά-
των δὲ βιβλίων ἐστὶν ἐνδεής. » πρὸς τὸν εἰπόντα τίνος
30 ἕνεκα ἐλέγχεται παρὰ Διονυσίου, « οὗ ἕνεκα, φησὶν,
οἱ ἄλλοι ἐλέγχουσιν. » (82) ἤτει Διονύσιον ἀργύριον,
καὶ ὅς, « ἀλλὰ μὴν ἔφης οὐκ ἀπορήσειν τὸν σοφόν. »
ὁ δ' ὑπολαβὼν, « ὁὓς, εἶπε, καὶ περὶ τούτου ζη-
35 τῶμεν. » δόντος δέ, « ὀρθῶς, ἔφη, ὅτι οὐκ ἀπόρηκα ; »
εἰπόντος πρὸς αὐτὸν Διονυσίου·

«Ὅστις γὰρ ὡς τύραννον ἐμπορεύεται,
κείνου ὅστις δοῦλος, καὶ ἐλεύθερος μὴ ὄλη·

ὑπολαβὼν,

40 Οὐκ ἐστὶ δοῦλος, ἂν ἐλεύθερος μὴ ὄλη.

τοῦτο Διοκλῆς φησὶν ἐν τῷ περὶ βίων φιλοσόφῳ· ἄλλοι
γὰρ εἰς Πλάτωνα ἀναφέρουσιν. ὀργισθεὶς πρὸς Αἰσχίνην
μετ' οὐ πολὺ, «οὐ διαλλαχθισόμεθα, οὐ παυσόμεθα, εἶπε,
ληροῦντες, ἀλλ' ἀναμεινέεις ἕως ἀν' ἐπὶ τῆς κύλικος ἡμᾶς
45 διαλλάξῃ τις ; » καὶ ὅς, « ἄμενος », ἔφη. (83) « μνη-
μόνευε τοίνυν, » εἶπεν δ' Ἀρίστιππος, « ὅτι σοι πρότε-
ρος πρεσβύτερος ὢν προσῆλθιν. » καὶ ὁ Αἰσχίνης, « εὐγε,
νῆ τὴν Ἥραν, εὐλόγως εἶπας, ἐπεὶ πολλῷ μου βελτίων
ὑπάρχεις· ἐγὼ μὲν γὰρ ἔχθρας, σὺ δὲ φιλίας ἀρχεις. »
50 καὶ ταῦτα μὲν εἰς αὐτὸν ἀναφέρεται. Γεγόνασι δ'
Ἀρίστιπποι τέσσαρες· περὶ οὗ τε ὁ λόγος καὶ δεύ-
τερος ὁ τὰ περὶ Ἀρκადίας γεγραπτός· τρίτος ὁ μη-

nysius, qui aures habet in pedibus. Morabatur in Asia, et
quum ab Artapherne satrapa fuisset comprehensus, inter-
rogatus a quodam an vel sic bono esset animo, Quasi vero,
inquit, o stulte, magis unquam confidere possim quam
nunc cum Artapherne collocuturus? Eos qui liberalibus
imbuti disciplinis philosophiam neglexissent, Penelopes aie-
bat procis esse simillimos: illos enim et Melantho et Poly-
doram cunctasque ancillas habere, sed quidvis potius
quam ipsius dominæ nuptias consequi posse. (80) Simile
quiddam et Aristo dixisse fertur: Ulyssem quippe, quum
descendisset ad inferos, mortuos vidisse fere omnes et in
colloquium venisse, at reginam ipsam non conspexisse. Ari-
stippus rogatus quænam bonos juvenes oporteat discere, Ea,
inquit, quæ viris usui futura sunt. Exprobranti cuidam
quod a Socrate ad Dionysium se contulisset, Atqui, inquit,
ad Socratem veni doctrinæ (παιδείας) gratia, ad Dionysium
joci (παιδιᾶς). Multas jam pecunias e disciplina conse-
cuto quum diceret Socrates, Unde tibi tam multa? ille
inquit, Unde tibi pauca. (81) Dicente scorto, Ex te gero
uterum, Non, inquit, hoc magis nosti, quam si per spinas
densissimas ambulans diceret, Ista me pupugit. Crimi-
nante quopiam quod filium quasi non ex se natum projice-
ret, Etiam pituitam, inquit, et pe iculos probe scimus ex
nobis gigni, quæ tamen velut inutilia quam longissime
projicimus. Quum a Dionysio pecuniam ipse, Plato librum
accepisset, insimulante ipsum quodam, Ego, inquit, pecu-
niis indigeo, Plato libris. Percontanti cujus rei gratia se a
Dionysio argui pateretur, Ejusdem rei, inquit, quapropter
eum reliqui arguunt. (82) Postulabat pecuniam a Diony-
sio, et ille, Dixisti, inquit, non egere sapientem: Da, in-
quit ille, et postea de his quaeramus. Et quum dedisset,
Videsne, ait, me non indiguise? Dicente ad eum Dionysio,

Namque ad tyrannum quicumque habitatum venit,
servus fit illius, quamquam liber advenit;

subjecit,

Non fit ille servus, quando liber advenit.

Hoc Diocles refert in libro de Vitis philosophorum. Alii
Platonem id dixisse tradunt. Iratus Æschini paulo post:
Quin, inquit, in gratiam redimus atque ineptire desistimus?
expectabisne donec nos inter pocula aliquis reconciliet?
Cui ille, Ego vero perlubenter, inquit. (83) Tum Aristippus:
Memento autem, me quamvis majorem natu ad te accessisse
priorem. Respondit Æschines: Recte mehercle dixisti:
nam me longe melior es: ego inimicitiarum, tu amicitiae es
5 auctor. Et ista quidem ad illum referuntur. Fuerunt autem
Aristippi quattuor. Primus iste de quo nobis sermo est:
secundus, qui Arcadiæ historiam scripsit: tertius, qui quod

τροδίδας, θυγατρίδος τοῦ πρώτου· τέταρτος δ' ἐκ
 τῆς νεωτέρας Ἀκαδημίας. Τοῦ δὲ Κυρηναίου φιλο- 6
 σόφου φέρεται βιβλία τρία μὲν ἱστορίας τῶν κατὰ Λι-
 βύην, ἀπεσταλμένα Διονυσίῳ· ἐν δὲ ἐν ᾧ διάλογοι
 5 πέντε καὶ εἰκοσιν, οἱ μὲν Ἀθηνοῖς, οἱ δὲ Δωριεῖς διαλέκτῳ
 γεγραμμένοι οἷδε· (84) Ἀρτάβαζος, πρὸς τοὺς ναυαγούς,
 πρὸς τοὺς φυγάδας, πρὸς πτωχόν, πρὸς Λαίδα, πρὸς
 Πῶρον, πρὸς Λαίδα περὶ τοῦ κατόπτρου, Ἑρμείας,
 Ἐνύπμιον, πρὸς τὸν ἐπὶ τῆς κύλικος, Φιλόμυλος, πρὸς
 10 τοὺς οἰκέλους, πρὸς τοὺς ἐπιτιμῶντας ὅτι κέκτηται
 οἶνον παλαιὸν καὶ ἐταίρας, πρὸς τοὺς ἐπιτιμῶντας ὅτι
 πολυτελῶς ὀψωνεῖ, Ἐπιστολὴ πρὸς Ἀρήτην τὴν θυγα-
 τέρα, πρὸς τὸν εἰς Ὀλυμπίαν γυμνάζοντα ἑαυτὸν, Ἐρώ-
 τησις, ἄλλη Ἐρώτησις, Χρεῖα πρὸς Διονύσιον, ἄλλη
 15 ἐπὶ τῆς εἰκόνης, ἄλλη ἐπὶ τῆς Διονυσίου θυγατρὸς,
 πρὸς τὸν οἰόμενον ἀτιμάζεσθαι, πρὸς τὸν συμβουλεύειν
 ἐπιχειροῦντα. ἔνιοι δὲ καὶ διατριβῶν αὐτὸν φασιν ἐξ
 γεγραφέναι, οἱ δ' οὐδ' ὅλως γράψαι· ὧν ἔστι καὶ Σω-
 σικράτης ὁ Ῥόδιος. (85) κατὰ δὲ Σωτῆριον ἐν δευ-
 20 τέρῳ καὶ Παναίτιον ἐστὶν αὐτῷ συγγράμματα τάδε·
 περὶ παιδείας, περὶ ἀρετῆς, Προτρεπτικός, Ἀρτάβαζος,
 Ναυαγοί, Φυγάδες, Διατριβῶν ἑξ, Χρεῶν τρία, πρὸς
 Λαίδα, πρὸς Πῶρον, πρὸς Σωκράτην, περὶ τύχης. τέ-
 λος δ' ἀπέφανε τὴν λείαν κίνησιν εἰς αἴσθησιν ἀναδιδό-
 25 μεν. Ἡμεῖς δ' ἐπειδὴ τὸν βίον ἀνεγράψαμεν αὐτοῦ,
 φέρε νῦν διέλθωμεν τοὺς ἀπ' αὐτοῦ Κυρηναίους, οἱ
 τινες ἑαυτοὺς οἱ μὲν Ἠγησιαχοὺς, οἱ δὲ Ἀννικερίους,
 οἱ δὲ Θεοδορείους προσωνόμαζον. οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ
 τοὺς ἀπὸ Φαιδωνος, ὧν τοὺς κορυφασιότατους Ἐρετρι-
 30 κούς· ἔχει δὲ οὕτως· (86) Ἀριστίππου διήκουσεν ἡ
 θυγάτηρ Ἀρήτη καὶ Αἰθίοψ Πτολεμαεὺς καὶ Ἀντίπα-
 τρος Κυρηναῖος· Ἀρήτης δὲ Ἀριστίππος ὁ μητροδίδα-
 κτος ἐπικληθεὶς, οὗ Θεόδωρος ὁ ἄθεος, εἴτα θεός· Ἀν-
 τιπάτρου δ' Ἐπιτιμίδης Κυρηναῖος, οὗ Παραβάτης, οὗ
 35 Ἠγησίας ὁ πεισιθάνατος καὶ Ἀννίκερις [ὁ Πλάτων
 λυτρωσάμενος]. Οἱ μὲν οὖν ἐπὶ τῆς ἀγωγῆς τῆς Ἀρι-
 στίππου μενιαντες καὶ Κυρηναῖοι παραγορευθέντες δό-
 ξαις ἐχρῶντο τοιαύταις· δύο πάθη ὑφίσταντο, πόνον καὶ
 40 ἡδονήν, τὴν μὲν λείαν κίνησιν, τὴν ἡδονήν, τὸν δὲ πόνον
 τραχείαν κίνησιν. (87) μὴ διαφέρειν τε ἡδονὴν ἡδονῆς,
 μηδὲ ἡδίων τι εἶναι· καὶ τὴν μὲν εὐδοκητὴν πᾶσι
 ζώοις, τὸν δ' ἀποκορυστικόν· ἡδονὴν μὲντοι τὴν τοῦ
 σώματος, ἣν καὶ τέλος εἶναι, καθά φησι καὶ Παναίτιος
 ἐν τῷ περὶ τῶν αἰρέσεων, οὗ τὴν κατασθηματικὴν ἡδο-
 45 νήν τὴν ἐπ' ἀναιρέσει ἀληθοῶν καὶ οἷον ἀνοχλησίαν,
 ἣν ὁ Ἐπίκουρος ἀποδέχεται καὶ τέλος εἶναι φησὶ. δοκεῖ
 δ' αὐτοῖς καὶ τέλος εὐδαιμονίας διαφέρειν. τέλος μὲν γὰρ
 εἶναι τὴν κατὰ μέρος ἡδονήν, εὐδαιμονίαν δὲ τὸ ἐκ τῶν
 μερικῶν ἡδονῶν σύστημα, αἷς συναριθμοῦνται καὶ αἱ
 50 παρῳηκταὶ καὶ αἱ μέλλουσαι. (88) εἶναι τε τὴν μερικὴν
 ἡδονὴν δι' αὐτὴν αἰρετήν· τὴν δ' εὐδαιμονίαν οὐ δι'
 αὐτὴν, ἀλλὰ διὰ τὰς κατὰ μέρος ἡδονάς. πίστιν δ' εἶναι
 τοῦ τέλους εἶναι τὴν ἡδονὴν τὸ ἀπροαιρέτως ἡμᾶς ἐκ παί-
 55 ἐπιζητεῖν μηθὲν τε οὕτω φεύγειν ὥς τὴν ἐναντίαν.

a matre doctus esset, μητροδιδάκτος dictus est, prioris nepos.
 ex filia : quartus, ex nova Academia philosophus. Hujus au-
 tem Cyrenaici philosophi libri feruntur hi : tres historiae
 Libycae libri ad Dionysium missi ; unus liber in quo dialogi
 viginti quinque, alii quidem Attica, alii vero Dorica dialecto
 scripti. Sunt autem hi : (84) Artabazus, ad naufragos, ad
 fugitivos, ad mendicium, ad Laidem, ad Porum, ad Laidem
 de speculo, Hermeas, Somnium, ad eum qui praeerat poculo,
 Philomelus, ad domesticos, ad increpantes quod vetus vi-
 num scortaque possideret, ad vituperantes quod magnifice
 instrueret mensam, Epistola ad Areten filiam, ad eum qui se
 ipsum exercebat ad Olympia, Interrogatio, alia Interroga-
 tio, Declamatio ad Dionysium, alia de imagine, alia de
 Dionysii filia, ad eum qui arbitrabatur se contemptui et igno-
 miniae haberi, ad eum qui ipsi consilia dare aggredederetur.
 Quidam Dissertationum illum et sex libros scripsisse asser-
 runt, alii prorsus scripsisse negant, ex quibus est Sosicra-
 tes Rhodius. (85) Sed Sotion in secundo et Panætius haec
 illum scripsisse referunt : de disciplina, de virtute, Exhorta-
 torius, Artabazus, Naufragi, Fugitivi, Dissertationum libri
 sex, Declamationum libri tres, ad Laidem, ad Porum, ad So-
 cratem, de fortuna. Summum bonum statuit lenem motum
 ad sensum emanantem. Age vero, quoniam ipsius vitam
 descripsimus, nunc eos qui ab illo fluxere Cyrenaicos suo
 ordine prosequamur. Ex his alii quidem Hegesiacos, An-
 nicerios alii, alii Theodorios se ipsos appellavere. Sed et
 illos persequamur qui a Phadone manarunt, ex quibus Ere-
 trici nobilissimi sunt. Res sic se habet. (86) Aristippum au-
 divit Arete filia et Aethiops ex Ptolemaide et Cyrenæus An-
 tipater : Aretes vero auditor fuit Aristippus, matris disci-
 pulus cognominatus : ejus vero Theodorus, qui primo ζῆος,
 deinde θεός appellatus est. Antipatrum Epitimidēs Cyre-
 naeus audivit : ejus Parabates auditor fuit : Parabatis He-
 gesias qui πεισιθάνατος (mortem appellendam suadens) est
 dictus, et Anniceris [a quo Plato redemptus est]. At enim
 qui in Aristippi disciplina permanserunt et ab illo Cyrenaici
 sunt appellati, hisce placitis utuntur. Duas perturbationes
 ponunt, dolorem et voluptatem : voluptatem lenem motum,
 dolorem vero asperum motum appellantes. (87) Nihil differre
 a voluptate voluptatem, neque esse alterum jucundius al-
 tero : atque illam quidem cunctas animantes appetere,
 hunc autem refugere. Voluptatem autem corporis intelli-
 gunt, quam et summum bonum esse dicunt, ut etiam Pa-
 naetius in libro de Sectis tradit, non tamen eam quae stabilis
 sit et in privatione dolorum consistat, et quasi turbationis
 immunitatem, quam probat Epicurus, finem bonorum esse
 dicens. Videtur autem iis summum bonum a beata vita
 differre : summum bonum quippe esse particularem volu-
 ptatem, beatam autem vitam sive felicitatem voluptatum par-
 ticularium constare conventu, quibus et praeteritae connu-
 merantur et futurae. (88) Particularem quoque voluptatem
 propter se esse expetendam, felicitatem vero non propter
 se ipsam, sed propter particulares voluptates. Indiciū
 autem esse, finem bonorum esse voluptatem, quod huic
 nos a pueris absque rationis iudicio natura conciliavit ;
 et quum illa fruimur, nihil amplius inquirimus, quodque
 nihil aequè ac dolorem ei contrarium fugimus. Voluptatem

αὐτῇ ἀλγυδόνᾳ. εἶναι δὲ τὴν ἡδονὴν ἀγαθὸν καὶ ἀπὸ τῶν ἀσχημοτάτων γένεται, καθὰ φησιν Ἰππόβοτος· ἐν τῷ περὶ αἰρέσεων. εἰ γὰρ καὶ ἡ πρᾶξις ἀτοπὸς εἴη, ἀλλ' οὖν ἡ ἡδονὴ δι' αὐτὴν αἰρετὴ καὶ ἀγαθόν. (89) ἡ δὲ τοῦ ἀλγυδόντος ὑπεξαίρεσις, ὡς εἴρηται παρ' Ἐπικούρῳ, δοκεῖ αὐτοῖς μὴ εἶναι ἡδονή· οὐδὲ ἡ ἀηδονία ἀλγυδών. ἐν κινήσει γὰρ εἶναι ἀμφοτέρω, μὴ οὐσης τῆς ἀπονίας ἢ τῆς ἀηδονίας κινήσεως, ἐπεὶ ἡ ἀπονία οἰνεῖ καθεύδοντός ἐστι κατάστασις. δύνασθαι δέ φασι καὶ τὴν ἡδονὴν τινὰς μὴ αἰρεῖσθαι κατὰ διαστροφὴν· οὐ πάσας μέντοι τὰς ψυχικὰς ἡδονὰς καὶ ἀλγυδόνας ἐπὶ σωματικαῖς ἡδοναῖς καὶ ἀλγυδόσι γίνεσθαι. καὶ γὰρ ἐπὶ ψυχῇ τῇ τῆς πατρίδος εὐημερία ὥσπερ τῇ ἰδίᾳ χαρὰν ἐγγίνεσθαι. ἀλλὰ μὴν οὐδὲ κατὰ μνήμην τῶν ἀγαθῶν ἢ προσδοκίαν ἡδονὴν φασιν ἀποτελεῖσθαι· ὅπερ ἤρρεσκεν Ἐπικούρου. (90) ἐκλύεσθαι γὰρ τῷ χρόνῳ τὸ τῆς ψυχῆς κίνημα. λέγουσι δὲ μηδὲ κατὰ ψυχὴν τὴν ὄρασιν ἢ τὴν ἀκοήν γίνεσθαι ἡδονὰς. τῶν γοῦν μιμουμένων θρήνους ἡδέως ἀκούομεν, τῶν δὲ κατ' ἀλήθειαν ἀηδῶς. μέσας τε καταστάσεις ὀνόμαζον ἀηδονίαν καὶ ἀπονίαν. πολλοὶ μέντοι τῶν ψυχικῶν τὰς σωματικὰς ἀμείνους εἶναι, καὶ τὰς ὀχλήσεις χείρους τὰς σωματικὰς. ὅθεν καὶ ταύταις κολάζεσθαι μᾶλλον τοὺς ἀμαρτάνοντας. χαλεπώτερον γὰρ τὸ πονεῖν, οἰκιστέρον δὲ τὸ ἡδεσθαι ὑπελάμβανον. ὅθεν καὶ πλείονα οἰκονομίαν περὶ θάτερον ἐποιούντο. διὸ καὶ καθ' αὐτὴν αἰρετῆς οὐσης τῆς ἡδονῆς τὰ ποιητικὰ ἐνίων ἡδονῶν ὀχληρὰ πολλὰκις ἐναντιοῦσθαι· ὡς δυσκολώτατον αὐτοῖς φανίσθαι τὸν ἀθροισμὸν τῶν ἡδονῶν εὐδαίμονιαν ποιοῦντων. (91) ἀρέσκει δ' αὐτοῖς μήτε τὸν σοφὸν πάντα ἡδέως ζῆν, μήτε πάντα φαῦλον ἐπιπόνως, ἀλλὰ κατὰ τὸ πλεῖστον. ἀρκεῖ δὲ καὶ κατὰ μίαν τις προσπίπτουσιν ἡδέως ἐπανάγη. τὴν φρόνησιν ἀγαθὸν μὲν εἶναι λέγουσιν, οὐ δι' ἑαυτὴν δὲ αἰρετὴν, ἀλλὰ διὰ τὰ ἐξ αὐτῆς περιγινόμενα· τὸν φίλον τῆς χρείας ἔνεκα· καὶ γὰρ μέρος σώματος, μέχρις ἂν παρῇ, ἀσπάζεσθαι. τῶν ἀρετῶν ἐνίας καὶ περὶ τοὺς ἀφρονὰς συνίστασθαι. τὴν σωματικὴν ἀσκήσιν συμβάλλεσθαι πρὸς ἀρετῆς ἀνάληψιν. τὸν σοφὸν μήτε φθονήσειν μήτε ἐρασθήσεσθαι ἡ δεισιδαιμονήσειν γίνεσθαι γὰρ ταῦτα παρὰ κινήν δοξάν. λυπήσεσθαι μέντοι καὶ φοβήσεσθαι· φυσικῶς γὰρ γίνεσθαι. (92) καὶ τὸν πλοῦτον δὲ ποιητικὸν ἡδονῆς εἶναι, οὐ δι' αὐτὸν αἰρετὸν ὄντα. τὰ τε πάθη καταληπτά. ἔλεγον οὖν αὐτά, οὐκ ἀφ' ὧν γίνεται. ἀφίσταντο δὲ καὶ τῶν φυσικῶν διὰ τὴν ἐμψυχομένην ἀκαταληψιαν· τῶν δὲ λογικῶν διὰ τὴν εὐρηστίαν ἤπτοντο. Μελέαγρος δ' ἐν τῷ δευτέρῳ περὶ δοξῶν καὶ Κλειτόμαχος ἐν τῷ πρώτῳ περὶ αἰρέσεων φασιν αὐτοὺς ἄχρηστα ἡγεῖσθαι τὸ τε φυσικὸν μέρος καὶ τὸ διαλεκτικόν. δύνασθαι γὰρ καὶ εὖ λέγειν καὶ δεισιδαιμονίας ἐκτὸς εἶναι καὶ τὸν περὶ θανάτου φόβον ἐκφεύγειν τὸν (τὸν) περὶ ἀγαθῶν καὶ κακῶν λόγον ἐκμεμαθηκότα. (93) μηδὲν τε εἶναι φύσει δίκαιον ἢ καλὸν ἢ αἰσχρὸν, ἀλλὰ νόμον καὶ ἔθει. ὁ μέντοι σπουδαῖος οὐδὲν ἀτοπον πράξει διὰ τὰς ἐπιχειμείνας ζημίας καὶ δοξάς· εἶναι δὲ τὸν σοφόν. προκοπὴν τε

præterea bonum esse, etiamsi a turpissimis proveniat rebus ut ait Hippobotus in libro de Sectis. Si enim fœda sit actio, voluptatem tamen per se ipsam expetendam esse, bonumque existimandam. (89) Porro illa doloris amotio quam tuetur Epicurus, eis non videtur voluptas esse, neque privatio voluptatis dolor: utraque enim esse in motu constituta, quum non sit motus doloris voluptatisque privatio; quippe doloris illa vacatio veluti dormientis status est. Posse quosdam aiunt voluptatem minime appetere per animi perversionem: non omnes tamen animi voluptates ac dolores in corporeis voluptatibus et doloribus fieri: quippe ex nuda et sola patrie prosperitate nasci lætitiæ æque atque ex nostra propria. Verum minime ex memoria seu expectatione honorum voluptatem perfici dicunt: quod placet Epicuro. (90) Nam tempore motum animi effluere. Quin ne solo quidem visu vel auditu voluptates constare posse, quando eos qui lamentationes imitantur libenter audimus, veras autem illibenter atque injucunde. Porro privationem hujusmodi aut voluptatis aut doloris medios status appellabant. Longe tamen esse præstantiores corporum quam animorum voluptates, deterioresque corporis quam animi affectiones: quocirca et his peccantes magis cruciari. Durius quippe dolere, lætari vero familiarius et gratius arbitrabantur; quocirca et major illis erat corporis cura quam animi. Unde quum constet per se expetendam voluptatem, pleraque tamen quæ sunt efficientia quarundam voluptatum, quum sint molesta, sæpe adversari: ut difficillima eis videatur ejusmodi voluptatum congeries, quæ beatam vitam efficere possint. (91) Placet autem eis neque sapientem semper in voluptate vivere, neque rursus insipientem semper in dolore, verum ut plurimum sic fieri. Satis autem esse, si quis per singulas incidentes voluptates suaviter afficiatur. Prudentiam bonum quidem esse asserunt, non autem propter se ipsam appetendam, sed eorum gratia quæ nobis ex illa proveniunt. Amicum usus causa esse amplectendum: nam et corporis partes quamdiu adsunt, adamari. Virtutes quasdam etiam insipientibus esse communes. Corporis exercitationem conferre ad virtutem capessendam. Sapientem nunquam invidia laboraturum, neque cupiditati neque superstitioni unquam cessorum: ista enim ex inani opinione contingere. Metu tamen et dolore commotum iri: id quippe naturaliter fieri. (92) Divitias efficere voluptates, non esse per se appetendas. Perturbationes comprehendi posse dicebant, ipsas quidem, non autem etiam ex quibus fiunt. Naturalium rerum inquisitionem omitebant, quod eas non posse comprehendi manifestum esset. Dialecticam propter summum ejus usum attingebant. Tamen Meleagri sententia est in secundo de Placitis et Clitomachi in primo de Sectis eos et physicam et dialecticam æque aspernari. Posse enim et apte dicere et extra superstitionem esse mortisque metum effugere, qui rationem bonorum malorumque didicerit. (93) Nihilque natura justum esse aut honestum vel turpe, sed lege et consuetudine. Vir tamen bonus nihil agit perperam ob penas propositas opinionumve hominum: esse autem sapientem. Atque etiam pro-

ἀπολείπουσι καὶ ἐν φιλοσοφίᾳ καὶ ἐν τοῖς ἄλλοις
καὶ λυπεῖσθαι ἄλλοι ἄλλοι μᾶλλον, καὶ τὰς αἰσ., μὴ
πάντοτε ἀληθεύειν. Οἱ δὲ Ἡγησιακοὶ λεγόμενοι σκο-
ποῦς μὲν εἶχον τοὺς αὐτοὺς, ἡδονὴν καὶ πόνον. μήτε
δὲ χάριν τι εἶναι μήτε φιλίαν μήτε εὐεργεσίαν, διὰ τὸ
μὴ δι' αὐτὰ ταῦτα αἰρεῖσθαι ἡμᾶς αὐτά, ἀλλὰ διὰ τὰς
χρείας αὐτάς, ὧν ἀπόντων μὴδ' ἐκεῖνα ὑπάρχειν. (94)
τὴν εὐδαιμονίαν ὅπως ἀδύνατον εἶναι· τὸ μὲν γὰρ σῶμα
πολλῶν ἀναπεπλῆσθαι παθημάτων, τὴν δὲ ψυχὴν συμ-
παθεῖν τῷ σώματι καὶ ταράττεσθαι, τὴν δὲ τύχην πολλὰ
τῶν κατ' ἐλπίδα κωλύειν· ὥστε διὰ ταῦτα ἀνύπαρκτον
τὴν εὐδαιμονίαν εἶναι· τὴν τε ζωὴν καὶ τὸν θάνατον
αἰρετόν· φύσει τ' οὐδὲν ἡδὺ ἢ ἀηδὲς ὑπελάμβανον·
διὰ δὲ σπάνιν ἢ ξενισμὸν ἢ κόρον τοὺς μὲν ἡδεσθαι,
τοὺς δ' ἀηδῶς εἶχειν· πενίαν καὶ πλοῦτον πρὸς ἡδονῆς
λόγον εἶναι οὐδέν· μὴ γὰρ διαφερόντως ἡδεσθαι τοὺς
πλουσίους ἢ τοὺς πένητας· δουλείαν ἐπίσης ἐλευθερίᾳ
ἀδιάφορον πρὸς ἡδονῆς μέτρον, καὶ εὐγένειαν δυσγενεῖα,
καὶ δόξαν ἀδοξίᾳ. (95) καὶ τῷ μὲν ἄφρονι τὸ ζῆν λυ-
σιτελὲς εἶναι· τῷ δὲ φρονίμῳ ἀδιάφορον· τὸν τε σο-
φὸν ἑαυτοῦ ἕνεκα πάντα πράττειν· οὐδένα γὰρ ἡγεί-
σθαι τῶν ἄλλων ἐπίσης ἄξιον αὐτῷ. κἂν γὰρ τὰ μέ-
γιστα δοκῇ παρὰ τοῦ καρποῦσθαι, μὴ εἶναι ἀντάξια
ὧν αὐτὸς παρὰσχῃ. ἀνῆρουν δὲ καὶ τὰς αἰσθήσεις
οὐκ ἀκριβοῦσας τὴν ἐπίγνωσιν, τῶν τ' εὐλόγως φαινο-
μένον πάντα πράττειν. ἔλεγον τὰ ἁμαρτήματα συγ-
γνώμης τυγχάνειν· οὐ γὰρ ἐκόντα ἁμαρτάνειν, ἀλλὰ
τινι πάθει κατηναγκασμένον. καὶ μὴ μισήσιν, μᾶλ-
λον δὲ μεταδιδάξιν. τὸν τε σοφὸν οὐχ οὕτω πλεονάειν
ἐν τῇ τῶν ἀγαθῶν αἰρέσει, ὥς ἐν τῇ τῶν κακῶν φυγῇ,
τέλος τιθέμενον τὸ μὴ ἐπιπόνως ζῆν μὴδὲ λυπηρῶς· (96)
ὃ δὲ περιγίγνεσθαι τοῖς ἀδιαφορήσασιν περὶ τὰ ποιητικὰ
τῆς ἡδονῆς. Οἱ δ' Ἀννικέριοι τὰ μὲν ἄλλα κατὰ
ταῦτα τοῦτοις· ἀπέλιπον δὲ καὶ φιλίαν ἐν βίῳ καὶ χά-
ριν καὶ πρὸς γονέας τιμὴν καὶ ὑπὲρ πατρίδος τι πράττειν.
ὅθεν διὰ ταῦτα, κἂν ὀχλήσεις ἀναδέχεται ὁ σοφός, οὐδὲν
ἥττον εὐδαιμονήσει, κἂν ὀλίγα ἡδέα περιγένηται αὐτῷ.
τὴν τε τοῦ φίλου εὐδαιμονίαν δι' αὐτὴν μὴ εἶναι αἰρε-
τήν· μὴδὲ γὰρ αἰσθητὴν τῷ πέλας ὑπάρχειν· μὴ εἶ-
ναι τε αὐτάρκη τὸν λόγον πρὸς τὸ θαρρῆσαι καὶ τῆς τῶν
πολλῶν δόξης ὑπεράνω γενέσθαι· δεῖν δ' ἀνεθίξεσθαι
διὰ τὴν ἐκ πολλοῦ συντραφεῖσαν ἡμῖν φαύλην διάθεσιν.
(97) τὸν τε φίλον μὴ διὰ τὰς χρείας μόνον ἀποδέχεσθαι,
ὧν ὑπολείπουσιν μὴ ἐπιστρέφεσθαι· ἀλλὰ καὶ παρὰ τὴν
γεγονυῖαν εὐνοίαν, ἥς ἕνεκα καὶ πόρους ὑπομενεῖν. καίτοι
τιθέμενον ἡδονὴν τέλος καὶ ἀχρόμενον ἐπὶ τῷ στέρε-
σθαι αὐτῆς ὁμοῦς ἐκουσῶς ὑπομενεῖν διὰ τὴν πρὸς τὸν
φίλον στοργήν. Οἱ δὲ Θεοδώριοι κληθέντες τὴν μὲν
ὀνομασίαν ἔσπασαν ἀπὸ Θεοδώρου τοῦ προγεγραμμένου,
καὶ δόγμασιν ἐχρήσαντο τοῖς αὐτοῦ. Ἦν δ' ὁ Θεώ-
δωρος παντάπασιν ἀναιρῶν τὰς περὶ θεῶν δόξας· καὶ
αὐτοῦ περιετύχομεν βιβλίῳ ἐπιγεγραμμένῳ περὶ θεῶν,
οὐκ εὐκαταφρονήτῳ· ἐξ οὗ φασιν Ἐπίκουρον λαβόν-
τα τὰ πλεῖστα εἰπεῖν. (98) ἤκουσε δὲ καὶ Ἀννικέριος

sectum quendam tam in philosophia quam in ceteris artibus
relinquunt. Aiunt et dolore affici alium alio magis, sen-
susque non semper vera nuntiare. Verum enim vero ii qui
dicuntur Hegesiaci eandem sane de voluptate ac dolore ha-
buere sententiam: præterea neque gratiam esse aliquid,
neque amicitiam, neque beneficentiam, quod ista non per se
ipsa appetamus, sed usus modo gratia: nam hæc si ab-
sint, ne illa quidem subsistere. (94) Fieri autem plane non
posse ut cui felicitas obtingat: corpus quippe morbis multis
passionibusque affligi, animum vero contagione corporis
laborare atque una turbari, complura item quæ speremus
a fortuna impediri: propter ista igitur beatam vitam non
posse exsistere. Vitam æque ac mortem esse in rebus ex-
petendis. Natura item suave atque insuave nihil opinaba-
tur: ceterum propter rerum vel raritatem vel novitatem
vel satietatem lactari alios, alios vexari. Divitias vel pau-
pertatem nihil ad voluptatis valere rationem: nam nul-
lum neque divitibus esse præcipuum gaudium, neque
pauperibus. Servitutem æque atque libertatem, nobilitatem
atque ignobilitatem, gloriam ignominiam nihil per se con-
ferre ad voluptatis modum. (95) Atque insipienti quidem
expedire ut vivat; sapienti perinde esse. Sapientem sui ip-
sius gratia cuncta facturum: alium quippe neminem æque
ac se dignum arbitrari. Quamlibet enim ingentia videatur a
quopiam consecutus, non tamen eorum quæ ipse præses-
titerit, merita æquare. Tollebant et sensus, quod certam
non inferunt notionem. Item quæ rationi consentanea vi-
deantur, omnia facienda. Peccata veniam dicebant mereri:
neque enim sponte aliquem peccare, sed aliqua regritudine
coactum. Non odio quemquam habiturum, sed meliora
edocturum. Sapientem non adeo in bonis appetendis præ-
stiturum, quam in malis fugiendis: quum summum bo-
num statuat esse, ut neque in labore neque in dolore viva-
tur. (96) Idque eos assequi qui circa voluptatum materiam
oneutrā in partem inclinatiores sunt. Porro Annicerii in
ceteris ab istis non dissentiant: relinquunt autem amicit-
iam in vita, et gratiam, ac reverentiam erga parentes, et
pro patria aliquid perpersurum sapientem. Quocirca quam-
vis molestias sapiens ac negotia subeat, nihilo minus beate
victurum, etsi minimum voluptatis illi suppetierit. Amici
felicitatem non per se appetendam: neque enim Iterius
sensui patere. Neque satis esse in ratione momenti, ut con-
fidere possimus et vulgi opinionibus superiores evadere:
oportere vero in optimis quibusque assuesieri propter ino-
litam et insitam nobis affectionem vitiosam. (97) Amicum
non propter usum solum esse suscipiendum, nec, usus si
desinat, esse aversandum: verum etiam propter insi-
tam benevolentiam, cujus gratia dolores quoque eum esse
subiturum. Quamquam enim voluptatem finem bonorum
statuunt, et dolent si illa privantur, sponte tamen susti-
neri labores volunt pro summo in amicum studio affectuque
singulari. Qui autem Theodorii sunt appellati, a Theodoro
quem prædiximus traxere cognomen, ejusque decretis usi
sunt. Hic Theodorus omnes omnino de diis opiniones sus-
tulit; et in librum ejus inscriptum de Diis incidimus,
minime contemnendum, ex quo Epicurum plurima suorum
sumpsisse asserunt. (98) Audivit autem Theodorus Annice-

δ Θεόδωρος καὶ Διονυσίου τοῦ διαλεκτικοῦ, καθά φησιν Ἀντισθένης ἐν φιλοσόφων διαδοχαῖς. Τέλος δ' ὑπε-
λάμβανε χαρὰν καὶ λύπην· τὴν μὲν ἐπὶ φρονήσει,
τὴν δ' ἐπὶ ἀφροσύνῃ· ἀγαθὰ δὲ φρόνησιν καὶ δικαιο-
5 σύνην, κακὰ δὲ τὰς ἐναντίας ἔξεις, μέσα δὲ ἡδονὴν καὶ
πόνον. ἀνῆρει δὲ καὶ φίλων, διὰ τὸ μήτ' ἐν ἀφροσιν
αὐτὴν εἶναι, μήτ' ἐν σοφοῖς. τοῖς μὲν γὰρ τῆς χρείας
ἀναιρεθείσης καὶ τὴν φιλίαν ἐκποδὸν εἶναι· τοὺς δὲ
σοφούς αὐτάρχεις ὑπάρχοντας μὴ δεῖσθαι φίλων. ἔλεγε
10 δὲ καὶ εὐλογοῦν εἶναι τὸν σπουδαῖον ὑπὲρ τῆς πατρίδος
μὴ ἔξαγαγεῖν αὐτόν· οὐ γὰρ ἀποβαλεῖν τὴν φρόνησιν
ἐνεκα τῆς τῶν ἀφρόνων ὠφελείας. (99) εἰναί τε πα-
τρίδα τὸν κόσμον. κλέψειν τε καὶ μοιχεύσειν καὶ ἱε-
ροσυλήσειν ἐν καιρῷ· μηδὲν γὰρ τούτων φύσει αἰ-
15 σχρὸν εἶναι, τῆς ἐπ' αὐτοῖς ὁδῆς αἰρομένης, ἣ σύγκει-
ται ἐνεκα τῆς τῶν ἀφρόνων συνοχῆς. φανερώς δὲ
τοῖς ἐρωμένοις ἄνευ πάσης ὑποράσεως χρήσεσθαι τὸν
σοφόν. διὸ καὶ τοιοῦτους λόγους ἡρώτα· « Ἄρά γε
γυνὴ γραμματικὴ χρήσιμος ἂν εἴη παρ' ὅσον γραμμα-
20 τικὴ ἔστι; » « ναί. » « καὶ παῖς καὶ νεανίσκος γραμ-
ματικὸς χρήσιμος ἂν εἴη παρ' ὅσον γραμματικὸς ἔστι; »
« ναί. » « οὐκοῦν καὶ γυνὴ καλὴ χρήσιμη ἂν εἴη παρ'
ὅσον καλὴ ἔστι, καὶ παῖς καὶ νεανίσκος καλὸς χρήσιμος
ἂν εἴη παρ' ὅσον καλὸς ἔστι; » « ναί. » « καὶ παῖς
25 ἄρα καὶ νεανίσκος καλὸς πρὸς τοῦτ' ἂν εἴη χρήσιμος
πρὸς δ' καλὸς ἔστι; » « ναί. » (100) « ἔστι δὲ χρήσι-
μος πρὸς τὸ πλησιάζειν. » ὣν δεδομένων ἐπῆγεν· « οὐκ-
οῦν εἰ τις πλησιασμεῖ χρόμενος παρ' ὅσον χρήσιμὸς
ἔστιν, οὐ διαμαρτάνει· οὐδ' ἄρα εἰ κάλλει χρήσαιο
30 παρ' ὅσον χρήσιμὸν ἔστι, διαμαρτήσεται. » τοιαῦτα
ἅττα διερωτῶν ἴσχυε τῷ λόγῳ. Δοκεῖ δὲ θεὸς κληθῆ-
ναι, Στίλπονός αὐτὸν ἐρωτήσαντος οὕτως, « Ἄρά γε,
Θεόδωρε, ὃ φῆς εἶναι, τοῦτο καὶ εἶ; » ἐπινεύσαντος
δέ, « φῆς δ' εἶναι θεόν; » τοῦ δ' ὁμολογήσαντος, « θεός
35 εἶ ἄρα, » ἔφη. δεξιμένου δ' ἀσμένως, γελάσας φησίν,
« ἀλλ', ὦ μόγηρες, τῷ λόγῳ τούτῳ καὶ κολοῖός ἂν
ὁμολογήσεις εἶναι καὶ ἄλλα μυρία. » (101) ὃ δ' οὖν Θεό-
δωρος προσκαθίσας ποτὲ Εὐρυκλείδῃ τῷ ἱεροφάντῃ,
« λέγε μοι, ἔφη, Εὐρυκλείδη, τίνας εἰσὶν οἱ ἀσεβοῦν-
40 τες περὶ τὰ μυστήρια. » εἰπόντος δ' ἐκείνου, « οἱ τοῖς
ἀμύητοῖς αὐτὰ ἐκφέροντες, » « ἀσεβεῖς ἄρα, ἔφη, καὶ
σύ, τοῖς ἀμύητοῖς διηγούμενος. » Καὶ μέντοι παρ'
ὀλίγον ἐκινδύνευσεν εἰς Ἀρειον ἀναχθῆναι πάγον, εἰ μὴ
Δημήτριος δ Φαληρεὺς αὐτὸν ἐρρύσατο. Ἀμφικράτης
45 δ' ἐν τῷ περὶ ἐνδοξῶν ἀνδρῶν φησι κώνειον αὐτὸν πιεῖν
καταδικασθέντα. (102) Διατρίβων δὲ παρὰ Πτολεμαίῳ
τῷ Λάγου ἀπεστάλῃ ποθ' ὑπ' αὐτοῦ πρὸς Λυσίμαχον
πρεσβευτή. ὅτε καὶ παρρησιαζομένῳ φησιν ὁ Λυσί-
μαχος, « λέγε μοι, Θεόδωρε, οὐ σύ εἶ δ' ἐκπεσὼν Ἀ-
50 θήνηθεν; » καὶ ὅς, « ὀρθῶς ἀκήκοας· ἡ γὰρ τῶν
Ἀθηναίων πόλις οὐ δυναμένη με φέρειν, ὥς περ ἡ Σε-
μελίη τὸν Διόνυσον, ἐξέβαλε. » πάλιν δ' εἰπόντος τοῦ
Λυσιμάχου, « [βλέπε] » ὅπως μὴ παρέσῃ πρὸς ἡμᾶς
ἐτι, » « οὐκ ἂν, ἔφη, ἂν μὴ Πτολεμαῖος ἀποστεί-

ridem Dionysiumque dialecticum, ut ait Antisthenes in
3 philosophorum Successionibus. Finem bonorum et malo-
rum putabat esse gaudium et mœrorem : alterum
constare prudentia, alterum stultitia. Bona esse pru-
dentiam atque justitiam ; mala vero contrarios habitus ;
media voluptatem et dolorem. Sustulit et amicitiam, quod
ea neque insipientibus adsit neque sapientibus. In illis
enim sublato usu amicitiam quoque evanescere : sapientes
vero quum sibi ipsis sufficiant, amicis non indigere. Rationi
convenire dicebat prudentem virum non se ipsum pro patria
morti objicere : neque enim pro insipientium commodis
amittendam esse prudentiam. (99) Essequē patriam mun-
dum. Furto quoque et adulterio et sacrilegio, quum tem-
pestivum erit, usurum sapientem. Nihil quippe horum
turpe natura esse, si tollatur vulgaris de iis opinio, quæ
ad compescendos stolidos constitit. Sapientem publice sine
ulla hæsitatione amasiis suis usurum. Unde et hujusmodi
argumentatione uti solebat : « Nonne mulier literis instructa
utilis erit, quia literata est? » Ita. « Et puer itidem et ado-
lescens literas callens utilis erit, quia literatus? » Ita sane.
« Et mulier igitur pulchra utilis est, quia pulchra, et puer
et adolescens formosus utilis erit, quia formosus est? » Ita
sane. « Puer igitur et adolescens pulcher et ad hoc erit
profecto utilis ad quod formosus natus est? » Assentiebatur.
(100) « Est autem utilis ad concubitum. » Quibus datis con-
cludebat : « Ergo si quis concubitu usus, quatenus utilis
est, nihil peccat ; neque si pulchritudine utatur, quatenus
est utilis, quidquam peccabit. » Hujusmodi argumenta-
tiunculis usus in disputando valebat. Videtur autem id-
circo appellatus Deus, quod quum illum Stilpo percontatus
esset, Putasne, Theodore, si quid esse dicis, id etiam te
esse? quum annueret, Ais autem esse deum? inquit : con-
cedentique : Ergo Deus es, ait. Id quum ille grate acce-
pisset, subridens, Atqui, infelix, inquit, ea ratione et gra-
culum te esse fatereris et alia innumera. (101) Quum assi-
deret aliquando Theodorus Euryclidi hierophantæ, Dic
mihi, ait, Euryclides, quinam sint qui circa mysteria impii
sunt? quum respondisset eos esse qui ea necdum initiatis
aperirent : Et tu ergo, inquit, impius es, qui ista nondum
initiatas enarres. Et vero parum abfuit quin raperetur in jus
ad Areopagum, nisi eum Demetrius Phalereus periculo eri-
puisset. Amphicrates vero in libro de Illustribus viris ait
illum damnatum a cutam bibisse. (102) Quum vero apud
Ptolemæum Lagi filium moraretur, legatus aliquando ad Ly-
simachum ab illo missus est. Ubi liberius loquenti Lysima-
chus, Dic mihi, inquit, nonne tu es Theodorus, qui Athenis
es ejectus? Cui ille, Recte audivisti, respondit ; nam me Athe-
niensium civitas ferre non valens, haud secus ac Semele Dio-
nysium, ejecit. Rursus dicenti Lysimacho, Cave umquam ad
nos redeas, Non, inquit, revertar, nisi me mittat Ptolemæus.

λγ. • Μίθρου δὲ τοῦ διοικητοῦ τοῦ Λυσισμάχου παρε-
 στῶτος καὶ εἰπόντος, « εἰκας σὺ μὴ μόνον θεοὺς ἀ-
 γνοεῖν ἀλλὰ καὶ βασιλέας », « πῶς, εἶπεν, ἀγνοῶ,
 ὅπου γε καὶ θεοὶ σε ἐχθρὸν εἶναι νομίζω; » Φασὶ δέ 17
 6 ποτε ἐν Κορίνθῳ παρέργεσθαι αὐτὸν συκνοῦς ἐπαγόμε-
 νον μαθητάς, Μητροκλέα δὲ τὸν κυνικὸν σκάνδικας
 πλύνοντα εἰπεῖν, « σὺ δ' σοφιστὴς οὐκ ἂν τοσούτων
 ἐχρήζεις μαθητῶν, εἰ λάχανα ἐπλυνες. » τὸν δ' ὑπο-
 λαβόντ' εἶπεῖν, « καὶ σὺ εἴπερ ἀνθρώποις ἡδεῖς ὀμλεῖν,
 10 οὐκ ἂν τούτοις τοῖς λαχάνοις ἐχρῶ. » (103) τὸ ὅμοιον
 ἀναφέρεται, καθὰ προσέριται, καὶ εἰς Διογένην καὶ
 Ἀρίστιππον. Τοιοῦτος μὲν ὁ Θεόδωρος κἂν τοῦτοις. 18
 15 ἐκβαλλόμενος λέγεται χάριέν τι εἰπεῖν. ἔφη γάρ,
 « καλῶς ποιεῖτε, ἄνδρες Κυρηναῖοι, ἐκ τῆς Λιβύης εἰς
 τὴν Ἑλλάδα με ἐξορίζοντες. » Θεόδωροι δὲ γεγόνασιν 19
 εἴκοσι. πρῶτος Σάμιος, υἱὸς Ροίκου. οὗτός ἐστιν ὁ
 συμβουλευσας ἀνθρακκας ὑποτιθεῖναι τοῖς θεμελίοις τοῦ ἐν
 20 Ἐφέσῳ νεῷ καθύγου γὰρ ὄντος τοῦ τόπου τοὺς ἀνθρακκας
 ἔφη τὸ ξυλῶδες ἀποβαλόντας αὐτὸ τὸ στερεὸν ἀπαθὲς
 εἶναι ὕδατι. δεύτερος Κυρηναῖος, γεωμέτρης οὗ διήκουσε
 Πλάτων. τρίτος ὁ προγεγραμμένος φιλόσοφος· τέταρ-
 25 τος οὗ τὸ φωνασικὸν φέρεται βιβλίον πάγκαλον. (104)
 πέμπτος ὁ περὶ τῶν νομοποιῶν πεπραγματευμένος,
 ἀρξάμενος ἀπὸ Τερπάνδρου. ἕκτος στοικός· ἕβδο-
 30 μος ὁ τὰ περὶ Ῥωμαίων πεπραγματευμένος· ὀγδοὺς
 Συρακόσιος, περὶ τακτικῶν γεγραφώς· ἕνατος Βυζάν-
 35 τιος, ἀπὸ λόγων πολιτικῶν· δέκατος ὁμοίως, οὗ
 Ἀριστοτέλης μνημονεύει διὰ τῆς ἐπιτομῆς τῶν ῥηθό-
 ρων· ἐνδέκατος Θηβαῖος, ἀνδριανοποιός· δωδέκα-
 40 τος ζωγράφος, οὗ μέμνηται Πολέμων· τρισκαίδέκα-
 τος ζωγράφος, Ἀθηναῖος, ὑπὲρ οὗ γράφει Μηνύδοτος·
 τεσσαρεσκαίδέκατος Ἐφέσιος, ζωγράφος, οὗ μέμνηται
 45 Θεοφάνης ἐν τῇ περὶ γραφικῆς· πεντεκαίδέκατος
 ποιητὴς ἐπιγραμμάτων· ἑκκαίδέκατος γεγραφώς περὶ
 ποιητῶν· ἑπτακαίδέκατος ἱατρός, Ἀθηναῖος μαθητής.
 ὀκτωκαίδέκατος Χῖος, φιλόσοφος στοικός· ἔνεακαίδέκα-
 50 τος Μιλήσιος, καὶ αὐτὸς στοικὸς φιλόσοφος· εἰκοστός
 ποιητὴς τραγωδίας.

ΚΕΦ. Θ'.

ΦΑΙΔΩΝ.

105. Φαῖδων Ἡλείος, τῶν εὐπατριδῶν, συνέλω τῇ
 πατρίδι καὶ ἠναγκάσθη σῆναι ἐπ' οἰκήματος· ἀλλὰ τὸ
 45 θύριον προστιθεὶς μετέιχε Σωκράτους, ἕως αὐτὸν λυτρώ-
 σασθαι τοὺς περὶ Ἀλκιβιάδην ἢ Κρίτωνα προὔτρεψε·
 καὶ τούτεῦθεν ἑλευθερίως ἐφιλοσόφει. Ἱερώνυμος δ'
 ἐν τῇ περὶ ἐποχῆς καθαρπτόμενος δούλον αὐτὸν εἶρηκε.
 Διαλόγους δὲ συνέγραψε γνησίους μὲν Ζώπυρον, Σίμωνα,
 καὶ διαταζόμενον Νικίαν, Μῆδιον, ὃν φασὶ τινες Ἀισχί-
 50 νου, οἱ δὲ Πολυαῖνου· Ἀντίμαχον ἢ Πρεσβύτας· καὶ

Aderat Mithras, Lysimachii dispensator: is quum diceret,
 Videris non solum deos, verum et reges ignorare: Quo
 pacto, inquit, illos ignoro, quandoquidem te diis esse inimi-
 cum puto? Fertur quum aliquando Corinthi præteriret ma-
 gna discipulorum turba comitatus, et Metrocles Cynicus
 olera ablvens ei diceret, At tu, sophista, nequaquam tot di-
 scipulis egeres, si olera ablueres: dixisse, Et tu si cum ho-
 minibus conversari didicisses, profecto istis oleribus non ute-
 rere. (103) Simile quiddam, ut suo loco diximus, de Dio-
 gene et Aristippo memoratur. Hujusmodi Theodori fuisse
 8 vitam ac doctrinam comperimus. Tandem Cyrenen profectus
 apud Magam in maxima existimatione vixit: unde quum
 primum ejiceretur, non illepidum quiddam dixisse fertur:
 Bene, inquit, facitis, viri Cyrenæi, qui me ex Libya in Græ-
 ciam exulem agitis. Fuêrunt autem Theodori viginti. Primus
 Samius, Rhæci filius, qui auctor fuit ut fundamentis templi
 Ephesii carbonibus subjicerentur: nam quum humidus esset
 locus, carbonibus ait abjecta ligni natura soliditatem acci-
 pere humori inviolabilem. Secundus Cyrenæus, geometra,
 cujus Plato auditor fuit: tertius hic ipse philosophus: quar-
 19 tus, cujus fertur pulcherrimus libellus de vocis exercita-
 tione: (104) quintus, qui scripsit de Musicis qui nomos
 composuerunt, a Terpandro initium sumens: sextus, Stoi-
 cus: septimus, qui Romanas res conscripsit: octavus Sy-
 racusanus, qui de re militari scripsit: nonus Byzantius, in
 causis civilibus clarus: decimus similiter, cujus Aristoteles
 in Epitome oratorum mentionem facit: undecimus Theba-
 nus, statuarum sculptor: duodecimus, pictor, cujus Po-
 lemo meminit: decimus tertius Atheniensis, pictor, de
 quo Menodotus scripsit: decimus quartus Ephesius, pictor,
 cujus Theophanes in libro de Pictura meminit: decimus
 quintus, epigrammatum poeta: decimus sextus, qui de
 poetis scripsit: decimus septimus, medicus, Athenæi disci-
 pulus: decimus octavus Chius, philosophus Stoicus: de-
 2 cimus nonus Milesius, et ipse philosophus Stoicus: vice-
 simus, tragædiarum scriptor.

CAP. IX.

PHÆDON.

105. Phædon Eleus nobili familia, una cum patria captus,
 coactus est in lupanari sedere: sed occluso ostiolo Socratis
 utebatur disciplina, quoad ipsum Alcibiades seu Crito So-
 crate monente redimeret: ex quo liberaliter philosophiæ
 operam dedit. Hunc Hieronymus in libro de Assensu reti-
 nendo acerbè tangens servum appellavit. Scripsit autem
 dialogos de quibus nihil dubitatur; Zopyrum et Simonem:
 2 dubios an sint ipsius, Niciam, Medium, quem Æschinus
 esse nonnulli tradunt, alii vero Polyæni; Antimachum sive

οὗτος διατάσσεται σκυτικὸς λόγος· καὶ τοὺς τινὲς
 Αἰσχίνου φασι. Διάδοχος δ' αὐτοῦ Πλείστανος Ἡλείος, 3
 καὶ τρίτος ἀπ' αὐτοῦ οἱ περὶ Μενέδημον τὸν Ἐρετριέα
 καὶ Ἀσκληπιάδην τὸν Φλιάσιον, μετὰγοντες ἀπὸ Στίλ-
 5 πωνος. καὶ ἕως μὲν τούτων Ἡλιακοὶ προσηγορεύοντο,
 ἀπὸ δὲ Μενεδήμου Ἐρετρικοί· περὶ οὗ λέξομεν ὕστερον
 διὰ τὸ καὶ αὐτὸν κατάρχειν αἰρέσεως.

ΚΕΦ. Ι'.

ΕΥΚΛΕΙΔΗΣ.

106. Εὐκλείδης ἀπὸ Μεγάρων τῶν πρὸς Ἴσθμῳ, ἡ Γε- I
 10 λῶς κατ' ἐνίους, ὡς φησιν Ἀλέξανδρος ἐν διαδόχαις. οὗ-
 τος καὶ τὰ Παρμενίδεια μετεχειρίζετο, καὶ οἱ ἀπ' αὐτοῦ
 Μεγαρικοὶ προσηγορεύοντο, εἴτ' ἐριστικοί, ὕστερον δὲ
 διαλεκτικοί, οὓς οὕτως ὠνόμασε πρῶτος Διονύσιος ὁ Χαλ-
 κηδόνιος, διὰ τὸ πρὸς ἐρώτησιν καὶ ἀποκρίσιν τοὺς λόγους
 15 διατίθεσθαι. πρὸς τοῦτόν φησιν ὁ Ἐρμόδωρος ἀφικέσθαι
 Πλάτωνα καὶ τοὺς λοιποὺς φιλοσόφους μετὰ τὴν τοῦ
 Σωκράτους τελευτήν, δέισαντας τὴν ὁμότητα τῶν τυ-
 ράννων. Οὗτος ἐν τῷ ἀγαθὸν ἀπεραίνετο πολλοῖς ὀνό- 2
 μασι καλούμενον· ὅτε μὲν γὰρ φρόνησιν, ὅτε δὲ θεόν,
 20 καὶ ἄλλοτε νοῦν καὶ τὰ λοιπά. τὰ δ' ἀντικείμενα τῷ
 ἀγαθῷ ἀνῆρει, μὴ εἶναι φάσκων. (107) ταῖς τε ἀποδείξεσιν
 ἐνίστατο οὐ κατὰ λήμματα, ἀλλὰ κατ' ἐπιφοράν. καὶ
 τὸν διὰ παραβολῆς λόγον ἀνῆρει, λέγων ἥτοι ἐξ ὁμοίων
 αὐτὸν ἢ ἐξ ἀνομοίων συνίστασθαι. καὶ εἰ μὲν ἐξ ὁμοίων,
 25 περὶ αὐτὰ δεῖν μᾶλλον ἢ οἷς ὁμοία ἐστὶν ἀναστρέφεσθαι·
 εἰ δ' ἐξ ἀνομοίων, παρελκεῖν τὴν παράθεσιν. διὰ ταῦτα
 δὲ καὶ περὶ αὐτοῦ ταῦτά φησι Τίμων, προσπατρῶγων
 καὶ τοὺς λοιποὺς Σωκρατικούς·

30 Ἄλλ' οὐ μοι τούτων φλεδόνῳ μέλει, οὐδὲ γὰρ ἄλλου
 οὐδενός, οὐ Φαιδῶνος, ὅτις γε μὲν, οὐδ' ἐριδάντεω
 Εὐκλείδου, Μεγαρεῦσιν δὲ ἔμβαλε λύσσαν ἐρισμοῦ.

(108) Διαλόγους δὲ συνέγραψεν ἕξ, Λαμπρίαν, Αἰσχίνην, 3
 Φοίνικα, Κρίτωνα, Ἀλκιβιάδην, Ἐρωτικόν. Τῆς δ' 4
 Εὐκλείδου διαδοχῆς ἐστὶ καὶ Εὐβουλίδης ὁ Μιλήσιος,
 35 δὲ καὶ πολλοὺς ἐν διαλεκτικῇ λόγους ἠρώτησε, τὸν τε
 ψευδόμενον καὶ τὸν διαλανθάνοντα καὶ Ἡλέκτραν καὶ
 ἐγκεκαλυμμένον καὶ σωρίτην καὶ κερατίνην καὶ φαλα-
 κρόν. περὶ τούτου φησὶ τις τῶν κωμικῶν·

40 Οὐριστικός δ' Εὐβουλίδης κερατίνας ἐρωτῶν
 καὶ ψευδαλῶσιν λόγοις τοὺς ῥήτορας κυλίων
 ἀπὸ τοῦ ἔχοντος Δημοσθένους τὴν ῥωποπερπερήθραν.

ἔρχει γὰρ αὐτοῦ καὶ Δημοσθένης ἀκχοεῖναι καὶ ῥωδι-
 κώτερος ὢν παύσασθαι. (109) ὁ δ' Εὐβουλίδης καὶ πρὸς
 Ἀριστοτέλην διεφέρετο, καὶ πολλὰ αὐτὸν διαβέβληκε.
 45 Μεταξὺ δὲ ἄλλων ὄντων τῆς Εὐβουλίδου διαδοχῆς Ἄλε-
 ξίνος ἐγένετο Ἡλείος, ἀνὴρ φιλονεικότατος· διὸ καὶ
 Ἐλεγεῖνος ἐπεκλήθη. διεφέρετο δὲ μάλιστα πρὸς Ζή-

Senes, de quo et ipso ambigitur : Sutorum sermones : hos
 quoque quibusdam Æschinis esse asseverantibus. Succes-
 sor autem ejus fuit Plistanus Eleus, et ab eo tertius Mene-
 demus Eretriensis, Asclepiadesque Phliasius, a Stilpone pro-
 5 fecti. Atque usque ad eos Eliaci sunt appellati, a Menedemo
 autem Eretrici : de quo postea dicemus idcirco quod ipse
 quoque sectæ princeps atque auctor fuerit.

CAP. X.

EUGLIDES.

106. Euclides natus Megaris apud Isthmum, sive secundum
 quosdam Gelous, ut in Successionibus tradit Alexander.
 Parmenidæ philosophiæ dedit operam : ab eoque Megarici
 nomen habuerunt, qui deinde Eristici, tum denique Dialec-
 tici sunt appellati, quos ita primus Dionysius Chalcedonius
 idcirco nominavit, quia illorum disputationes interroga-
 tionibus et responsionibus constabant. Ad hunc ait Her-
 modorus post Socratis mortem venisse Platonem ac philo-
 sophos reliquos metu atrocitatis tyrannorum compulsos. Hic
 bonum esse unum definivit multis nominibus appellatum :
 aliquando enim hoc dici prudentiam, quandoque deum,
 15 alias mentem vocari et hujusmodi cetera. Quæ bono ad-
 versa viderentur sustulit, ea ne esse quidem dicens. (107)
 Utebatur probationibus, non his quæ per assumptiones, sed
 quæ per conclusiones fiunt. Disputationem item quæ fit per
 similitudinem, sustulit, dicens illam aut ex similibus con-
 sistere aut ex dissimilibus : et si ex similibus consistit, circa
 ipsa potius quam ea quibus sunt similia versari rationem
 debere ; sin autem ex dissimilibus, supervacaneam esse com-
 parationem. Idcirco et Timon hæc de illo dicit, una ce-
 20 teros quoque Socraticos admordens :

Non equidem hos curo nugatores, aliumve [tigiosum
 quenquam, haud, quisquis is est, Phædonem, haud li-
 Eucliden, furor unde satus Megarensibus] rixæ.

(108) Dialogos autem conscripsit sex, Lampriam, Æschin-
 nem, Phœnicem, Critonem, Alcibiadem, Amatorium.
 Porro ex Euclidis successione est et Eubulides Milesius, qui
 multas in Dialectica argumentationes protulit, mentientem,
 et latentem, Electram, obvolutum, soriten, cornutum,
 et calvum. Hunc ex Comicis unus sic carpit :

Rixator ille Eubulides, ceratinis rogator,
 fastosa falsiloquentia qui rhetores volutat,
 profectus hinc Demosthenis fert futilem loquelam.

Videtur enim Demosthenes hunc audivisse et inde desiisse
 esse inhabilis literæ R pronuntiandæ [?]. (109) Eubuli-
 des etiam adversus Aristotelem inimico animo erat, eum-
 que in multis reprehendit. Inter ceteros vero qui ex
 Eubulidis ludo manaverunt, Alexinus Eleus fuit, vir
 contentionum studiosissimus : unde et Ἐλεγεῖνος (quasi
 dicas Redargutor) cognominatus est. Maxime autem Ze-

νονα. φησὶ δ' Ἑρμιππος περὶ αὐτοῦ ὡς ἄρα ἀπελθὼν
ἐκ τῆς Ἡλίδος εἰς Ὀλυμπίαν αὐτόθι φιλοσοφῆν. τῶν
δὲ μαθητῶν αὐτοῦ πυνθανομένων διὰ τί τῇδε κατοί-
καί, φάναι βούλεσθαι αἰρεσιν συστήσασθαι ἣν Ὀλυμ-
5 πικήν κληθῆσθαι. τοὺς δὲ καὶ τοῖς ἐφοδοῖσι θλιβομέ-
νους καὶ τὸ χωρίον νοσερὸν καταγνόντας ἀπελθεῖν, καὶ
τοῦ λοιποῦ διατρίβειν ἔρημον τὸν Ἀλεξίνον σὺν οἰκέτῃ
μόνῳ· ἔπειτα μέντοι νηχόμενον ἐν τῷ Ἀλφειῷ νυχθῆναι
καλάμῳ καὶ οὕτω τελευτῆσαι. (110) καὶ ἔστιν εἰς αὐτὸν
10 ἡμῶν οὕτως ἔχον·

Οὐκ ἄρα μῦθος ἦν ἐκεῖνος εἰκαῖος,
ὡς ἀτυχῆς τις ἐὼν
τὸν πόδα κολυμβῶν περιέπειρέ πως ἦλω.
καὶ γὰρ ὁ σεμνὸς ἀνὴρ,
15 πρὶν Ἀλφεὸν ποτ' ἐκπερᾶν, Ἀλεξίνος
θνήσκε νυγείς καλάμῳ.

γέγραφε δ' οὐ μόνον πρὸς Ζήνωνα, ἀλλὰ καὶ ἄλλα βιβλία
καὶ πρὸς Ἐφορον τὸν ἱστοριογράφον. Εὐβουλίδου δὲ 6
καὶ Εὐφάντος γέγονε (γνώριμος) ὁ Ὀλύνθιος, ἱστορίας
20 γεγραφὼς τὰς κατὰ τοὺς χρόνους τοὺς ἑαυτοῦ. ἐποίησε
δὲ καὶ τραγωδίας πλείους, ἐν αἷς εὐδοκίμει κατὰ τοὺς
ἀγῶνας. γέγονε δὲ καὶ Ἀντιγόνη τοῦ βασιλέως δι-
δάσκαλος, πρὸς δὲ καὶ λόγον γέγραφε περὶ βασιλείας
σφόδρα εὐδοκιμοῦντα. τὸν βίον δὲ γῆρα κατέστρεψεν.
25 (III) Εἰσὶ δὲ καὶ ἄλλοι διακηκοῦτες Εὐβουλίδου, ἐν οἷς 7
καὶ Ἀπολλώνιος ὁ Κρόνος, οὗ Διόδωρος Ἀμεινίου Ἰα-
σεύς, καὶ αὐτὸς Κρόνος ἐπὶ κλην, περὶ οὗ φησι Καλλίμα-
χος ἐν ἐπιγράμμασιν·

Αὐτὸς δὲ Μῶμος

30 ἔγραφεν ἐν τοίχοις, « ὁ Κρόνος ἐστὶ σοφός. »

ἦν δὲ καὶ οὗτος διαλεκτικός, πρῶτος δόξας εὐρηχέναι τὸν
ἐγκεκαλυμμένον καὶ κερατίνην λόγον κατὰ τινος. οὗτος
παρὰ Πτολεμαίῳ τῷ Σωτῆρι διατρίβων λόγους τινὰς
διαλεκτικούς ἡρωτήθη πρὸς Στίλπωνα καὶ μὴ δυνάμε-
35 νος παραχρῆμα διαλύσασθαι, ὑπὸ τοῦ βασιλέως τὰ τε
ἄλλα ἐπατιμήθη καὶ δὴ καὶ Κρόνος ἤκουσεν ἐν σκώμα-
ματος μέρει. (112) ἐξελθὼν δὲ τοῦ συμποσίου καὶ λόγον
γράψας περὶ τοῦ προβλήματος ἀθυμία τὸν βίον κατέ-
στρεψε. καὶ ἔστιν ἡμῶν εἰς αὐτόν·

40 Κρόνε Διόδωρε, τίς σε δαιμόνων κακῇ
ἀθυμίᾳ ξυνείρυσεν,
ἵν' αὐτὸς αὐτὸν ἐμβάλην εἰς Τάρταρον
Στίλπωνος οὐ λύσας ἔπη
αἰνιγματώδη; τοιγὰρ εὐρέθης Κρόνος
45 ἔζωθε τοῦ βῶν κάππα τε.

Τῶν δ' ἀπ' Εὐκλείδου ἐστὶ καὶ Ἰχθύας Μετάλλου, ἀνὴρ 8
γενναῖος, πρὸς δὲ καὶ Διογένης ὁ κυνικός διάλογον πε-
ποίηται· Κλεινόμαχος θ' ὁ Θούριος, ὃς πρῶτος περὶ
ἀξιομάτων καὶ κατηγορημάτων καὶ τῶν τοιούτων συν-
50 ἔγραψε· καὶ Στίλπων ὁ Μεγαρεύς, διασημότατος φι-
λόσοφος, περὶ οὗ λεκτέον.

noni infesius erat. Hunc ait Hermippus ex Elide Olympiam
profectum ibique philosophatum. Discipulis autem roganti-
bus cur illic moraretur, dixisse velle se sectam instituere
quam Olympicam vocaret. Illos vero, quum rerum ne-
cessariarum penuria et præterea insalubri loco affligeren-
tur, ab eo recessisse, jamque Alexinum solum ac desertum
uno tantum famulo comite ibi remoratum. Postea dum na-
taret in Alpheo flumine, arundinis cuspidē læsum vita ex-
cessisse. (110) Et est in ipsum nostrum epigramma sic se
habens :

Non ergo inanis ille erat popli sermo :
quem mala fata premunt,
transfigit ille vel natans pedem clavo.
Namque vir eximius,
prius Alpheum quam transierit, Alexinus
fixus obit calamo.

Scriptis non solum contra Zenonem, verum et alios libros
et contra Ephorum historicum. Ex Eubulidis disciplina et
Euphantus fuit Olynthius, qui suorum temporum conscrip-
sit historiam. Scripsit et tragedias plures, quibus in cer-
taminibus maxime probabatur. Fuit et præceptor Antigonī
regis, ad quem etiam librum de Regno scripsit celebratissi-
mum. Obiit senio confectus. (111) Fuerunt et alii auditores
Eubulidis, inter quos et Apollonius Cronus cognominatus;
cujus est Diodorus Aminiae filius Iasensis, et ipse cogno-
minatus Cronus, de quo Callimachus in Epigrammatis ait :

Momus et ipse

inscripsit « Sapiens est Cronus » parietibus.

Erat et iste dialecticus, primusque invenisse a quibusdam
existimatus est involutum et cornutum disserendi genus.
Hic apud Ptolemæum Soterem commorans quum propositas
sibi a Stilpōne quasdam quæstiones dialecticas protinus sol-
vere nequisset, ab rege et aliis modis increpitus et per igno-
miniam Cronus appellatus est. (112) Egressus igitur e convi-
vio conscriptoque de proposita quæstione libello, ex mœrore
obiit. Est in ipsum nostrum epigramma in hunc modum :

Crone Diodore, quis deorum te malis
objecerit doloribus,
dic, ipse ut atrum sponte peteres Tartarum,
Stilponis abdita haud valens
aperire dicta? Deprehensus es Κρόνος
Rho et Kappa demptis literis.

[Nimirum ὄνος, Asinus.] Fluxit ad Euclide Ichthys quo-
que Metallī filius, vir egregius, ad quem etiam Diogenes
Cynicus dialogum scripsit : Clinomachus item Thurius, qui
primus de axiomatis et prædicamentis et ceteris hujusmodi
scripsit : et Stilpo Megarensis, clarissimus philosophus, de
quo nunc dicendum est.

ΚΕΦ. ΙΑ'.

CAP. XI.

ΣΤΙΛΠΩΝ.

STILPO.

113. Στίλπων Μεγαρεὺς τῆς Ἑλλάδος διήκουσε μὲν τῶν 1
 ἀπ' Εὐκλείδου τινῶν· οἱ δὲ καὶ αὐτοῦ Εὐκλείδου ἀκοῦσαί
 φασιν αὐτόν, ἀλλὰ καὶ Θρασυμάχου τοῦ Κορινθίου, δὲ 2
 ἢ Ἰχθύα γνώριμος, καθά φησιν Ἡρακλείδης. Τοσούτον 2
 δ' εὐρεσιλογία καὶ σοφιστεία προήγε τοὺς ἄλλους, ὥστε
 μικροῦ δεῖσθαι πᾶσαν τὴν Ἑλλάδα ἀφωρώσαν εἰς αὐτόν
 μεγαρίσαι. περὶ τούτου φησὶ Φίλιππος ὁ Μεγαρικὸς
 κατὰ λέξιν οὕτω· « παρὰ μὲν γὰρ Θεοφράστου Μητρό-
 10 δωρον τὸν θεωρητικὸν καὶ Τιμαγόραν τὸν Γελῶν ἀπέ-
 σπασε, παρ' Ἀριστοτέλους δὲ τοῦ Κυρηναϊκοῦ Κλείταρ-
 χον καὶ Σιμίαν· ἀπὸ δὲ τῶν διαλεκτικῶν Παιώνειον μὲν
 ἀπ' Ἀριστείδου, Δίφιλον δὲ τὸν Βοσποριανὸν Εὐφάντου
 καὶ Μύρμηκα τὸν Ἐξαινέτου παραγενομένους ὡς ἐλέγ-
 15 ζοντας ἀμφοτέρους ζηλωτὰς ἔσχε. » (114) χωρὶς τοίνυν
 τούτων Φρασίδημον μὲν τὸν περιπατητικὸν καὶ φυσικῶν
 ἔμπειρον ὄντα προσηγάγετο, καὶ τὸν ῥητορικὸν Ἀλκιμῶν,
 ἀπάντων πρωτεύοντα τῶν ἐν τῇ Ἑλλάδι ῥητόρων, Κρά-
 τητὰ τε καὶ ἄλλους πλείστους ὅσους ἐθήρασε· καὶ δὴ καὶ
 20 Ζήνωνα τὸν Φοίνικα μετὰ τούτων ἀφείλετο. Ἦν δὲ 3
 καὶ πολιτικώτατος, καὶ γυναῖκα ἡγάγετο· καὶ ἑταῖρα
 συνῆν Νικαρέτη, ὡς φησὶ Που καὶ Ὀνήτωρ. καὶ θυ-
 γατέρα ἀκόλαστον ἐγέννησεν, ἣν ἔγχευε γνώριμός τις
 αὐτοῦ Σιμίας Συρακόσιος. ταύτης οὐ κατὰ τρόπον
 25 βουούσης εἰπέ τις πρὸς τὸν Στίλωνα, ὡς κατασχέοντι
 αὐτόν· ὁ δὲ, « οὐ μᾶλλον, εἶπεν, ἢ ἐγὼ ταύτην κοσμοῦ. »
 (115) Ἀπεδέχετο δ' αὐτόν, φασί, καὶ Πτόλεμαῖος ὁ Σω- 4
 τήρ. καὶ ἐγχερατὴς Μεγάρων γενόμενος ἐδίδου τε ἀργύριον
 αὐτῷ καὶ παρεκάλει εἰς Αἴγυπτον συμπλεῖν· ὁ δὲ μέτριον
 30 μὲν τι τάρχυριδιόν προσήκατο, ἀρνησάμενος δὲ τὴν ὁδὸν
 μετέβηεν εἰς Αἴγιναν, ὥς ἐκείνους ἀπέπλευσεν. ἀλλὰ
 καὶ Δημήτριος ὁ Ἀντιγόνου καταλαβὼν τὰ Μέγαρα τήν
 τε οἰκίαν αὐτῷ φυλακῆθαι καὶ πάντα τὰ ἀρπασθέντα
 προδόνῃσιν ἀποδοθῆναι. ὅτε καὶ βουλομένῳ παρ' αὐ-
 35 τοῦ τῶν ἀπολωλότων ἀναγραφὴν λαβεῖν ἔφη μὴδὲν τῶν
 οἰκείων ἀπολωλεῖσθαι· παιδείαν γὰρ μὴδὲν ἐξενη-
 νοχέειν, τὸν τε λόγον ἔχειν καὶ τὴν ἐπιστήμην. (116)
 καὶ αὐτῷ διαλεχθεὶς περὶ ἀνθρώπων εὐεργεσίας οὕτως
 εἶλεν ὥστε προσέχειν αὐτῷ. Τούτῳ φασιν περὶ τῆς 5
 40 Ἀθηνᾶς τῆς τοῦ Φειδίου τοιοῦτόν τινα λόγον ἐρωτῆσαι·
 « Ἄρα γε ἡ τοῦ Διὸς Ἀθηνᾶ θεὸς ἐστι; » φήσαντος
 δὲ, « ναί », « αὕτη δὲ γε, εἶπεν, οὐκ ἐστὶ Διὸς,
 ἀλλὰ Φειδίου » συγχωρουμένου δὲ, « οὐκ ἄρα, εἶπε,
 θεὸς ἐστίν. » ἐφ' ᾧ καὶ εἰς Ἄρειον πάγον προσκλή-
 45 θέντα μὴ ἀρνησασθαι, φάσκειν δ' ὀρθῶς διεiléχθαι·
 μὴ γὰρ εἶναι αὐτὴν θεόν, ἀλλὰ θεάν· θεοὺς δὲ εἶναι
 τοὺς ἄρρενας. καὶ μέντοι τοὺς Ἀρεοπαγίτας εὐθέως
 αὐτὸν κηλεύσαι τῆς πόλεως ἐξελεῖν. ὅτε καὶ Θεό-
 δωρον τὸν ἐπὶ κλῆν θεὸν ἐπισκώπτοντα εἰπεῖν, « πό-
 60 θεν δὲ τοῦτ' ἤδει Στίλπων; ἢ ἀνασύρας αὐτῆς τὸν κῆ-
 πον θηέσαστο; » ἦν δ' ἀληθῶς οὗτος μὲν θρασυτάτος·

113. Stilpo Megarensis, ejus oppidi quod in Græcia est,
 audivit quosdam ex Euclidis familia : alii et ipsius Euclidis
 fuisse auditorem tradunt ; Thrasyarchi etiam Corinthii illius,
 qui Ichthyæ familiaris erat, ut ait Heraclides. In tantum
 vero et inventione argumentationum et philosophandi arte
 præcessit alios, ut parum abfuerit quin efficeret ut omnis
 Græcia in illum intenta Megaricam sectam sequeretur. De
 eo Philippus Megaricus ad verbum ita scripsit : « A Theo-
 phrasto enim Metrodorum theoreticum et Timagoram Ge-
 lorum avulsit ; ab Aristotele Cyrenaico Clitarchum et Si-
 miam ; porro a dialecticis, Pæonem quidem ab Aristide,
 Diphilum vero Bosporianum Euphanti et Myrmecem
 Exæneti qui ad se arguendum venerant, utrosque sui stu-
 diosos habuit. (114) Præter hos autem Phrasidemum Pe-
 ripateticum physicumque peritissimum ad se attraxit,
 Alcimumque omnium qui in Græcia tum florebant oratorum
 principem ; Cratetem insuper et alios plurimos cepit,
 phœnicemque Zenonem una cum illis abstulit. Erat
 præterea rerum civilium peritissimus. Præter uxorem
 quam duxerat, Nicaretē etiam pellice utebatur, ut Onetor
 ait ; filiamque parum pudicam genuit, quam duxit unus ex
 ejus discipulis, Simias Syracusanus. Hæc dum lascivius
 viveret, Stilponique a quodam renuntiatum esset eam ipsi
 probro esse, Non, inquit, ista majori mihi probro est quam
 ego illi ornamēto. (115) Magni eum faciebat, ut aiunt, et
 Ptolemæus Soter ; qui captis Megaris et pecuniam illi misit,
 et invitavit ut secum in Ægyptum veniret. Ille pecuniæ
 pauxillum accepit, sed in Ægyptum ire recusans migravit
 Æginam, donec ille abiisset. Demetrius quoque Antigoni-
 filius quum cepisset Megaram, domum illi servari et quæ
 direpta essent cuncta restitui curavit. Ubi quum ea quæ
 amiserit ut scripto sibi traderet moneret, nihil rerum suarum
 se perdidisse respondit : quippe doctrinam et eruditionem
 sibi ademisse neminem, reliquamque sibi esse et eloquen-
 tiam et disciplinam. (116) Atque illum erga homines be-
 neficentiæ admonuit tanta orationis vi, ut rex illius jam
 studiosus prorsus auditor fieret. Aiunt illum de Minerva
 Phidiæ in hunc modum argumentatum esse : Num, inquit,
 Minerva Jovis filia deus [θεός, quod Græcis est generis com-
 munitis] est? Quum vero annuisset ille, dixisse, At ista
 non Jovis, sed Phidiæ est. Concedente illo, Non ergo,
 inquit, ipsa deus. Quæ ex re quum ad Areopagum ac-
 cusatus fuisset, nihil infitiatum ferunt, imo recte se
 locutum asseruisse : non enim deum esse, sed deam : deos
 quippe mares esse. At vel sic tamen ab Areopagitis statim
 ex urbe discedere jussum. Quo etiam tempore Theodorum
 cognomento Deum joco dixisse, Unde hoc noverat Stilpo?
 num ipsius sublata veste hortum inspexerat? Erat iste pro-

Στίλπων δὲ κομψότατος. (117) Κράτης τοίνυν αὐτὸν ἐρωτήσαντος εἰ οἱ θεοὶ γαίρουσι τὰς προσκυνήσεις καὶ εὐχαῖς, φασὶν εἰπεῖν, « περὶ τούτων μὴ ἐρώτα, ἀνόητε, ἐν ὁδῷ, ἀλλὰ μόνον. » τὸ δ' αὐτὸ καὶ Βίωνα ἐρωτῶν θέντα εἰ θεοὶ εἰσιν εἰπεῖν·

Οὐκ ἀπ' ἐμοῦ σχεδᾶσεις ὄχλον, ταλαπείριε πρέσβυ;

Ἦν δ' ὁ Στίλπων καὶ ἀφελὴς καὶ ἀνεπίπλαστος πρὸς τοὺς τὸν ἰδιώτην εὐθετος. Κράτης γοῶν ποτε τοῦ κυνικοῦ πρὸς μὲν τὸ ἐρωτηθὲν οὐκ ἀποκρινάμενον, ἀποπαρδόντος δέ, « ἤθειν, ἔφη, ὡς πάντα μᾶλλον φθέγγῃ ἢ ἂν δεῖ. » (118) ἀλλὰ καὶ ἰσχυρά προτείναντος αὐτῷ ποτε καὶ ἐρώτημα, δεξιόμενον καταφαγεῖν τοῦ δέ, « ὦ Ἡράκλειε, εἰπόντος, ἀπολώλεκα τὴν ἰσχυρά. » « οὐ μόνον, ἔφη, ἀλλὰ καὶ τὸ ἐρώτημα, οὗ ἦν ἀρραβὼν ἡ ἰσχύς. » πάλιν δὲ ἰδὼν τὸν Κράτητα χειμῶνος σὺν κεκαυμένον, « ὦ Κράτης, εἶπε, δοκεῖς μοι χρεῖαν ἔχειν ἱματίου καινοῦ. » [ὅπερ ἦν νοῦ καὶ ἱματίου.] καὶ τὸν ἀχθεσθέντα παρωδήσαι εἰς αὐτὸν οὕτω·

Καὶ μὴν Στίλπων· εἰσεῖδον χαλέπ' ἄλγε' ἔχοντα ἐν Μεγάροις, ὅθι φασὶ Τυφώος ἔμμεναι εὐνάς. ἔνθα τ' ἐρίζεσκεν, πολλοὶ δ' ἄμφ' αὐτὸν ἐταῖροι· τὴν δ' ἄρετὴν παρὰ γράμματα διώκοντες κατέρτριβον.

(119) λέγεται δ' οὕτως· Ἀθήνησιν ἐπιστρέψαι τοὺς ἀνθρώπους, ὥς· ἀπὸ τῶν ἐργαστηρίων συνθεῖν ἵνα αὐτὸν θεάσαιντο. καὶ τινος εἰπόντος, « Στίλπων, θαυμάζουσί σε ὡς θηρίον », « οὐ μὲν οὖν, εἰπεῖν, ἀλλ' ὡς ἀνθρώπων ἀληθινόν. » Δεινὸς δ' ἄγαν ὢν ἐν τοῖς ἐριστικοῖς ἀνῆρει καὶ τὰ εἶδη· καὶ ἔλεγε τὸν λέγοντα ἀνθρώπον εἶναι μηδέν· οὕτε γὰρ τόνδε εἶναι οὕτε τόνδε· τί γὰρ μᾶλλον τόνδε ἢ τόνδε; οὐδ' ἄρα τόνδε. καὶ πάλιν· τὸ λάχανον οὐκ ἔστι τὸ δεικνύμενον· λάχανον μὲν γὰρ ἦν πρὸ μυρίων ἐτῶν· οὐκ ἄρα ἔστι τοῦτο λάχανον. φασὶ δ' αὐτὸν δμιλοῦντα Κράτητι μεταξὺ σπεῦσαι ἰγῆς πρίσθαι· τοῦ δ' ἐπισπωμένου καὶ φάσκοντος, « καταλείπεις τὸν λόγον; » « οὐκ ἔγωγε, ἔφη, ἀλλὰ τὸν μὲν λόγον ἔχω, σὲ δὲ καταλείπω· ὁ μὲν γὰρ λόγος περιμένει, τὸ δ' ὅσον πεπρασέται. » (120) Φέρονται δ' αὐτοῦ διάλογοι ἐννέα ψυχοί· Μόσχος, Ἀρίστιππος ἢ Καλλιᾶς, Πτολεμαῖος, Χαιρεκράτης, Μητροκλῆς, Ἀναξιμένης, Ἐπιγένης, πρὸς τὴν ἑαυτοῦ θυγατέρα, Ἀριστοτέλης. Τούτου φησὶν Ἡρακλείδης καὶ τὸν Ζήνωνα ἰκοῦσαι τὸν τῆς στοᾶς κτίστην. γηραιὸν δὲ τελευτῆσαι φησὶν Ἐρμιππος, οἶνον προσενεγκάμενον ὅπως θάπτον ἀποθάνοι. ἔστι δὲ καὶ εἰς τοῦτον ἡμῶν·

Τὸν Μεγαρέα Στίλωνα, γιγνώσκεις δ' ἴσως, γῆρας, ἔπειτα νόσος καθεῖλε, δύσμαχον ζυγόν· ἀλλ' οἶνον εὗρε τῆς κακῆς συνωρίδος φέρτερον ἡνίοχον· (χαυδὸν) πῶν γὰρ ἤλασεν.

προσεσκόφη δὲ ὑπὸ Σωφίλου τοῦ κομικοῦ ἐν δράματι Γάμου·

Στίλπωνός ἐστι βύσμαθ' ὁ Χάρινος λόγος.

fecto petulantissimus, at Stilpo festivissimus. (117) Nempe quum quævisset ex eo Crates an dii precibus et adorationibus gaudeant, Noli me, inquit, fatue, in via de hisce rogare, sed solum ac seorsum. Hoc ipsum et Bionem interrogatum, an sint dii, dixisse tradunt :

Tune, senex, turbam a nobis propellere curas?

Fuit Stilponi ingenium simplex neque ulla simulatione fucatum, atque imperitis quoque se accommodare nullo negotio poterat. Exempli gratia Cratete Cynico semel ad id quod fuerat interrogatus non respondente, sed crepitum ventris emittente, Sciebam, inquit, te omnia potius quam quæ deceret locuturum. (118) Idem caricam ei aliquando interrogatiunculamque proposuerat : eam vero hic statim comedit; et quum diceret illi Crates, Hercle, caricam perdidisti, Non solum, inquit, caricam, sed et interrogatiunculam, cujus arrhabo erat carica. Rursus quum vidisset hieme Cratetem frigore adustum, O Cratès, inquit, videris mihi indigere pallio novo (καινοῦ, id est καὶ νοῦ, « pallio et mente. »). Pupugit hoc istum, unde illum tali parodia ludit :

Atqui ego Stilponem Megaris mala multa ferentem vidi, ubi monstrosi esse ferunt habitacula Typhoei. Hic contendebat juvenum comitante caterva, virtutem absumens verbo tenuis assectando.

(119) Fertur Athenis hominum ita in se studia vertisse, ut ex officinis ad eum confluerent visendum. Ubi quum quidam diceret, Stupent te, Stilpo, ut belluam, Minime, inquit ille, sed velut hominem verum. Ceterum quum esset disputator acerrimus, species quoque tollebat, et hominem, qui secum disputabat, esse negabat : neque enim qui disputaret hunc esse vel hunc : qui enim hunc magis quam hunc? non igitur hunc. Rursusque, Olus quod ostenditur non est : olus enim ante mille annos fuit : non est igitur hoc olus. Fertur, quum Crateti colloqueretur, interloquendum festinasse ut pisces emeret. Quum eum ille retinere vellet ac diceret, Sermonem relinquis? Minime, inquit : sed sermonem habeo, at te derelinquo : sermo quippe manet, obsonium interea venum dabitur, nisi festinavero. (120) Ferunt ipsius dialogi novem satis frigidi, Moschus, Aristippus sive Callias, Ptolemaeus, Chæreocrates, Metrocles, Anaximenes, Epigenes, ad filiam suam, Aristoteles. Hujus auditorem fuisse Zenonem Stoicorum principem Heraclides refert. Senem vero obiisse Hermippus testis est, hausto prius vino, ut citius moreretur. Est autem in hunc Stilponem nostrum epigramma :

Megaris satum Stilpona, nosti forsitan, hausit canities et morbus, invictum jugum : præstantiorem at ille bigis pessimis repperit aurigam, merum! bibens vectus't bene.

Joco petitus est a Sophilo comico in comœdia quæ inscribitur Nuptiæ :

Charini vox Stilponi'st obturaculum.

ΚΕΦ. ΙΒ'.

CAP. XII.

ΚΡΙΤΩΝ.

CRITO.

121. Κρίτων Ἀθηναῖος· οὗτος μάλιστα φιλοστοργό-
 1 τата διετέθη πρὸς Σωκράτην, καὶ οὕτως ἐπεμελείτο
 αὐτοῦ, ὥστε μηδέποτε ἑλλείπειν τι τῶν πρὸς τὴν χρείαν.
 5 Καὶ οἱ παῖδες δὲ αὐτοῦ δīήκουσαν Σωκράτους, Κριτό-
 2 βουλος, Ἑρμογένης, Ἐπιγένης, Κτήσιππος. Ὁ δ' 3
 οὖν Κρίτων διαλόγους γέγραπεν ἐν ἐνὶ φερομένοις βι-
 βλίῳ ἑπτακαίδεκα, τοὺς ὑπογεγραμμένους, Ὅτι οὐκ
 10 ἐκ τοῦ μαθεῖν οἱ ἀγαθοί, περὶ τοῦ πλέον ἔχειν, τί τὸ
 ἐπιτήδειον ἢ Πολιτικός, περὶ τοῦ καλοῦ, περὶ τοῦ κα-
 χουργεῖν, περὶ εὐθυμοσύνης, περὶ τοῦ νόμου, περὶ
 τοῦ θείου, περὶ τεχνῶν, περὶ συνουσίας, περὶ σοφίας,
 Πρωταγόρας ἢ Πολιτικός, περὶ γραμμάτων, περὶ ποιη-
 15 τικῆς, [περὶ τοῦ καλοῦ], περὶ τοῦ μαθεῖν, περὶ τοῦ γνῶ-
 ναι ἢ περὶ ἐπιστήμης, τί τὸ ἐπίστασθαι.

121. Crito Atheniensis; hic unus omnium maxime eximio
 quodam amore Socratis affectus est, atque ejus ita curam
 egit, ut nunquam aliquid ex iis quæ sunt ad usum necessa-
 ria illi deesse pateretur. Ipsius liberi quoque Socratis au-
 ditores fuere, Critobulus, Hermogenes, Epigenes, Ctesip-
 pus. Crito dialogos decem et septem scripsit, qui uno
 continentur codice, ita inscriptos: Non ex disciplinis con-
 stare probitatem, de abunde habendo, quid idoneum sive
 Politicus, de honesto, de malefaciendo, de recto ordine
 rerum, de lege, de deo, de artibus, de congressu, de sa-
 pientia, Protagoras sive Politicus, de litteris, de poetica,
 [de honesto,] de disciplina, de cognoscendo aut de scientia,
 quid sit scire.

ΚΕΦ. ΙΓ'.

CAP. XIII.

ΣΙΜΩΝ.

SIMON.

122. Σίμων Ἀθηναῖος, σκυτοτόμος. οὗτος ἐργο-
 1 μένου Σωκράτους ἐπὶ τὸ ἐργαστήριον καὶ διαλεγόμενου 2
 τινά, ὃν ἐμνημόνευεν ὑποσημειώσεις ἐποιεῖτο· ὅθεν
 20 σκυτικούς αὐτοῦ τοὺς διαλόγους καλοῦσιν. εἰσὶ δὲ τρεῖς
 καὶ τριάκοντα ἐν ἐνὶ φερομένοις βιβλίῳ περὶ θεῶν, περὶ
 τοῦ ἀγαθοῦ, περὶ τοῦ καλοῦ, τί τὸ καλόν, περὶ δι-
 25 καίου πρῶτον, δεύτερον περὶ ἀρετῆς ὅτι οὐ διδακτόν.
 περὶ ἀνδρείας πρῶτον, δεύτερον, τρίτον περὶ νόμου,
 περὶ δημαγωγίας, περὶ τιμῆς, περὶ ποιήσεως, περὶ
 εὐπαθείας, περὶ ἔρωτος, περὶ φιλοσοφίας, περὶ ἐπι-
 30 στήμης, περὶ μουσικῆς, περὶ ποιήσεως, (123) τί τὸ κα-
 λόν, περὶ διδασκαλίας, περὶ τοῦ διαλέγεσθαι, περὶ κρί-
 σεως, περὶ τοῦ ὄντος, περὶ ἀριθμοῦ, περὶ ἐπιμελείας,
 10 περὶ τοῦ ἐργάζεσθαι, περὶ φιλοκερδοῦς, περὶ ἀλαζο-
 νείας, περὶ τοῦ καλοῦ· οἱ δὲ, περὶ τοῦ βουλευέσθαι,
 περὶ λόγου ἢ περὶ ἐπιτηδειότητος, περὶ κακουργίας. 3
 Οὗτος, φασί, πρῶτος διελέχθη τοὺς λόγους τοὺς Σω-
 15 κρατικούς. ἐπαγγειλαμένου δὲ Περικλέους θρῆναι
 αὐτὸν καὶ κελεύοντος ἀπιέναι πρὸς αὐτόν, οὐκ ἂν ἔφη 4
 τὴν παρρησίαν ἀποδοῦναι. Γέγονε δὲ καὶ ἄλλος Σίμων
 ῥητορικὰς τέχνας γεγραφώς· καὶ ἕτερος ἱατρός κατὰ
 Σέλευκον τὸν Νιχάνορα· καὶ τις ἀνδριαντοποιός.

122. Simon Atheniensis, sutor. Quoties ad ejus offici-
 1 nam perrexisset Socrates atque dissereret, omnia quæ me-
 2 minisse poterat, notabat. Unde ipsius dialogos Sutorios
 appellant. Sunt autem numero tres et triginta, qui uno li-
 bro comprehenduntur: de diis, de bono, de honesto, quid
 sit honestum, de justo libri duo, de virtute quod doceri
 non possit, de fortitudine libri tres, de lege, de populari
 assentatione, de honore, de poesi, de bona valetudine, de
 amore, de philosophia, de scientia, de musica, de poesi,
 (123) quid sit pulchrum, de disciplina, de disserendo, de
 judicio, de eo quod est, de numero, de diligentia, de ope-
 10 rando, de avaro, de jactantia, de honesto: alii volunt, de
 consulendo, de ratione sive de idoneo, de maleficientia.
 Fertur hic primus omnium Socraticos sermones disseruisse.
 Quum autem Pericles polliceretur, si ad se veniret, cuncta
 illi necessaria exhibiturum, Libertatem, inquit, non vendo.
 Fuit et alius Simon, qui scripsit artes rhetoricas: alius item
 medicus, Seleuci Nicanoris æqualis: atque alius quidam
 sculptor.

ΚΕΦ. ΙΔ'.

ΓΛΑΥΚΩΝ.

124. Γλαύκων Ἀθηναῖος· καὶ τούτου φέρονται ἐν ἐνὶ βιβλίῳ διάλογοι ἑνέα· Φειδύλος, Εὐριπίδης, Ἀμύντιχος, Εὐθίας, Λυσισθένης, Ἀριστοφάνης, Κέφαλος. 6 Ἀναξίφημος, Μενέξενος, φέρονται καὶ ἄλλοι δύο καὶ τριάκοντα, οἱ νοθεύονται.

ΚΕΦ. ΙΕ'.

ΣΙΜΙΑΣ.

Σιμίας Θεβαῖος· καὶ τούτου φέρονται ἐν ἐνὶ βιβλίῳ 10 διαλόγοι τρεῖς καὶ εἴκοσι· περὶ σοφίας, περὶ λογισμοῦ, περὶ μουσικῆς, περὶ ἐπῶν, περὶ ἀνδρείας, περὶ φιλοσοφίας, περὶ ἀληθείας, περὶ γραμμάτων, περὶ διδασκαλίας, περὶ τέχνης, περὶ τοῦ ἐπιστατεῖν, περὶ πρέποντος, περὶ αἵρετοῦ καὶ φευκτοῦ, περὶ φίλου, περὶ τοῦ εἰδέναι, περὶ ψυχῆς, περὶ τοῦ εὖ ζῆν, περὶ δυνατοῦ, 15 περὶ χρημάτων, περὶ ζωῆς, τί τὸ καλόν, περὶ ἐπιμελείας, περὶ ἔρωτος.

ΚΕΦ. ΙΖ'.

ΚΕΒΗΣ.

125. Κέβης δὲ Θεβαῖος· καὶ τούτου φέρονται διάλογοι τρεῖς· Πίναξ, Ἐβδόμη, Φρύνιχος.

ΚΕΦ. ΙΖ'.

ΜΕΝΕΔΗΜΟΣ.

[Μενέδημος] Οὗτος τῶν ἀπὸ Φαίδωνος, Κλεισθένους 1 τοῦ τῶν Θεοπροπιδῶν καλουμένων υἱός, ἀνδρὸς εὐγενοῦς μὲν, ἀρχιτέκτονος δὲ καὶ πένητος· οἱ δὲ καὶ σκηνογράφον αὐτὸν εἶναι φασὶ καὶ μαθεῖν ἑκάτερα τὸν Μενέδημον. 25 ὅθεν γράψαντός αὐτοῦ ψήφισμά τι καθήψατό τις Ἀλεξίνειος, εἰπὼν ὅς οὔτε σκηνὴν οὔτε ψήφισμα προσήκει τῷ σοφῷ γράφειν. Περφθείς δὲ φρουρός δὲ Μενέδημος ὑπὸ τῶν Ἐρετριέων εἰς Μέγαρον ἀνήλθεν εἰς Ἀκαδημίαν πρὸς Πλάτωνα, καὶ θηραθεὶς 30 κατέλιπε τὴν στρατείαν. (126) Ἀσκληπιάδου δὲ τοῦ Φλιασίου περισπάσαντος αὐτὸν ἐγένετο ἐν Μεγάροις παρὰ Σίλπωνα, οὗ περ ἀμφοτέρω διήκουσαν· κἀντεῦθεν πλεύσαντες εἰς Ἥλιν Ἀγχιπύλῳ καὶ Μόσχῳ τοῖς ἀπὸ Φαίδωνος παρέβαλον. καὶ μέχρι μὲν τούτων, ὡς 35 προεῖρηται ἐν τῷ περὶ Φαίδωνος, Ἥλιακοὶ προσηγορεύοντο· Ἐρετρικοὶ δ' ἐκλήθησαν ἀπὸ τῆς πατρίδος τοῦ περὶ οὗ δὲ λόγος. Φαίνεται δὲ ὁ Μενέδημος σεμνὸς ἱκανῶς γενέσθαι· ὅθεν αὐτὸν Κράτης παρωδῶν φησι·

CAP. XIV.

GLAUCON.

124. Glaucon Atheniensis; hujus quoque feruntur uno libro comprehensi dialogi novem: Phidylus, Euripides, Amyntichus, Euthias, Lysithides, Aristophanes, Cephalus, Anaxiphemus, Menexenus. Feruntur et alii triginta duo, sed qui supposititii habentur.

CAP. XV.

SIMIAS.

Simias Thebanus fuit. Et hujus feruntur dialogi viginti tres, uno volumine: de sapientia, de ratiocinatione, de musica, de versibus, de fortitudine, de philosophia, de veritate, de litteris, de doctrina, de arte, de regimine, de decoro, quid eligendum quidve fugiendum sit, de amico, de scientia, de anima, de bene vivendo, de possibili, de pecuniis, de vita, quid sit honestum, de diligentia, de amore.

CAP. XVI.

CEBES.

125. Cebes, et ipse Thebanus: hujus quoque feruntur dialogi tres: Tabula, Septima, Phrynichus.

CAP. XVII.

MENEDEMUS.

Menedemus, e numero illorum qui a Phædone profecti sunt, Clisthenis ex familia Theopropidarum filius fuit, viri sane nobilis, sed architecti et pauperis. Alii tabernas pinxisse referunt, et utrumque didicisse Menedemum. Quocirca quum decretum quoddam tulisset, reprehensus est a quodam de schola Alexini, qui negabat oportere sapientem tabernam pingere (γράφειν) aut plebiscitum. Missus ab Eretriensibus in præsidium Megara, itabat ad Platonem in Academiam, a quo captus a militia destitit. (126) Ceterum Asclepiade Phliasio ad se illum pertrahente Megaris apud Stilponem egit, ejusque ambo auditores fuere. Inde navigantes Elidem Anchipylo et Moscho Phædonis discipulis congressi sunt. Illi tum adhuc, ut supra quum de Phædone loqueremur dictum est, Eliaci appellabantur: postea vero ab ejus patria de quo nunc sermo est, Eretrici vocati sunt. Videtur autem Menedemus insigni gravitate fuisse; unde eum Crates parodia ridens ait:

Φιλιάσιόν τ' Ἀσκληπιάδην καὶ ταῦρον Ἐρετρήν.

ὁ δὲ Τίμων οὕτω·

Ἄγρον ἀναστήσας ὀφρωμένους ἀφροσβόμβας.

(127) οὕτω δ' ἦν σεμνὸς ὡς Εὐρύλοχον τὸν Κασαν-
 5 δρέα μετὰ Κλεϊππίδου Κυζικηνοῦ μειρακίου κληθέντα
 ὑπ' Ἀντιγόνου ἀντειπεῖν· φοβεῖσθαι γὰρ μὴ Μενέδη-
 μος αἰσθοίτο. ἦν γὰρ καὶ ἐπικόπτης καὶ παρρησι-
 αστής. μειρακίου γοῦν καταθρασυνομένου εἶπε μὲν
 οὐδέν· λαθὼν δὲ κάρρος διέγραψεν εἰς τοῦδαρος περαι-
 10 νομένου σχῆμα· ἕως ὁρῶντων πάντων συνὲν τὸ μειρά-
 κιον τὴν ὕβριν ἀπηλλάγη. Ἱεροκλέους δὲ τοῦ ἐπὶ τοῦ
 Πειραιῶς συνανακάμπτοντος αὐτῷ ἐν Ἀμφιάρου καὶ
 πολλὰ λέγοντος περὶ τῆς ἀλώσεως τῆς Ἐρετρίας, ἄλλο
 μὲν οὐδὲν εἶπεν, ἠρώτησε δὲ εἰς τί αὐτὸν Ἀντίγονος
 15 περαίνει. (128) πρὸς δὲ τὸν θρασυνομένον μοιχόν,
 « ἄγνοεῖς, ἔφη, ὅτι οὐ μόνον κράμβη χυλὸν ἔχει
 χρηστόν, ἀλλὰ καὶ ῥαφανίς; » πρὸς δὲ τὸν νεώτερον
 κεκραγότα, « σκέψαι, ἔφη, μή τι ὀπισθεν ἔχων λέ-
 ληθας. » Ἀντιγόνου δὲ συμβουλευομένου εἰ ἐπὶ κῶμον
 20 ἀφίκοιτο, σιωπήσας τᾶλλα μόνον ἐκέλευσεν ἀπαγγέ-
 λαι ὅτι βασιλέως υἱὸς ἐστὶ. πρὸς δὲ τὸν ἀναίσθητον
 ἀναφέροντά τι αὐτῷ εἰκαίως, ἠρώτησεν· εἰ ἄγρον ἔχοι·
 φήσαντος δὲ καὶ πάμπλειστα κτήματα, « πορεῦού
 τοῖνυν, ἔφη, κἀκείνων ἐπιμελοῦ, μὴ συμβῇ σοι καὶ
 25 ταῦτα καταφθεῖραι καὶ κομψὸν ἰδιώτην ἀποβαλεῖν. »
 πρὸς δὲ τὸν πυθόμενον εἰ γήμαι ὁ σπουδαῖος, ἔφη,
 « πότερον ἐγὼ σοι σπουδαῖος δοκῶ ἢ οὐ; » φήσαν-
 τος δ' εἶναι, « ἐγὼ τοῖνυν, εἶπε, γεγάμηκα. » (129)
 πρὸς δὲ τὸν εἰπόντα πολλὰ τὰ ἀγαθὰ ἐπύθετο πόσα
 30 τὸν ἀριθμὸν καὶ εἰ νομίζοι πλείω τῶν ἑκατόν. μὴ
 δυνάμενος δὲ τῶν καλούντων ἐπὶ δεῖπνόν τινας περιε-
 λεῖν τὴν πολυτέλειαν, κληθεὶς ποτε οὐδὲν μὲν εἶπε·
 σιωπῶν δ' αὐτὸν ἐνουθέτησε μόνας ἐλαίας προσενεχά-
 35 μενος. Διὰ δὲ ὅν τὸ παρρησιαστικὸν τοῦτο μικροῦ καὶ
 ἐκινδύνευσεν ἐν Κύπρῳ παρὰ Νικοκρέοντι σὺν Ἀσκλη-
 πιάδῃ τῷ φίλῳ. τοῦ γὰρ τοι βασιλέως ἐπιμήνιον ἑορτὴν
 τελούντος καὶ καλέσαντος καὶ τούτους ὡς περ τοὺς ἄλλους
 φιλοσόφους, τὸν Μενέδημον εἶπεῖν ὡς εἰ καλὸν ἦν ἢ τῶν
 τοιούτων ἀνδρῶν συναγωγὴ, καθ' ἑκάστην ἡμέραν ἔδει
 40 γίνεσθαι τὴν ἑορτὴν· εἰ δ' οὐ, περιττῶς καὶ νῦν. (130)
 πρὸς δὲ τοῦτο ἀπαντήσαντος τοῦ τυράννου καὶ εἰπόντος
 ὡς ταύτην τὴν ἡμέραν ἔχοι σχολάζουσιν πρὸς τὸ δια-
 κούειν φιλοσόφους, ἔτι καὶ μᾶλλον αὐστηρότερον ἐνέ-
 45 χειτο, δεικνὺς ἐπὶ τῆς θυσίας ὡς χρὴ πάντα καιρὸν
 φιλοσόφων ἀκούειν· ὥς τ' εἰ μή τις αὐλητῆς αὐτοὺς
 διεπέμψατο, καὶ ἀπώλonto. ὅθεν χειμαζομένων ἐν
 τῷ πλοίῳ τὸν Ἀσκληπιάδην φασὶν εἶπειν ὡς ἡ μὲν τοῦ
 αὐλοῦ τοῦ εὐμουσίου σέσωκεν αὐτούς, ἡ δὲ τοῦ Μενεδή-
 50 μου παρρησία ἀπολώλεκεν. Ἦν δέ, φασί, καὶ ἐκκλί-
 της καὶ τὰ τῆς σχολῆς ἀδιάφορος. οὔτε τάξιν γοῦν τινὰ
 ἦν παρ' αὐτῷ βλέπειν οὔτε βάρβαρον κύκλῳ διέκειτο, ἀλλ'
 οὐδ' ἂν ἕκαστος ἔτυχε περιπατῶν ἢ καθήμενος ἤκουε,
 καὶ αὐτοῦ τοῦτον τὸν τρόπον διακειμένου. (131) Ἀγώ-

Philasiumque Asclepiadem taurumque Erethrensem.

Timon autem sic :

Fastoso vultu nugas exorsus inanes.

(127) Erat autem ea severitate, ut Eurylochus Casandreus
 ab Antigono ad cenam vocatus cum Cleippide Cyziceno
 adolescente recusaverit : metuere enim ne id Menedemus
 resciret. Erat enim acer in reprehendendo ac liberi oris.
 Exempli gratia, adolescentulo quodam petulantius loquente,
 siluit, sed arrepta festuca in pavimento muliebria patien-
 tis figuram descripsit, dum interim spectantibus omnibus
 adolescens insigni contumelia notari se intelligens abscessit.
 Hierocles, praefectus Piraeo, dum una in templo Amphiarai
 deambularent, multa de capta Eretria disserebat : tum ille
 aliud nihil, nisi quaesivit, cur enim Antigonus praedicaret.
 (128) Audacter exsultanti adultero, Ignoras, inquit,
 non modo brassicae succum inesse jucundum, sed et
 raphano? Clamanti adolescentulo et vociferanti, Vide,
 inquit, ne quid retro, dum nescis, habeas. Consultanti
 Antigono an comessatum iret, hoc illi solum renuntiari
 jussit, eum esse regis filium. Stupidum quendam nescio
 quid nihil ad rem dicentem interrogavit an villam habe-
 ret; et quum ille multa se habere praedia dixisset, Abi
 igitur, inquit, atque ea cura, ne accidat ut et agri cor-
 rumpantur et homo scitus futurus modo a philosophia
 studio absteineat. Sciscitanti cuidam an uxor esset du-
 cenda sapienti, Num ego, inquit, tibi sapiens videor an non?
 et quum annuisset ille, At ego, ait, duxi. (129) Dicente quo-
 dam multa esse bona, rogat quot numero, et an putet
 plura esse quam centum. Quum unius illorum a quibus ad
 cenam vocari solebat, nimios sumptus coercere non posset,
 vocatus aliquando nihil questus est, sed tacitus admonuit,
 quum nihil nisi oleas comederet. Hujus denique libertatis
 causa parum abfuit quin in Cypro apud Nicocreontem per-
 riclitaretur cum Asclepiade amico. Nam quum eos rex ad
 menstruam celebritatem invitasset sicut et philosophos ce-
 teros, Menedemum dixisse ferunt, Si quidem honesta est
 hujusmodi virorum congregatio, quotidie sunt festa ea cele-
 branda; si non, nunc quoque supervacanea. (130) Ad haec
 tyrannus quum ita respondisset, ut diceret se hanc diem
 habere otiosam ad philosophorum disputationes audien-
 das, ille severius adhuc in sententia perstitit, ostendens in
 ipso convivio nunquam non philosophos audiendos. Quid
 plura? nisi tibicen cantu diremisset litem illorum, forsitan
 periissent. Unde quum in navi jactarentur fluctibus,
 Asclepiadem dixisse ferunt, tibicinis peritam modulationem
 sese servasse, Menedemi vero confidentiam perdidisse. Erat
 autem, ut fertur, deflectens a more parumque satagens re-
 rum quae ad scholam pertinerent : neque ullum apud
 illum, ut fieri solet, ordinem vidisses; neque subsellia
 erant per gyrum disposita, sed quo quisque loco forte
 deambulabat aut stabat, ibi audiebat, atque idem ipse
 6 aciebat. (131) Idem tamen alias erat, ut narrant,

νιάτης μέντοι, φασίν, ἦν ἄλλως καὶ φιλόδοξος· ὥστε
 τὸ πρότερον τέκτονι συνοικοδομοῦντες αὐτὸς τε καὶ ὁ
 Ἀσκληπιάδης, ὁ μὲν Ἀσκληπιάδης ἐφαίνετο γυμνὸς ἐπὶ
 τοῦ τέγους τὸν πλὴν παραφύρον, ὁ δὲ εἶτιν' ἴδοι ἐργό-
 5 μενον, παρεκρύπτετο. Ἐπεὶ δ' ἤφατο τῆς πολιτείας, οὐ-
 τως ἦν ἀγωνιάτης ὥστε καὶ τὸν λιθωντὸν τιθεὶς διή-
 μαρτε τοῦ θυμιατηρίου. καὶ ποτε Κράτης περισταμέ-
 νου αὐτὸν καὶ καθαπτομένου εἰς τὸ ὅτι πολιτεύεται, ἐκέ-
 λευσέ τισιν εἰς τὸ δεσμωτήριον αὐτὸν ἐμβάλειν· τὸν δὲ
 10 μὴδὲν ἤττον τηρεῖν παρίοντα καὶ ὑπεκρύπτοντα Ἀγα-
 μεμνονεῖον τε καὶ Ἡγησιπολιν ἀπακαλεῖν. (132) Ἦν
 δὲ πῶς ἡρέμα καὶ δεισιδαίμονέστερος. σὺν γοῦν Ἀσκλη-
 πιάδῃ κατ' ἄνοιαν ἐν πανδοκείῳ ποτὲ χρεάτων βριπτου-
 μένων φαγών, ἐπειδὴ μάθοι, ἐναυτία τε καὶ ὠχρία·
 15 ὥς Ἀσκληπιάδης ἐπετίμησεν αὐτῷ ὡς οὐδὲν [εἰπόν]
 ἠνώχλησεν αὐτὸν τὰ χρέα, ἀλλ' ἡ περὶ τούτων ὑπόνοια.
 τὰ δ' ἄλλα μεγάλῳ φυχος ἀνὴρ ἦν καὶ ἐλευθέριος. Κατὰ
 20 τὴν ἑξὶν τὴν σωματικὴν ἤδη καὶ πρεσβύτης ὑπάρ-
 χων οὐδὲν ἤττον ἀθλητοῦ στερρὸς τε καὶ ἐπικεκαυμένος·
 τὸ εἶδος, πίων τε καὶ τετριμμένος· τὸ δὲ μέγεθος σύμ-
 μετρος, ὡς δῆλον ἐκ τοῦ εἰκονίου τοῦ ἐν Ἐρετρίᾳ ἐν τῷ
 ἀρχαίῳ σταδίῳ. ἔστι γάρ, ὡς ἐπίτηδες, παράγυμνον,
 τὰ πλεῖστα μέρη φαίνον τοῦ σώματος. (133) Ἦν δὲ
 φιλοπόδοτος καὶ διὰ τὸ νοσῶδες τῆς Ἐρετρίας
 κελίῳ συνάγων συμπόσια· ἐν οἷς καὶ ποιητῶν καὶ μου-
 σικῶν. ἡσπάζετο δὲ καὶ Ἀρατον καὶ Λυκοφρονά τὸν
 τῆς τραγωδίας ποιητὴν καὶ τὸν Ῥόδιον Ἀνταγόραν·
 30 μάλιστα δὲ πάντων Ὀμήρῳ προεῖχεν· εἶτα καὶ τοῖς
 μελικοῖς· ἔπειτα Σοφοκλεῖ, καὶ δὴ καὶ Ἀχαιοῖ, ὧπερ
 καὶ τὸ δευτερεῖον ἐν τοῖς Σατύροις, Αἰσχύλῳ δὲ τὸ
 πρωτεῖον ἀπεδίδου. ὅθεν καὶ πρὸς τοὺς ἀντιπολιτευο-
 μένους ταῦτα, φασί, προεφέρετο·

Ἥλίσκει· ἄρα καὶ πρὸς ἀσθενῶν τὰ χύς,
 καὶ πρὸς χελώνης ἀέτος βραχεὶ χρόνῳ.

35 (134) ταῦτα δ' ἐστὶν Ἀχαιοῦ ἐκ τῆς σατυρικῆς Ὀμφά-
 λης· ὥστε πταίουσιν οἱ λέγοντες μὴδὲν αὐτὸν ἀνεγνω-
 κέναι πλὴν τῆς Μηδείας τῆς Εὐριπίδου, ἣν ἔνιοι Νεό-
 φρονος εἶναι τοῦ Σικωνίου φασί. Τῶν δὲ διδασκάλων
 40 τῶν περὶ Πλάτωνα καὶ Ξενοκράτην, ἔτι τε Παραβιά-
 την τὸν Κυρηναῖον καταφρονεῖ· Στίλπωνα δ' ἐτεθαυ-
 μάκει· καὶ ποτε ἐρωτηθεὶς περὶ αὐτοῦ ἄλλο μὲν οὐδὲν
 εἶπε πλὴν ὅτι ἐλευθέριος. Ἦν δὲ καὶ δυσκατανόητος·
 ὁ Μενέδημος καὶ ἐν τῷ συνθέσθαι δυσαναγνώστους·
 45 ἐστρέφετό τε πρὸς πάντα καὶ εὐρεσιλόγει· ἐριστικώτα-
 τός τε, καθά φησιν Ἀντισθένης ἐν διαδοχαῖς, ἦν. καὶ
 δὴ καὶ τότε ἐρωτᾶν εἰώθει· « τὸ ἕτερον τοῦ ἑτέρου
 ἕτερόν ἐστι; » « ναί. » « ἕτερον δὲ ἐστὶ τὸ ὠφελεῖν τοῦ
 ἀγαθοῦ; » « ναί. » « οὐκ ἄρα τὸ ὠφελεῖν ἀγαθόν ἐστιν. »
 50 (135) ἀνῆρει δέ, φασί, καὶ τὰ ἀποφατικά τῶν ἀξιωμα-
 τῶν, καταφατικά τιθεῖς· καὶ τούτων τὰ ἀπλά προσδέ-
 χόμενος τὰ οὐκ ἀπλά ἀνῆρει, λέγω δὲ συνημμένα καὶ
 συμπεπλεγμένα. φησὶ δ' Ἡρακλείδης ἐν μὲν τοῖς
 δόγμασι Πλατωνικὸν εἶναι αὐτὸν, διαπαίττειν δὲ τὰ διὰ

DIODENES.

anxius et de fama sollicitus : adeo ut quum prius ædium fa-
 bro suam ipse atque Asclepiades navaret operam, et Ascle-
 piades super tecta lutum ferre cerneretur nudus, ipse si
 quem aspiceret prætereuntem, sese occultaret. Postea
 vero quam ad rempublicam accessit, ita erat anxius ut
 quum aliquando tura poneret, extra turibulum miserit.
 Et quum ei aliquando Crates convicium faceret et quod ad
 rempublicam accessisset increparet, cum in carcerem con-
 jici jussit : at ille nihilo minus observabat prætereuntem et
 e fenestra prospectans Agamemnonis æmulum et Hegesipolim
 (civium dominum) appellabat. (132) Erat idem paulo
 8 religiosior ac promior in superstitionem. Comederat ali-
 quando cum Asclepiade in caupona carnes projectas im-
 prudens : id quum animadvertisset, nausea palloreque
 turbabatur, donec illum Asclepiades objurgans non car-
 nes diceret ejusce mutationis causam esse, sed præsump-
 ptam de illis fatuam opinionem. Alias magnanimus fuit
 vir et plane liberalis. Corporis in eo jam sene habitus et
 status durabat qui erat in juvene : athletæ instar firmus,
 valdus atque adusta facie, obesus item et exercitus fuit,
 mediocrisque proceritatis, ut ex ea constat imagine quæ
 Eretriæ in veteri stadio cernitur. Est enim veluti ex in-
 dustria ita sculpta ut pæne nuda plurimas partes corporis
 aperte monstret. (133) Amabat præterea hospites apud se
 accipere : et quia parum salubris erat Eretria, convivia
 sæpe cogebat, inter quæ et poetarum et musicorum. Ama-
 bat Aratum et Lycophronem tragicum poetam, Antago-
 ramque Rhodium, sed maxime omnium studebat Homero :
 deinde etiam lyricis : deinceps Sophocli, atque etiam Achæo,
 cui in Satyris secundum locum, Æschylo autem primum
 dabat. Unde et adversus eos qui contra eum in republica
 sentirent, illa dicere solebat :

Deprenditur etiam a tardo interdum velox,
 et ab testudine aquila haud multo tempore.

(134) Hæc autem Achæi sunt ex Omphale satyrica. Fal-
 luntur igitur qui illum nihil præter Euripidis Medeam le-
 gisse dicunt, quam nonnulli Neophronis Sicyonii esse con-
 tendunt. Magistros Platonem et Xenocratem prætereaque
 Paræbatem Cyrenæum aspernabatur : Stilponem solum ad-
 mirabatur. De quo quum aliquando interrogaretur, nihil
 aliud dixit nisi, Liberalis est. Erat Menedemo ingenium var-
 ium et callidum, atque in concinnandis argumentationibus
 22 tam versutus, ut eum vix quisquam posset arguere. In omnes
 partes se dabat, et in captionibus excogitandis excellebat.
 Acerrimus idem in contentionibus erat, ut in Successionibus
 tradit Antisthenes ; atque inter alia hujusmodi rogationibus
 compellare solebat : Num aliud ab alio differt? Ita sanc.
 Aliud est autem prodesse quam bonum? Concedebatur. Non
 igitur prodesse bonum est. (135) Tollebat, ut ferunt, axio-
 mata negativa, affirmativa vero ponebat. Simplicia ex iis
 maxime probans, quæ simplicia non essent tellebat, ea dico
 quæ connexa et complexa appellantur. Scribit Heraclides
 decretis quidem eum fuisse Platonicum, dialectica autem

λεκτικά· ὥστε Ἀλεξίνου ποτὲ ἐρωτήσαντος εἰ πέπαυται τὸν πατέρα τύπτων, « ἀλλ' οὐτ' ἔτυπτον, φάναι, οὔτε πέπαυμαι. » πάλιν τ' ἐκείνου λέγοντος ὡς ἐχρῆν εἰπόντα ναί· ἡ οὐ λῦσαι τὴν ἀμφιβολίαν, « γελῶν, εἶπε, τοῖς ὑμετέροις νόμοις ἀκολουθεῖν, ἐξὸν ἐν πύλαις ἀντιθῆναι. » Βιώνος τε ἐπιμελῶς κατατρέχοντος τῶν μάντειων, νεκροῦς αὐτὸν ἐπισφάττειν ἔλεγε. (136) καὶ ποτὲ τινος ἀκούσας ὡς μέγιστον ἀγαθὸν εἶη τὸ πάντων ἐπιτυγχάνειν ὧν τις ἐπιθυμεῖ, εἶπε, « πολλὸ δὲ μείζον τὸ ἐπιθυμεῖν ὧν δεῖ. » φησὶ δ' Ἀντίγονος ὁ Καρύστιος γράψαι αὐτὸν μὴδὲν μὴδὲ συντάξαι, ὥστε μὴδ' ἐπὶ δόγματός τινος στηρίζειν. ἐν δὲ ταῖς ζητήσεσι, φησίν, ὧδε μάχιμος ἦν ὥστ' ὑπόπια φέρων ὑπῆει. ὅμως δ' οὖν τοιοῦτος ἐν τοῖς λόγοις ὑπάρχων ἐν τοῖς ἔργοις πράοτατος ἦν. Ἀλεξίνον γοῦν πολλὰ καταπαίζων καὶ σκληρῶς ἐπισκώπτων, ὅμως αὐτὸν εὖ ἐποίησε, τὴν γυναῖκα παραπέμφας ἐκ Δελφῶν ἕως Χαλκίδος, εὐλαβουμένην τὰς κλωπέας τε καὶ τὰς καθ' ὁδὸν ληστείας. (137) Φίλδην τε ἦν μάλιστα, ὡς δῆλον ἐκ τῆς πρὸς Ἀσκληπιάδην συμποσίας, οὐδὲν τι διαφερόσης τῆς Πυλάδου φιλοστοργίας. ἀλλὰ πρεσβύτερος Ἀσκληπιάδης, ὡς λέγεσθαι ποιητὴν μὲν αὐτὸν εἶναι, ὑποκριτὴν δὲ Μενέδημον. καὶ ποτὲ φασιν Ἀρχιπόλιδος τρισχιλίας αὐτοῖς διαγράψαντος στηριζομένους περὶ τοῦ τίς δεύτερος ἄρῃ, μὴδέτερον λαβεῖν. Λέγεται δὲ καὶ γυναῖκας ἀγαγεῖσθαι αὐτούς· ὧν τὴν μὲν θυγατέρα Ἀσκληπιάδην, τὴν δὲ μητέρα Μενέδημον. χλπεῖδὴ τελευτῆσαι τῇ Ἀσκληπιάδῃ τὸ γυναιον, λαβεῖν τὸ τοῦ Μενέδημου· ἐκείνῳ τε, ἐπειδὴ προὔστη τῆς πολιτείας, πλουσίαν γῆμαι· οὐδὲν μέντοι ἤττον μῖσος οὐσίας ἐπιτρέψαι τὸν Μενέδημον τὴν διοίκησιν τῇ προτέρᾳ γυναίκῃ. (138) ὁ μὲντοι Ἀσκληπιάδης προκατέστρεψεν ἐν Ἐρετρίᾳ γηραιὸς ἦδη, συζήσας τῇ Μενεδήμῳ σφόδρα εὐτελῶς ἀπὸ μεγάλων· ὅτε καὶ μετὰ χρόνον ἐλθόντος ἐπὶ κῶμον ἐρωμένου τοῦ Ἀσκληπιάδου καὶ τῶν νεανίσκων ἀποκλειόντων αὐτόν, ὁ Μενέδημος ἐκέλευσεν εἰσδέξασθαι, εἰπὼν ὅτι Ἀσκληπιάδης αὐτῷ καὶ κατὰ γῆς ὧν τὰς θύρας ἀνοίγει. ἦσαν δ' οἱ σωματοποιήσαντες αὐτοὺς Ἰππόνικος τε ὁ Μακεδὼν καὶ Ἀγῆτωρ ὁ Λαμίας· ὁ μὲν ἑκατέρῳ δούς τριάκοντα μνᾶς, ὁ δ' Ἰππόνικος Μενεδήμῳ εἰς ἔκδοσιν τῶν θυγατέρων δις χιλίας δραχμάς. ἦσαν δὲ τρεῖς, καθά φησιν Ἡρακλείδης, ἐξ Ὠρωπίας αὐτῷ γυναικὸς γεγεννημέναι. (139) Τὰ δὲ συμποσία τοῦτον ἐποιεῖτο τὸν τρόπον· προηρίστα μετὰ δουσὶν ἡ τριῶν ἕως βραδέως ἦν τῆς ἡμέρας· ἐπειτὰ τις ἐκάλει τοὺς παραγενομένους καὶ αὐτοὺς ἤδη δεδειπνηκότας· ὥστ' εἴ τις ἔλθοι θάττον, ἀνακάλπτων ἐπυνθάνετο τῶν ἐξιόντων τί εἶη παρακείμενον καὶ πῶς ἔχοι τὸ τοῦ χρόνου· εἰ μὲν οὖν λαχάνιον ἢ ταρίχιον, ἀνεχόρου· εἰ δὲ κρεάδιον, εἰσέεσαν. ἦν δὲ τοῦ μὲν θέρους ψιάθος ἐπὶ τῶν κλινῶν, τοῦ δὲ χειμῶνος κώδιον· προσκεράλαιον αὐτῷ φέρειν ἔδει. τὸ τε περιαγόμενον ποτήριον οὐ μείζον ἦν κοτυλιάου· τράγημα θέρμος ἢ κύαμος, ἔστι δ' ὅτε καὶ τῶν ὀρίων ἄπιος ἢ ροῖα ἢ ὠχροί

eum fuisse aspernatum. Itaque sciscitanti Alexino an patrem caedere desiisset, Neque cecidi, dixisse, neque desii. Addente illo oportere affirmando aut negando ambiguitatem solvi, Ridiculum, inquit, est vestris legibus obtemperare, quum liceat in limine obniti. Quum Bion vates studiosae ac diligenter insectaretur, mortuos illum jugulare dixit. (136) Alio rursus dicente maximum esse bonum omnibus quae quisque cupiat frui, Multo, inquit, majus est ea solum quae oporteat cupere. Refert Antigonos Carystius eum nihil scripsisse neque composuisse, ita ne dogma quidem ullum firmiter tenuisse. Porro in quaestionibus, inquit, ita pugnax erat, ut cum sugillationibus in facie abiret. Verum enim vero quum in verbis esset talis, factis tamen erat placidissimus. Ergo quum Alexino plurimum illuderet et objurgaret graviter, fovit tamen illum beneficiis. Nam ipsius conjugem ex Delphis Chalcidem usque deduxit, itineris furta latrociniaque metuentem. (137) Amicitias pie sancteque tuebatur, ut ex ea quae illi cum Asclepiade fuit conjunctione constat, quae profecta adeo insignis erat, ut nihil differret a Pyladis in Oresten amore. Verum major natus erat Asclepiades, ita ut poeta ipse, Menedemus vero histrio diceretur. Fertur Archipolis tria millia illis perscripsisse, et quum orta esset amica contentio uter secundo loco acciperet, neutrum accepisse. Uxores quoque ambos duxisse fama est, Menedemum matrem, Asclepiadem filiam, et quum defuncta esset uxor Asclepiadis, Menedemi cepisse conjugem: hunc postquam reipublicae praesae cepisset, aliam duxisse nobilem et locupletem: nihilominus, quoniam communis eis erat domus, rei familiaris administrationem priori uxori permisisse. (138) Igitur Asclepiades ante illum vita excessit Eretriae, jam longaevis, quum magnis in opibus frugaliter admodum vixisset cum Menedemo. Fertur post aliquantum temporis quum Asclepiadis amasius ad convivium venisset, arcerentque illum januis adolescentes, Menedemum jussisse introduci ac dixisse Asclepiadem etiam sepultum ei januas aperire. Erant autem qui sumptus ipsis suppeditabant, Hipponicus Macedo et Agefor Lamieus. Ex his alter utrique triginta minas largitus: Hipponicus vero Menedemo duo millia drachmarum in filiarum dotem, quas, ut ait Heraclides, tres ex Oropia uxore susceperat. (139) Porro convivia in hunc modum faciebat. Prius ipse cum duobus aut tribus prandebat, dum dies in vespem vergebat: tum vero vocabat quispian eos qui advenerant, et ipsos jam coenatos. Itaque si quis citius venisset, percontabatur exeuntes quid esset appositum et quae esset diei hora. Et si quidem vel olusculum vel salsamentum quippiam audissent, recedebant; sin vero carnes, ingrediebantur. Lectulis aestate storeas, hieme vervecum pelles superponebat; sen pulvinar sibi quemque afferre oportebat. Poculum quod circumagebatur, cotyla majus non erat. In secunda mensa lupinus sive faba, nonnunquam ex fructibus pira, mala Punica, cicera, sive mehercle ficus passae appo-

ἢ νῆ Δ' ἰσχύδες. (140) ἃ πάντα φησὶν ὁ Λυκόφρων ἐν τοῖς πεποιημένοις σατύροις αὐτῷ, οὓς Μενέδημος ἐπέγραψεν, ἐγκώμιον τοῦ φιλοσόφου ποιήσας τὸ δῶμα· ὃν καὶ τινὰ ἐστὶ τοιαυτὴ·

Ὡς ἐκ βραχείας δαιτὸς ἡ βατὰ κύλιξ
αὐτοῖς κυκλεῖται πρὸς μέτρον, τράγημα δὲ
ὁ σωφρονιστὴς τοῖς φιληκόοις λόγος.

Τὰ μὲν οὖν πρῶτα κατεφρονεῖτο, κύων καὶ λῆρος ὑπὸ τῶν Ἐρετριέων ἀκούων· ὕστερον δ' ἐθαυμάσθη, ὥστε καὶ τὴν πόλιν ἐγγχειρίσασθαι. ἐπρέσβευσε δὲ καὶ πρὸς Πτολεμαῖον καὶ Λυσίμαχον, τιμώμενος πανταχού· οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ πρὸς Δημήτριον. καὶ τῆς πόλεως διακόσια τάλαντα τελούσης πρὸς ἔτος αὐτῷ, τὰ πεντήκοντα ἀφείλε· πρὸς δὲ διαβληθεὶς ὡς τὴν πόλιν ἐγγχειρίζων Πτολεμαίῳ, ἀπολογεῖται δι' ἐπιστολῆς ἧς ἡ ἀρχή· (141) « Μενέδημος βασιλεῖ Δημητρίῳ χαίρειν. ἀκούω πρὸς σὲ ἀνατεθῆναι περὶ ἡμῶν. » λόγος δὲ διαβεβληκέναι αὐτὸν τῶν ἀντιπολιτευομένων τινὰ Αἰσχύλον. δοκεῖ δ' ἐμβριθέστατα πρεσβεῦσαι πρὸς Δημήτριον ὑπὲρ τοῦ Ὄρωποῦ, ὡς καὶ Εὐφάντος ἐν Ὀρωπιαῖς μνημονεύει. Ἠγάπα δὲ αὐτὸν καὶ Ἀντίγονος καὶ μαθητὴν ἀνεκέρυττεν αὐτόν. καὶ ἦν ἵκα ἐνίκα τοὺς βαρβάρους περὶ Λυσιμαχίαν, γράφει ψήφισμα αὐτῷ Μενέδημος ἀπλοῦν τε καὶ ἀκόλακον, οὗ ἡ ἀρχή· (142) « οἱ στρατηγοὶ καὶ οἱ πρόδουλοι εἶπον. ἐπειδὴ βασιλεὺς Ἀντίγονος μάχῃ νικήσας τοὺς βαρβάρους παραγίνεται εἰς τὴν ἰδίαν, καὶ τὰ ἄλλα πάντα πράσσει κατὰ γνώμην· ἐδοξε τῇ βουλῇ καὶ τῷ δήμῳ. » διὰ ταῦτα δὴ καὶ τὴν ἄλλην φιλίαν ὑποπτευθεὶς προδιδόναι τὴν πόλιν αὐτῷ, διαβόλλοντος Ἀριστοδήμου ὑπεξῆλθε· καὶ διέτριβεν ἐν Ὄρωπῳ ἐν τῷ τοῦ Ἀμφιάρου ἱερῷ· ἐνθα χρυσῶν ποτηρίων ἀπολομένων, καθά φησιν Ἑρμιππος, δόγματι κοινῷ τῶν Βοιωτῶν ἐκελεύσθη μετελθεῖν. ἐντεῦθεν ἀθυμήσας λαθραῖως παρείσδους εἰς τὴν πατρίδα καὶ τὴν τε γυναῖκα καὶ τὰς θυγατέρας παραλαβὼν, πρὸς Ἀντίγονον ἐλθὼν ἀθυμία τὸν βίον κατέστρεψε. (43) φησὶ δ' Ἡρακλείδης αὐτὸν πᾶν τοῦναντίον, πρόδουλον γεγόμενον τῶν Ἐρετριέων πολλὰκις ἐλευθερῶσαι τὴν πόλιν ἀπὸ τῶν τυράννων ἐπαγόμενον Δημήτριον· οὐκ ἂν δὲ οὖν προδοῦναι αὐτὸν Ἀντιγόνῳ τὴν πόλιν, ἀλλὰ διαβολὴν ἀναλαβεῖν ψευδῇ· φοιτᾶν τε πρὸς τὸν Ἀντίγονον καὶ βούλεσθαι ἐλευθερῶσαι τὴν πατρίδα· τοῦ δὲ μὴ εἰκοντος ὑπ' ἀθυμίας ἀσιτήσαντα ἐπὶ τὰς ἡμέρας τὸν βίον μεταλλάττει. τὰ ὅμοια τούτῳ καὶ Ἀντίγονος ὁ Καρύστιος ἱστορεῖ. μόνῳ δὲ Περσαίῳ διαπρύσιον εἶχε πόλεμον· ἐδόκει γὰρ Ἀντιγόνου βουλομένου τὴν δημοκρατίαν ἀποκαταστήσαι τοῖς Ἐρετριεῦσι χάριν Μενέδημου, κωλύσαι. (144) διὸ καὶ ποτε παρὰ πότον ὁ Μενέδημος ἐλέγξας αὐτὸν τοῖς λόγοις τὰ τε ἄλλα ἔφη καὶ δὴ καὶ « φιλόσοφος μέντοι τοιοῦτος, ἀνὴρ δὲ καὶ τῶν ὄντων καὶ τῶν γενησομένων κακίστος. » Ἐτελευταῖος δὲ κατὰ τὸν Ἡρακλείδην τέταρτον καὶ ἑβδομηκοστὸν ἔτος βίου. καὶ εἰς αὐτὸν ἡμῶν ἐστὶν οὕτως ἔχον·

nebantur. (140) Ea omnia memorat Lycophron in satyris a se compositis, quos Menedemi nomine inscripsit, quam ille fabulam philosophi laudationem fecit. Ex ea quaedam huiusmodi sunt :

Ut ex pusillo poculum convivio
versatur illis ad mensuram, denique
sermo eruditus, studiosis bellaria.

Primo igitur contemptui habebatur, canisque ab Eretrien-sibus ac delirus appellabatur : postea vero in summa admiratione omnium fuit, adeo ut civitatis quoque gubernacula ipsi traderent : legationibusque crebris ad Ptolemæum et Lysimachum, præterea ad Demetrium functus ubique honoratus est. Cui quum civitas ducenta quotannis talenta persolveret, effecit ut quinquaginta remitterentur. Apud quem accusatus quod traderet Ptolemæo civitatem, se per epistolam purgavit, cujus hoc initium : (141) « Menedemus Demetrio regi salutem. Audio ad te delatum esse de nobis. » Fama est autem Æschylum quendam qui Menedemo in reipublicæ administratione esset contrarius, eum esse calumniatum. Constat eum ad Demetrium pro Oropo gravissime legatione functum, ut Euphantus quoque in Historiis meminit. Erat ejus in primis studiosus Antigonus, seque ipsius discipulum esse prædicabat. Et quum barbaros fudisset circa Lysimachiam, decretum ei scripsit simplex atque ab assentatione alienum, cujus initium est : (142) « Praetores et probuli dixerunt : Quoniam Antigonus rex proelio domitis barbaris advenit in regnum, eique prospere cuncta succedunt, visum est senatui ac plebi. » Horum igitur gratia et præterea propter summam cum illo amicitiam, quod illi civitatem proderet suspectus habitus, insimulante Aristodemo, clam exiit atque Oropi moratus est in Amphiarai delubro. Ibi quum periissent aurei calices, ut Hermippus ait, communi Bæotorum decreto loco migrare jussus est. Inde profectus mœrens et patriam clanculum ingressus, abductis secum uxore ac filiabus se ad Antigonom contulit, ibique mœrore absumptus est. (143) Refert Heraclides his omnino contraria : nam illum senatus principem Eretriam sæpe arcessito Demetrio liberasse ab iis, qui tyrannidem affectarent : non igitur Antigono prodidisse civitatem, sed falsam subiisse calumniam, profectumque ad Antigonom, quum, ut patriam e servitute eriperet, illum inducere non posset, ex animi dolore septem dies totos cibo abstinuisse atque vita excessisse. His similia et Antigonus Carystius refert. Soli autem Persæo implacabile indixit bellum : haud enim obscurum erat Antigonom, quum Menedemi gratia Eretriensibus rempublicam voluisset restituere, ab eo fuisse prohibitum. (144) Quocirca in convivio Menedemus, quum argumentis illius placita coarguisset, præter alia sic dixit : Philosophus quidem talis est, vir autem omnium, qui sunt et erunt, nequissimus. Quartum est autem, ut ait Heraclides, septuagesimum mortuum agens ætatis annum. In ejus autem laudem nos quoque ita scripsimus :

Ἐχλυον, Μενέδημε, τεὸν μόρον, ὡς ἔκων ἀπέσθης
 ἐν ἡμέρησιν ἑπτὰ μηδὲν ἐσθίων.
 καὶ ἔργον ἔρεξας Ἐρετρικόν, ἀλλ' ὁμῶς ἀνανδρον·
 ἀλυχίη γὰρ ἡγεμὼν ἔπειγέ σε.

• Καὶ οὗτοι μὲν οἱ Σωκρατικοὶ καὶ οἱ ἀπ' αὐτῶν. μετι-
 τέον δὲ ἐπὶ Πλάτωνα τὸν τῆς Ἀκαδημείας κατάρξαντα,
 καὶ τοὺς ἀπ' αὐτοῦ, δπόσοι γεγόνασιν ἐλλόγιμοι.

Scivi, Menedeme, suprema tua, ipse ut ultro obisti
 septem diebus abstinens omni cibo :
 facinus næ prorsus Eretricon ! haud tamen virile :
 nam mœror animi te regens huc compulit.

Et hi quidē Socratici et qui ab eis profecti sunt. Trans-
 eundum est autem ad Platonem qui instituit Academiam,
 et ad eos qui ab ipso profecti sunt, quotquot clari existi-
 terunt.